

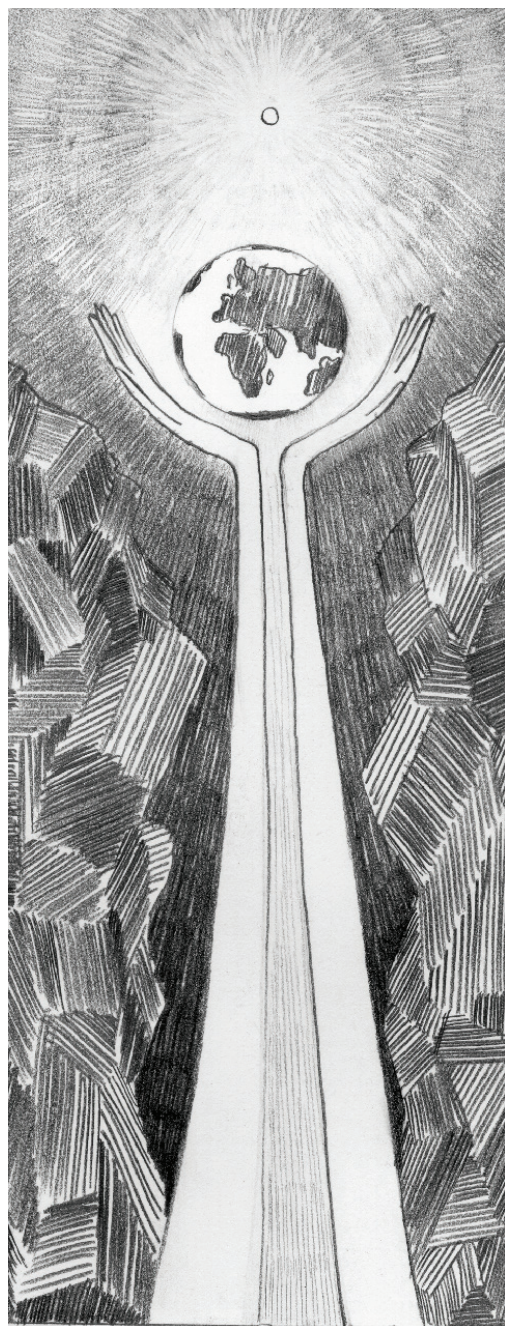
ČLOVĚK A SVĚT

ÚVAHA NAD NÁMI

ZDENĚK FRITZ

***TVŮJ OSUD SPOČÍVÁ VE TVÉ VLASTNÍ
HRUDI.***

FRIEDRICH SCHILLER

Obsah

Pár slov na úvod	5
Konec tisíciletí	7
Náboženství a církev	9
Hledající	18
Člověk	20
Člověk – rozporuplný tvor	26
Člověk a nemoc	35
Domov	54
Člověk a svět	60
Třetí tisíciletí	72
Láska	80
Dík	92
Literatura	95

Pár slov na úvod

Před pár lety se ve mně vynořilo zprvu nenápadné, ale postupně sílící přání pochopit dění, které nás obklopuje a jakýmsi nám nepochopitelným způsobem řídí naše osudy. Každý den nás přece potkává mnoho různých situací a zážitků, které označujeme jako náhody nebo souhry okolností a které mohou zcela změnit náš další život. Při podrobnějším pozorování se mně ale zmocnil úžas nad tím, že to vše má nějaký systém a řád. Že tedy člověk není jen hříčkou osudu, ale že stojí uprostřed zákonitostí, které vše ovlivňují. To bylo pro mne velmi povzbuzující zjištění, protože je-li tomu tak, má člověk i možnost vzít svůj život pevněji do rukou a začít tyto různé náhody vědomě ovlivňovat. Snažil jsem se nalézt vysvětlení v knihách, kterých vychází v dnešní době veliké množství. Ale právě ono veliké množství způsobuje hledajícímu člověku nemalé obtíže. O člověku a jeho postavení ve vesmíru pojednává mnoho knih, a to z různých, mnohdy protichůdných pohledů. Veliká různorodost i fakt, že se některé názory vzájemně vyvracejí, může v člověku vyvolávat zmatek i pocit beznaděje. I já jsem se prodíral různými naukami a spisy, a proto vím, jak je to obtížné. Někdy mne něco oslovilo a připadalo mi to věrohodné, mnohdy mne zase něco mátl a odpuzovalo. Mystické a esoterické knihy mi připadaly místy složité a připouštějící různé výklady. V náboženských knihách jsem se zase setkával s výroky přesvědčujícími čtenáře, že při duchovním hledání nesmí člověk přemýšlet, protože vše je věc víry a ne myšlení. Ani to mne neuspokojilo a hledal jsem dále. Domníval jsem se, že příroda a přírodní zákony musí být součástí těchto nám doposud neznámých zákonitostí. Potom by to však nemohlo být tak složité a nesrozumitelné nebo dokonce někdy i nelogické. Zdá se mi, že přírodní zákony jsou ve svém základním principu jednoduché a srozumitelné, tedy přirozené. Ztotožňoval bych se s názorem význačného francouzského chemika a biologa Luise Pasteura (1822 – 1875): *Nedejte se ohromit složitými přístroji a nemluvte o výzkumu, který jde do hloubky. Pamatuje, že velké věci je možno vidět bez zvětšení a že důležité přírodní zákony jsou ty nejjednodušší.*

Nakonec se mi přece jen podařilo nalézt cestu, která mi připadá jasná a přehledná, a protože také ze zkušenosti vím, jak je těžké se v těchto věcech orientovat, zrodilo se ve mně velké přání pomoci ostatním hledajícím a alespoň trochu jim jejich hledání usnadnit.

Chtěl bych se tímto dílem obrátit k těm, kdo teprve stojí na prahu poznávání neznámého, kdo doposud jen nahlíží do nepřiliš probádaných a tajemně

vyhlížejících oblastí. Jsou to většinou lidé, kteří nehledají tajemnou mystiku ani náboženství nebo nějaký kult. Jim prostě již nestačí vědecké vysvětlení, ale také nechťejí jednu pevnou a vžitou formu jen nahradit jinou. Chtějí sami přemýšlet a pozorovat, sami si chtějí tvořit vlastní úsudky pomocí prostého *selského rozumu*.

Právě k těmto lidem, kteří mi připadají opomíjení, bych chtěl promluvit. Tedy k těm, kteří touží pochopit ono *così* kolem nás, co nám denně přivádí do cesty různé náhody a situace, které pak mocně zasahují do našeho života. Chci se ze srdce a upřímně podělit o zrnka z poznání, které umožňuje člověku konečně vzít svůj osud do vlastních rukou. Budu se snažit promlouvat k vám čtenářům prostě, bez tajemna, bez mnohoznačných náznaků, ve snaze podělit se o to, co jsem se já sám mohl dozvědět z velikého díla, které nás obklopuje, ale i řídí a ovlivňuje naše cesty. Neboť i my jsme malou součástí velikého díla přírody. Byl bych ze srdce rád, kdybyste z mých slov vytušili, že mi nejde o to získávat vás pro své názory. Chtěl bych vám jen ukázat, co jsem já sám našel a co mne obšťastnilo. Snad to pomůže i vám. Nepředkládám tyto postřehy jako dogmata ani jako pevně zformovaný bezchybný návod, jak žít. To bych přece ani nemohl, vždyť sám, když pohlížím vzhůru do toho obrovského vesmíru, tuším, že stále nevím nic. Předkládám zde jen mozaiku pohledů k vlastnímu zkoumání a prosím, aby každý vše přísně a věcně hodnotil. Kdo chce slepě přijímat cizí názory, aniž je důkladně prozkoumá, je jako vrak bez kormidla, který je větrem hnán tím či oním směrem a dříve či později skončí na skalisku.

Tím však nevyzývám ke kritice, ale spíše k vážnému zamyšlení nadevším, s čím se člověk setkává.

Konec tisíciletí

Jediná věc, která má v životě cenu, je stavět sebe sama až na druhé místo.

I. S. Turgeněv

Dnešní doba je v mnohém zvláštní. Kdybychom ji chtěli nějak krátce a výstižně popsat, mohli bychom říci, že je to doba kvasu nebo varu. Zdá se, že vše je v pohybu. Denní zprávy nejsou téměř schopny zachytit vše, co se za jediný den na této planetě odehrálo. Kolik zrudností dokáže za jeden jediný den člověk způsobit, a to je jistě jen malá část, jež vyjde najevo. Kolik překvapení nám téměř denně přichystá příroda v různých katastrofách, kterými nás doslova zasypává. Ukazuje nám také, že naše vžitě představy o jejím působení již nemusí platit. Na poušti dochází k záplavám, v horkých krajinách sněží a mrzne, takzvané staleté katastrofy se opakují v krátkém čase znovu. Národy chtějí samostatnost a mír, a proto se navzájem vraždí a týrají, přestože jejich příslušníci spolu po léta žili bez zjevného nepřátelství. Lidé, kteří do dnešní doby platili za bezúhonné občany, odkládají masky. Stávají se z nich často sobečtí vyděrači a mnohdy i násilníci nebo zvrhlíci, kteří terorizují i své blízké. Děti, které vždy obecně byly symbolem čistoty a nevinnosti, jsou k sobě kruté a mnohdy se vzájemně týrají, někdy dokonce i vraždí... Politici a státníci se předhánějí ve slibech, že jen oni a jejich strana zajistí národu či lidstvu štěstí a blahobyt. Vzápětí se však v nějakém skandálu objeví, že i oni jsou *pouze lidé*. I ono jimi slibované *štěstí* nese v sobě často již na počátku hořkou příchut'. Vždyť štěstí pro jednoho může znamenat neštěstí pro druhého. Do toho pak přicházejí církve a sekty s tradičním náboženstvím či jeho novými podobami. Zde je sice mnoho krásných idejí, ale současně zůstává také příliš mnoho nezodpovězených otázek. Jednou z takovýchto podstatných otázek je pro dnešního přemýšlejícího člověka pojem spravedlnosti. Kdo hledá smysl ve všem, co nás obklopuje, hledá i řád. A řád musí mít nějaká pevně stanovená pravidla, tedy zákony. Vždyť i náboženské spisy se odvolávají na vůli Stvořitele. Chtějí-li ji tedy lidé dodržovat, museli by ji nejprve znát. Pak by ale asi nepostačovaly výroky typu *nevyzpytatelné jsou cesty Páně...* a jiné, které takto vysvětlují, že se v podstatě může stát cokoliv a pochopit to není v lidských silách. Podle některých názorů může být na člověka sesláno Stvořitelem utrpení, aniž by si to sám zasloužil. Současný člověk pak v těchto dějích

nemůže nalézt spravedlnost a utíká se raději k náhodám nebo nespravedlivému osudu, jemuž se nelze ubránit. Také může zůstat u *osvědčených jistot*, tedy u toho, s čím se veřejné mínění již smířilo: u konzumního, materialistického náhledu na svět.

Z tohoto šíleného zmatku vyrůstá v mnohých lidech beznaděj a zoufalství, ale i vzrůstající pocit strachu. Někteří se přimknou k postoji *nechci nic vidět, nechci nic slyšet, mám svou rodinu, svou chatu, vilu a své sny...* Tím se jistě dá na chvíli umlčet onen varující tísnivý pocit, jenž se v člověku rozmáhá, ale jen do té doby, než se člověka dotkne nějaká strast osobně, a ta se nevyhýbá nikomu. Vzpomeňme jen na nedávné záplavy, na náhlou těžkou nemoc, krach podnikatelských plánů i zhroucení osobních vztahů. Ze dne na den, z hodiny na hodinu se člověku zhroutl stavba, kterou pracně budoval po léta a u níž byl hrdý na to, jak je pevná a solidní. Jak se děje jednotlivci, tak se děje i celému lidstvu, neboť ono se přece z těchto jednotlivců skládá.

Někde se tedy musela stát chyba, a to chyba velmi zásadní.

V uvedených příkladech se po krachu zjistí, že se člověk nestaral správným způsobem o své zdraví, a proto přišla nemoc, nebo že dost dobře neznal svého partnera, protože ho nikdy nechtěl vidět takového, jaký doopravdy byl, ale viděl ho vždy jen tak, jak si ho sám vysnil. Živelným katastrofám zase většinou předcházelo nerespektování přírodních zákonů. Nejinak tomu bude zřejmě i v případě celého lidstva. Ono se přece nikdy doopravdy a poctivě nezajímalo o to, jaké jsou zákonitosti, které řídí tuto zemi, a tím i nás. Pokud se o to lidstvo vůbec někdy staralo, tedy jen proto a do té míry, aby mohlo z přírody vykořistit ještě více pro sebe, nebo snad ještě také proto, aby dokázalo, že člověk stojí nad přírodou, že je tedy *pánem všeho tvorstva*. Ve většině případů nechtělo uznat prostý zákon rovnováhy či zákon vyrovnání, který říká, že jen tam se může přijímat, kde se dává. Asi bychom v historii nenalezli mnoho případů, kdy touha po poznání vycházela z prosté snahy poznat zákony přírody jen proto, aby se do nich člověk mohl lépe a bez překážek vřadit a nepřekážel zákonitému vývoji tím, že je nerespektuje. Celou historii lidstva prostupuje jednotný rys sobectví.

V mnohých lidech se však začíná rozmáhát touha po změně. Začínají zjišťovat, že tato námi všemi nastoupená cesta podle dosavadních sta a tisíciletých zkušeností nevede ke slibovanému štěstí. Zdá se, že vše, co bylo doposud lidstvu předkládáno, nedokázalo toto očekávání splnit. Ale snad by se dalo i říci, že my jsme nedokázali splnit to, co bylo očekáváno od nás. Vždyť mnoho dobrých myšlenek a plánů bylo zmařeno jen nesprávným pochopením nebo

provedením. Přes všechna zklamání, omyly i rozčarování zůstává v každém člověku přání být šťastný. Touha po pravém štěstí. Skutečností však také je, že každý má o tomto štěstí rozdílné představy. Toužím-li však po něčem hmotném a dosáhnou toho, začnu brzy toužit po dalším, a tak se to stává nikdy nekončící honbou za štěstím. Všechny hmotné předměty vyžadují péči, a tím mne stále více nutí k další stejné činnosti. Podobné je to s touhou po moci a jinými podobnými přáními. To vše mi snad může krátkodobě přinášet pocit uspokojení z vlastní úspěšnosti, ale pocit niterného štěstí je přece něco úplně jiného. Kdo ho nikdy nezažil, musí být velmi nešťastný a prázdný, jako by snad ani nežil. Doufám však, že drtivá většina lidí zná ten nádherný, jásavý pocit ve svém nitru, když se nám alespoň někdy podaří uvolnit se od svých přání a necháme do svého srdce proniknout vjem zapadajícího slunce či rozkvetlé louky nebo tolik oblažující pocit plynoucí z poskytnutí pomoci někomu v nouzi.

Štěstí tedy, jak je patrné, netkví ve vlastnictví něčeho. Je obecně těžko definovatelné, protože úzce souvisí s nitrem člověka, s onou pro nás neznámou *tajemnou komnatou*. A v tomto pro nás tak tajuplném nitru se skrývá i zárodek touhy po dobru a po tom být dobrým, ale i touha nechat se tímto dobrem vést a řídit. Co však vůbec *dobro* je, tím se ještě budeme muset více a podrobněji zabývat.

Náboženství a církve

*Jestliže to, co hledáš, je Pravda, pak musíš
být ustavičně připraven připustit, že se můžeš
mýlit.*

A. de Mello

Zamysleme se nad tím, proč v dnešní době tak mnoho lidí hledá úkryt v církvích i sektách či různých společenstvích.

Toužíme uniknout ze státních, společenských a politických systémů, které nám sice nabízejí různé krásně znějící sliby šťastného života, ale pomíjivost a prázdnota těchto slibů se často ukáže velmi záhy. V našem nitru se často ozývá touha, u někoho silnější, u někoho jen velmi vzdálená a přehlušená všedními starostmi, jít za lidmi, kteří hledají i jiné hodnoty než jen pozemský

blahobyt a kterým nejde jen o vlastní prospěch, ale uvažují i o celku, o druhých. Je to tedy touha po jiných mezilidských vztazích, které jsou postaveny na jiných základech než současné. Dalším důvodem by mohlo být i tušení pocitu odpovědnosti, kterého člověk nedbá, pokud nehledá hlubší smysl své existence. Může zde jít i o pocit strachu, byť nevědomý, o pocit viny z našeho povrchního a neplodného konzumního života. Ale jistě zde hraje ne nevýznamnou roli ona vnitřní touha *nechat se vést*. Ta je také ve své původní nezkrivené podobě přirozená. I zvířata se nechávají vést pudy, instinkty a přírodními zákony. Kdyby tak nečinila, nepřežila by ani jediný den.

Kdybychom dokázali nahlédnout k prapůvodním kořenům jednotlivých náboženství, pravděpodobně bychom byli překvapeni nad jejich dnešní formou. Nalezli bychom zřejmě prosté návody, jak žít v souladu s přírodními zákony, tedy se zákony stvoření. Všechna náboženství měla společný základ, jen forma byla přizpůsobena povaze a stavu zralosti národa. Neměla vést ke vzniku církví, ale měla být lidstvu ukazatelem a vést je při jeho uzrávání krok za krokem, stupeň za stupněm na cestě vedoucí k zralosti. Mnohý člověk by zde možná namítl, že náboženství byla také využívána, aby udržovala lid v bázni před bohatými a mocnými. To však bylo zneužití krásných a vedoucích idejí k osobním zištným cílům a neznevažuje to tyto ideje, ale člověka. Základy mnohých duchovních nauk nám byly zjeveny formou zvěstování, tedy vnitřním přijetím. Můžeme říci i vnuknutím nebo to nazvat jinak, ale faktem zůstává, že je člověk nevymyslel, ale jen přijal jako dar – pokud ovšem v sobě našel pokoru k tomu potřebnou, což bylo vždy jen u některých výjimečných jednotlivců. Následovníci tohoto příjemce většinou začali toto vědění později pilovat svým rozumem a vylepšovat ho. Třeba i nevědomě, nemuselo to být ve zlé vůli. Čemu nerozuměli, to vynechali nebo to přetvořili tak, aby jim to bylo srozumitelné. Některé věci také pochopili jinak, než jak bylo příjemcem myšleno (stačí si jen povšimnout, kolik různých náboženských skupin cituje bibli, a přitom jak odlišně ji vykládají). Tím se však ale mnohdy vytratilo právě to nejpodstatnější, co mělo dotyčný národ povznést v jeho vývoji výše. Vytratila se většina právě onoho živého, nehmatatelného a rozumem nepostřehnutelného *něčeho*, co odlišuje tato zvěstování od pouhých rozumových konstrukcí, kterých člověk vymyslel již mnoho. Hodnota těchto rozumových staveb nepřetrvala věky tak jako díla ducha, který k nám, i když již jen v malé míře, promlouvá ze starých nauk.

Rozumím tomu tak, že nám byla tato jednotlivá zvěstování dávána postupně s naším vzrůstajícím poznáním. Měla tedy tvořit jakési schodiště, které nás

mělo vést stále vzhůru. Vznik všech pravých nauk byl tedy ve své době odůvodněný a správný. Byl však určen pro jistou dobu i určitý národ s ohledem na jeho svéráznost i jeho schopnosti ve smyslu duchovní zralosti. Proto se nelze dívat na různá náboženství, a to i na ta pro nás primitivní, jako jsou náboženství různých přírodních kmenů, s odsouzením, ale spíše jako na součást vývojové cesty lidstva. Je však na místě otázka, jestli se na některých místech tento vývoj nezastavil nebo nešel-li snad dokonce nazpět. Jestli tedy ta nebo ona církev, skupina lidí, národ nebo společenství nezůstaly, byť v upřímné a vroucí snaze ve svém vývoji stát, a to proto, že z obavy před zblouděním odmítaly nová zjevení, nová zvěstování, která měla za úkol pomoci vývoji člověka o další krůček kupředu. Je to jako při výuce ve škole, od jednoduchého ke složitějšímu. Krok za krokem, stupínek po stupínku, bez předbíhání, ale také bez zastavování, stále jen jedním směrem – k dokonalejšímu.

Do této řady patří i mytologie Řeků, Římanů i kult Germánů. To nejsou jen báje a pohádky. To byla v té době pravá víra a nejvyšší poznání, které vycházelo z pozorování jevů přírody i z toho faktu, že mnozí lidé v té době nebyli tak zahlceni civilizační deformací, a proto mohli snáze vnímat jemná záření, a tím i vytušit bytosti, o nichž se dnes domníváme, že si je někdo jen vymyslel. Někteří z tehdy žijících lidí je viděli, a proto byli o jejich existenci i přesvědčeni. Z toho také vycházela i jejich tehdejší víra.

Zde bychom se mohli na chvíli zastavit a zamyslet se nad pojmy náboženství, víra a zbožnost. Podařilo se nám dosáhnout značné deformace těchto slov, a tak pro mnohého dnešního člověka znamenají v podstatě totéž, tedy příslušnost k nějaké církvi nebo náboženské skupině, pravidelné chození do kostela a zachovávání určitých ceremonií.

Když nahlédneme do literatury (např. **Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích**), dozvíme se, že *náboženství je praktický i teoretický vztah člověka k transcendentní skutečnosti*. Tedy k tomu, *co radikálně překračuje hranice reality*. Zde by bylo nutné vědět, co je míněno onou *realitou*. Je-li jí míněn pohled na svět jen rozumovým chápáním, pak je možné s takovým názorem souhlasit. Je-li však realitou míněna skutečnost, tedy existence, pak by tomu mnozí lidé jistě oponovali.

Poněkud odlišný pohled než zde zmíněný bude zřejmě církevní pohled, a ten se ještě může velmi lišit podle druhu jednotlivých církví.

Z toho je tedy patrné, že naše hodnocení věcí kolem nás je velmi závislé na tom, ke které skupině lidí se hlásíme a který proud nás ovlivňuje.

Nejinak tomu bude i u jiných výrazů souvisejících především s pojmy,

kteřé nejsou svázány s materialistickým pojetím světa, jako je tomu např. u slova víra, zbožnost a dalších.

Domnívám se, že je nutné pokusit se na tyto pojmy podívat ještě i z jiného úhlu. Tedy ne z úhlu příslušnosti k něčemu, a to ani ke společenskému zřízení, ale jen jako člověk. O tom, že slovo může mít rozdílné významy, může svědčit např. slovo víra. V uvedené encyklopedii se můžeme též dočíst, že: *Víra je vyjádření postoje, který se vztahuje k něčemu, co stojí mimo možnost aktuálního, nepochybného a plného ověření racionálními prostředky, a přesto je považováno za pravdivé a skutečné.* Snad i toto hodnocení, které mi nepřipadá nesprávné, posiluje obecnou snahu člověka přiřadit si toto slovo téměř výlučně jen k pojmům náboženství a církev. Přesto však má toto slovo i jiné významy, které denně běžně užíváme. Víru může mít člověk ve svou vládu, politickou stranu nebo sám v sebe. V těchto případech se však může často ukázat, že základem této víry nebylo něco dostatečně neotřesitelného, a tak se takováto víra po prohlédnutí rozpadne v trosky. Nad tímto běžně užívaným obsahem tohoto slova, které by se asi mohlo upřesnit přívlastkem víra rozumová, stojí však hlubší význam, který vychází z podvědomého tušení vyšší moci, která vše řídí. Toto tušení je, jak se domnívám, ukryto hluboko v nitru každého člověka, ať tzv. věřícího nebo nevěřícího. Toto tušení úzce souvisí s vlastní podstatou člověka. Leč, jak je vidět, mohou se naše názory na tyto věci značně lišit podle toho, jaký náhled na svět jsme přijali za vlastní. Jistě zde hraje ne nepodstatnou roli i výchova a vliv okolí, které na nás působí. Přesto si myslím, že nad těmito všemi rovinami, úhly pohledu i nad všemi našimi tolik osobními názory stojí pravý obsah tohoto slova. Kdyby se nám podařilo odložit všechno naučené a převzaté, včetně momentálně obecně uznávaného názoru společnosti, a kdybychom se pak dokázali podívat se do svého nitra, teprve potom bychom mohli vytušit, co je to vlastně víra. V případě víry nemůže tento obsah spočívat jen na přejatých názorech lidí, ale měl by dle mého názoru vycházet z pochopení přírodních zákonitostí, které řídí všechny světy, a tím i nás. Vždyť i náboženství, jestliže má být živé a věrohodné, se musí opírat o přírodu a stavět na poznávání jejích zákonů, musí v něm tedy být i logika a musí být pochopitelné. Potom však nikdy nemůže být považováno za pohádku nebo něco nesrozumitelného nebo snad naivního.

Protože však mnohý dnešní člověk, který se k těmto pojmům přibližuje, většinou nemůže pochopit, proč a jak je vše řízeno, a současně nechce jen slepě přejímat něco, čemu nerozumí, odkládá hlubší obsah tohoto slova a ono se pro něj postupně stává frází nebo pohádkou, které podle něho věří jen ti,

kteří si chtějí něco nalhávat, nebo snílkové odtržení od života. Domnívám se, že tato vyšší víra nepřichází samovolně ani se nedá od někoho přejmout, a to ani od rodičů nebo jiných lidí, kterých si vážíme. Může být pouze získána neúnavnou pílí a touhou poznat skutečné zákonitosti, kterým jsme podrobeni. Může tedy být jen ovocem přesvědčení, které vychází z mnohaletého zkoumání a pozorování. Abych mohl něčemu věřit, musím tomu také rozumět. Abych tomu porozuměl, musím znát náplň nebo obsah daného tématu. A potom musím ještě o tomto obsahu mnoho přemýšlet, porovnávat jej se svými zkušenostmi, ale současně vše konfrontovat se svým nitrem, nechat tedy promluvit i svůj cit a nechat se jím vést. Přitom se musím pokusit odložit obecně vžitě názory i předsudky, a to jak vědecké, tak i církevní a společenské. Jsem-li takto přesvědčen mnohými důkazy, které jsem sám vyzoroval a mnohokrát si je ověřil z vlastní zkušenosti, jestliže jsem tyto mnohé důkazy tiše prozkoumal a prožil ve svém nitru, pak se takováto víra stane mým osobním vlastnictvím a měla by přetrvat na rozdíl od např. politických názorů mnohem déle než jedno volební období. Tedy přesněji řečeno, měla by se stát neodmyslitelnou a neodložitelnou součástí mé osobnosti. Velmi výstižná se mi k této tématice jeví tato slova:

Víra musí být živá, to znamená, musí se stát něčím více než přesvědčením, musí se stát skutkem! A skutkem se stala, jakmile pronikla vším, jakmile pronikla veškerým citěním, myšlením i jednáním. Vycházejíc z nitra, musí být nevtravě patrná a viditelná ve všem, čím se člověk projevuje, musí se tedy stát samozřejmostí. Nikdo ji nesmí držet před sebou ani jako štít ani jako pouhý přelud. Ale všechno to, čím se člověk navenek projevuje, musí být jenom přirozeným následkem vyzařování vnitřního duchovního jádra. Lidově řečeno musí být tedy pravá víra silou, která vyzařujíc z ducha člověka proniká jeho tělem i krví a stává se tak jedinou přirozenou samozřejmostí. Není to nic vyumělkovaného, nic vynuceného, nic naučeného, nýbrž je to život sám! (Ve světle Pravdy – Poselství Grálu od Abd-ru-shina)

A právě takovou prožitou víru měli i některé dřívější národy, které dokázaly vnímat bytosti, jež nebyly lidského druhu a lidi značně převyšovaly svými schopnostmi i silou. Nemůžeme se divit, že v jejich existenci tyto národy věřily, vždyť je vnímaly, nebo alespoň někteří jejich příslušníci. Tyto bytosti byly a jsou totiž pozorovatelné jen těmi smysly, kterými i dnes nahlíží někteří léčitelé a kterými se vidí věci zůstávající běžnému člověku nepozorovatelné. Tyto bytosti byly pro tehdejší lidstvo skutečné a mocné, proto k nim lidé upírali své naděje a směřovali své prosby. Nelze se ani podívat, že jim dali jméno toho

nejvyššího, co našli ve svém nitru, tedy bohové a bohyně. To bylo v jejich době nejvyšší poznání, které mělo být základem pro budoucí vyšší poznání. Na tuto dobu bychom měli pohlížet jako na dobu mládí lidstva. Vždyť i dítě se nejprve musí učit poznávat jednodušší pojmy, aby na nich mohlo později stavět a bylo vůbec schopno pochopit i pojmy složitější a vyšší. Tento postup je nezbytný pro zdárný vývoj každého dítěte, ale tím i pro každého dospělého, neboť i on se z dítěte vyvíjí. A my jako lidstvo jsme dětmi tohoto vesmíru, dětmi tohoto stvoření. Ani s námi podobně jako s celkem to nemůže tedy probíhat jinak. Pohlížeje nazpět měli bychom vyznívat moudré a milující vedení, které nás vedlo krůček po krůčku k novým a vyšším pojmům. S vděčností bychom se měli ohlížet do minulosti, ne s odsuzováním. Mnohé dřívější poznání, na které dnes pod úhlem vyšších poznatků pohlížíme s opovržením nebo alespoň s přezíráním, není však neplatné, a tím, že je opomíjíme, vznikají v našem uvažování trhliny, které musíme nahrazovat dogmaty. Ještě jednou tedy opakuji: ve všech *pravých* zvěstováních, ve všech *pravých* věroukách a náboženstvích byla lidstvu podávána postupně po kapkách Pravda. Proto je v nich také tolik společného. Co si v nich protřečká a je nelogické, bude pravděpodobně to, co do nich přidali lidé jen svým rozumem bez ohledu na zákony stvoření nebo přírody.

Vraťme se ještě ke slovu náboženství. Pokusím se ještě přidat i svůj pohled na tyto pojmy. Obecně se toto slovo nepřímě spojuje s vírou. Lidé, kteří mají víru, stávají se věřícími. Forma této jejich víry vychází z nějaké nauky, v těch pravých případech přijaté, jak již bylo řečeno, např. *vnuknutím*. Tato forma, jak jsem již naznačil, byla odlišná a měla za úkol podat národu, který byl jejím příjemcem, právě to potřebné poznání, které zrovna *v tu dobu* potřeboval. Tato nauka oslovila nějakou část obyvatelstva a v lidech vzniklo přání po společném hlubším poznávání moudrosti v ní obsažené. Protože však člověk zde na zemi má potřebu dát všemu i nějakou zevní formu, vzniklo náboženství. Tedy jakýsi pozemský oděv pro nadzemské zprávy a pokyny. K oněm potřebným informacím byly přidány různé ceremonie, které měly ještě zvýšit a podtrhnout vážnost podávaných pravd. Tady je však skryto veliké nebezpečí, totiž že člověk bude dávat přednost zevním, byť vznešeným obřadům před smyslem vlastního jádra poselství, které by mělo být jediným nosným sloupem daného náboženství. Ze skupiny, která toto náboženství vyznává, vzniká nějaká náboženská obec, tedy církev, sekta, společenství. To může být pro jistý druh lidí povzbuzující, neboť se setkávají s lidmi podobnými, a to je může posilovat. Ve vzájemné pomoci mohou nacházet tolik potřebnou lásku, jakož i přemá-

hat prvky sobectví, které dřímá v každém z nás. Leč přesto se domnívám, že i zde je jisté nebezpečí, a to proto, že poznání, a tím i víra musí vycházet z vlastního, osobního usilování po sebezdokonalení, což je nepřenosné a nelze toho dosáhnout nějakým skupinovým úsilím. Je zde tedy několik slabých míst, jejichž nebezpečí by člověk neměl opomíjet. Je to jednak skutečnost, že dnešní podoba dřívějších zvěstování nemusí mít již stejný obsah, a dále, že zevní zvyky mohou zastiňovat toto dnes již možná i zdeformované jádro. Není tedy snadné v dnešní době nalézt a posbírat zrníčka Pravdy takto rozsetá v mnohých naukách. Navíc je zde fakt, že onu velikou a jasnou Pravdu nelze vymyslet lidským rozumem ani ji nelze tímto rozumem opravovat, a proto jsme a vždy budeme odkázáni jen na to, co k nám přijde jak se říká *shůry* a co si pouze budeme sami ověřovat pozorováním života kolem sebe a v sobě, čímž v nás teprve bude vznikat právě vnitřní přesvědčení.

K náboženství se často přiřazuje i slovo zbožnost jako jeho vyvrcholení nebo koruna. Dočítáme se o *svatých*, kteří byli opravdu zbožní, a ti jsou nám ukazováni jako téměř nedosažitelné vzory. Nevěřícímu člověku asi vytane na mysli obraz poněkud fanatických blouznivců, kteří většinu dne tráví v modlitbě a vytržení, tedy jsou vytrženi nebo odtrženi od běžného života. Pokud se tito stýkají s okolím, pak jen v rovině milosrdenství, které konají. Domnívám se, že i zde jsme přisoudili tomuto slovu jiný obsah. I zbožnost, tak jako víra, souvisí podle mého názoru s nitrem člověka, právě s tím nitrem, které jsme v sobě nechali za generace téměř zakrhnout. Tato zbožnost se neprojevuje odtržením od života, ale naopak pochopením života a jeho správným využitím. Tedy ne v askezi, ale také ne v požitcích, ale v moudrém zužitkování tím, že se člověk do něj správně vřadí. Zbožnost podle mne souvisí s vědomým poznáním a uznáním řádu, tedy systému tohoto stvoření a radostným působením v něm. Toto působení musí ovšem vycházet z přizpůsobení se přírodním zákonům a v jejich bezvýhradném respektování. To vše souvisí s vlastní podstatou člověka, o které bych chtěl pohovořit v dalších statích.

Pokusil jsem se zde odlišit význam těchto slov, protože si myslím, že došlo k jistému splynutí pojmů, které tak vyvolávají nesprávnou představu, že každý příslušník církve musí mít pravou víru, a chodí-li pravidelně na církevní obřady, je i zbožný. Já se však naopak domnívám, že mnohý člověk církví hodnocený jako nevěřící může být blízko zbožnosti, protože ta spočívá v nitru každého člověka, nejen světců. I pojem *věřící člověk* chápu poněkud přísněji. Podle mne se člověk stává věřícím až tehdy, když úplně pochopil zákony stvoření a zcela podle nich žije. Ale ne proto, aby byl *dobrý* nebo *věřící*, ale protože se

mu tyto zákony a jejich dodržování staly naprostou samozřejmostí jako třeba dýchání. Pak teprve se dá hovořit o tom, že se stal vědomou částičkou tohoto stvoření. Teprve tehdy ji opravdu uznává a věří... Potom také nikde a nikdy neškodí, ale všude působí jen k užitku a rozkvětu všeho, s čím se setká.

Vraťme se však k vývoji člověka.

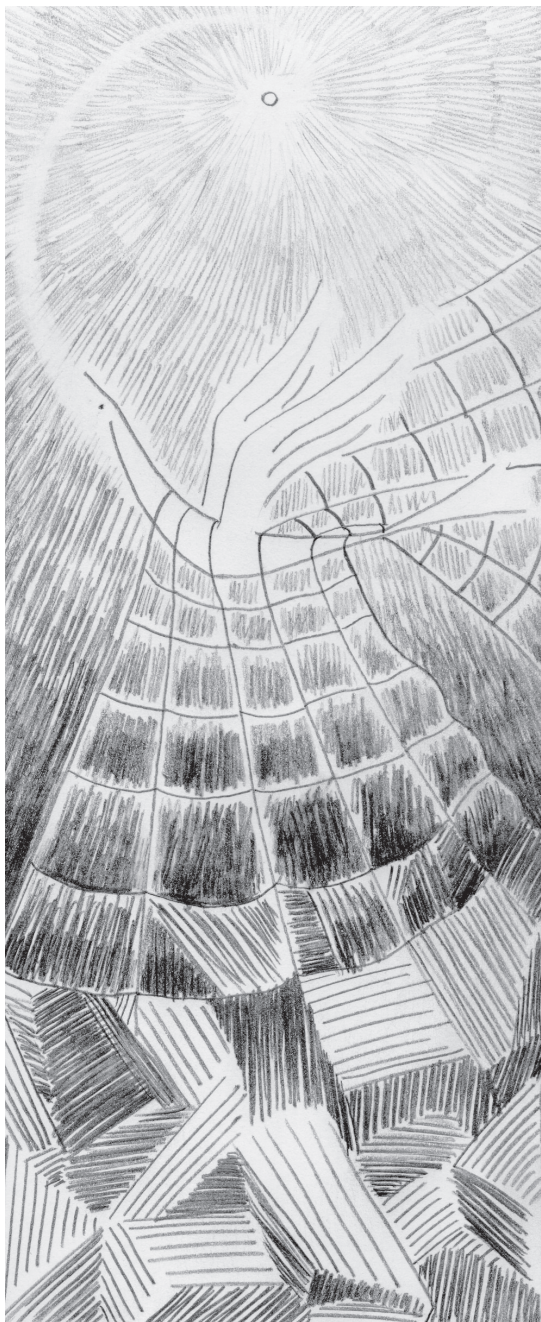
Podíváme-li se nazpět na tento vývoj, vidíme, že po stránce rozumové se člověk vyvíjel velmi úspěšně – o čemž svědčí velký rozvoj vědy a techniky. Avšak po stránce mravní, etické, je člověk stále stejným *barbarem* jako kdysi, a to i přes všechno hlásání lásky a míru. Vždyť i v historiích některých církví, které vždy byly jedním z mála stálých hlasatelů těchto krásných idejí, nalezneme vraždění, mučení a upalování, i když to bylo ve jménu *čisté víry* nebo očisty společnosti od nevěřících či osob posedlých zlem. Je to tedy věčný boj mezi hlásanými ideály a skutečností. Jako by se v člověku svářily dva prvky jeho osobnosti, přičemž posuzováno z hlediska celého lidstva a historie se zdá, že většinou vítězí právě ta horší stránka. Zdá se tedy, že člověk se rozvíjel příliš jednostranně. Ta druhá stránka jeho osobnosti, která se projevuje citem, láskou a ohleduplností, se nejen nerozvíjela, ale spíše zakrněla.

Dá se tedy říci, že jedna část se rozvíjela na úkor druhé. To znamená, že rozum potlačil cit, a to ve všech sférách lidské činnosti. Právě ona zvěstování, z nichž se později vlivem chtění lidí a jejich rozumu stala náboženství, měla vést nitro lidí tak, aby se rozvíjelo harmonicky současně s rozumem.

A tak v nás zůstala jen neurčitá touha po něčem *vyšším, čistém* a snaha to hledat i přijímat. Ale naše zvyky získané výchovou, současným trendem, jakož i nějakým návykem či osobní *slabůstkou* nás pak místo pravého hledání pravdy nastrčí do vyšlapaných kolejí nějaké hotové věrouky. Zde nemusíme příliš myslet a stačí se *zařadit* do připravené formy, ve které je nám naše budoucnost růžově nastíněna.

Kdo však chce zůstat ve svém nitru svobodným a nemá strach se rozhlížet, toho to nadlouho neuspokojí, ona touha v něm se opět ozve... a on bude hledat dále.

Stane se tak tím, kdo hledá sám sebe uprostřed světa kolem nás.

Hledající

Tajemství člověka je v tom, že když ho opustí milá, je celý zoufalý, ale když sám přestane milovat nebo ctít říši, nic o svém ochuzení neví... Ale svět už pro něho není zázrakem... Všechno zevšednělo. Všechno ztvrdlo. Ale člověk o svém neštěstí neví a nepláče pro svou ztracenou plnost. Raduje se ze svobody, která je svobodou nebytí.

A. de Saint-Exupéry

A tak je lidstvo rozděleno na dvě skupiny, na hledající a na ty, kteří si myslí, že již našli. Ta druhá skupina se opět dělí na dvě podskupiny. A to jednak na ty, kterým vyhovuje konzumní pojetí života, a dále na skupinu, která našla přístav nějaké věrouky, v níž zakotvila svůj bloudící koráb. První zmínění, pokud patří k majetným, jsou do jisté míry spokojeni. Pokud však patří mezi chudé, stávají se z nich často závistníci a lidé naplnění hořkostí. Všechny skupiny jsou pak v pohybu a lidé se mohou přelévát z jedné do druhé. Při tom všem hrají významnou roli sklony člověka, situace, ve kterých se právě nalézají a které ho tlačí tam či onam, a pak ona touha v jeho nitru. Co převažuje, to přetlačí to ostatní a člověk se vydá po příslušných kolejích k vytčenému či vytouženému cíli. O skutečné hodnotě nebo bezcennosti cíle se člověk dovídá pravdu teprve tehdy, až se k němu přiblíží nebo alespoň se přibližuje. A právě proto, že to, co ho žene, je v něm to nejsilnější a je to tolik osobní, nemůže a ani nechce poznat a slyšet varování spolubližníků ani svého vnitřního hlasu. Spolubližníci pak považují za zbloudilce právě tak, jako oni jeho. A proto na základě sklonů a přání vznikají politické strany, ale i spolky nebo sekty. Princip je stále stejný. V přáních pak často spočívají dobře ukryté osobní ambice, které časem proniknou na povrch a zneváží tak původně čistou ideu. Půjde-li však vývoj této země i lidstva současným směrem, tj. problémů bude přibývat, a to ať společenských či přírodních i jiných, je pravděpodobné, že se skupina těch, co zdánlivě našli, bude přelévát do skupiny hledajících, protože řešení, jak se zdá, nikdo dosud nenastolil – neříkám však nenalezl. Toto řešení bylo přece ve všech pravých a původních zvěstováních, než na nich člověk svým rozumem zapracoval a přizpůsobil si je tak, jak se mu to zrovna zdálo

příjemné nebo výhodné. Ono vedlo, jak jsem již napsal, pouze k poznání a uznání zákonů, které řídí pohyb a vznik všech planet, přírody, zvířat, a tím samozřejmě i nás. Jestli jim budeme říkat zákony přírodní, přirozené, kosmické nebo zákony stvoření, není v tuto chvíli podstatné. Zdá se mi tedy, že v pozadí všeho usilovného hledání je vnitřní neuvědomělá touha po nalezení řádu a po sklonění se před moudrými zákony i po vřazení se do nikdy nekončícího tepu přírody. Zde pak můžeme hledat a snad i nalézat kořeny dnešních snah lidí vrátit se k přírodnímu způsobu života. Proto u nás, uprostřed Evropy, vznikají kmeny Indiánů, společenství Haré Kršny, apod. Ale i zde se opět rozum chápe jen zevních forem, místo aby hledal ještě hlouběji, samu podstatu. Ve všech takových směrech se však snoubí touha po uniknutí z dnešního složitého a ve své podstatě samostravujícího života k životu prostému a přírodnímu či spíše přirozenému. Většinou je to návrat do minulosti. Již z toho je patrné, že právě kdesi v dávné minulosti je třeba hledat ono odbočení, onen odklon, který nás dovedl až k dnešní nabubřelosti typu *poručíme větru, dešti* nebo *kdo je víc než člověk – hrdina, vítěz nad přírodou*. Avšak i do této naší pýchy se již nenápadně vkrádá bezradnost. Leč tento odklon je třeba hledat mnohem, mnohem hlouběji v historii. Cestu k nápravě nelze dle mého názoru navodit tak, že nahradíme jeden lidmi vytvořený či znetvořený systém jiným systémem z minulosti, ale návratem k přirozenosti. To však neznamena složitá cvičení těla či mysli ani neobvyklé úbory, chození bosky po žhavém uhlí apod. Přirozené je jen to, co se vyvíjí v rámci přirozených nebo přírodních zákonů. V přírodě se vše vyvíjí, a tím i pohybuje – to je základní zákon, který můžeme pozorovat v mnohých obměnách, např. ve vzniku, zrání a rozkladu. Dejme tomu v případě rozvitého květu nemůžeme jako jeho další stupeň zralosti očekávat poupě, a stejně tak nelze jako vývoj označit návrat člověka do společenského řádu starých dob. Je však potřebné si uvědomit, co uvnitř člověka zakrnělo, k tomu se vrátit a rozvíjet to. Je potřebné se zamýšlet nad tím, co nebo kdo vlastně člověk je a čím ve své podstatě být měl.

Člověk

*Odvaha totiž neznamená bušit do těch, kdo jsou
nositeli jiných pravd.*

A. de Saint-Exupéry

Na toto téma bylo napsáno již mnoho knih, které se svým obsahem velmi liší. Většina nauk, které se snaží jít do hloubky a dívají se na podstatu člověka v širších souvislostech, se snad alespoň většinou shoduje v jediném – totiž že vlastní jádro člověka je podstaty duchovní.

Materialista však na rozdíl od nich chápe člověka jako shluk buněk, které ve svých rozličných působeních vytvářejí komplex lidského těla. Vzniklo sice vývojem, ale počátek byl nahodilý. Zázrak života je tak omezen na souhrn fyzikálních a chemických účinků a řád, jakož i organizace celého stvoření, jsou pak shrnuty do různých náhod. Jelikož je vlastně vše náhoda a člověk je s trochou nadsázky *hříčkou přírody* (skoro by se zdálo, že nezdařenou hříčkou), není zde třeba ani žádné vděčnosti nebo díky za naše bytí. Také se v tomto případě nelze dopátrat nějakého hlubšího smyslu naší existence, neboť je-li opravdu nahodilá, pak by u ní ani žádný plánovitý cíl nemohl být. Je to tedy opět ukázka jednostranné činnosti mozku, který materialista považuje za jediný možný zdroj poznání. Tento mozek vše, co je nad jeho možnosti chápání, zařadí do říši bájí nebo náhod, a tím to oloupí o veškerou krásu a hlubší smysl. On to však nedělá schválně. Je to jeho přirozenost, protože je určen jen jako nástroj pro práci na zemi, a proto nemůže chápat to, co přesahuje jeho původ, a tím i jeho možnosti. Ani mu nevádí jistá nelogičnost v tom, že systematickému vývoji, který je chápán jako evoluce, předcházejí samé *náhody* bez logiky a systému.

Právě rozum je dle mého názoru příčinou onoho dogmatického lpění na současném *vědeckém* či obecně uznávaném názoru, a to za použití všech i násilných prostředků. Vzpomeňme jen namátkou na názor, že země je plochá, ale i na onen známý spor končící výrokem *...a přece se točí!* Různé vědecké teorie se za vývoje lidstva nesčetněkrát měnily s jeho vzrůstající zralostí. To přece odpovídá zákonitostem vývoje. Je jen podivné ono fanatické lpění na současně uznávaném názoru a neschopnost nebo neochota připustit, že může být i něco jiného, na co se svými současnými schopnostmi dnes nestačíme. Vždyť celá historie nám ukazuje, že většina *neomylných* názorů je časem nahra-

zena jinými. Můžeme si představit vývoj lidstva jako vývoj dítěte, které pomalu dospívá a přitom se jeho názory mění, ale zároveň se mění i jeho schopnost chápání. Pětiletému dítěti nevysvětlíte složitou matematickou rovnici, i když se o to budete upřímně snažit vy i ono. Je to prostě nad jeho možnosti. Ale i dvacetiletý člověk má jiné uschopnění než čtyřicetiletý atd.

Avšak vědci velkého formátu si uvědomují, že dnešní pevné poznání může být zítra rozmetáno v prach, ale pozitivní mohou být v tomto prachu opět nalezeny částičky pravdy. Proto je potřeba být otevřený novému a nepoutat se křečovitě jen na staré, vždyť přítomnost se stává v okamžiku minulostí. I světoznámý vědec Albert Einstein prý zformuloval podobnou myšlenku: *Naše pojetí fyzikální reality nemůžeme nikdy považovat za definitivní. Musíme být neustále připraveni měnit toto pojetí, abychom co nejdokonaleji vykládali nová fakta.*

Abych však stále jen necitoval známé osobnosti ze zahraničí, dovolím si vzpomenout i na významnou osobnost našeho státu, jejíž význam přesáhl hranice naší země. Jedná se o lékaře a vědce, profesora MUDr. J. Švejcara (1897 – 1997).

Nedlouho před koncem svého plodného života věnovaného práci na poli lékařské vědy prohlásil následující: *Jen hlupák nemění své názory, vždyť přece všechno kolem nás se mění se stavem našeho poznání. Je pozoruhodné, jak je zásada neměnit názory zakořeněna i na vysokých místech jako vyjádření charakterního postoje. Opak je pravdou! Kdyby člověk neměnil názory, dosud bychom ležli po stromech...*

Vývoj lidstva probíhal ve velkých časových úsecích, do nichž se vždy rodily výrazné osobnosti, které vývoj *postrčily* o další krůček dopředu. Tyto osobnosti zdánlivě předbíhaly svou dobu. Jejich okolí je ale často nechápalo a většinou nechtělo přijímat ono nové, které se jejich prostřednictvím dostávalo lidstvu. Opět zde bylo ono setrvávání u starých, třeba i špatných postojů. K těmto uschopněným lidem často přicházely významné myšlenky při prostých činnostech, zdánlivě náhodou, museli se však oním určitým problémem již dříve intenzivně zabývat. Tu bychom se měli zamyslet nad tím, jak vlastně působí myšlenky. Člověk, který se vážně zabývá nějakou otázkou a silně o ní přemýšlí, vytváří kolem sebe z těchto myšlenek silné energetické pole. To přitahuje myšlenky podobné, které se vzájemným kontaktem posilují. Tím vzniká půda k přijetí vyšších sil inspirace. K tomuto působení se ještě vrátíme na následujících stranách. Nyní přejdeme od myšlenek k činnosti mozku.

Budeme-li porovnávat mozek s výkonným počítačem, pak je mozek

mnohem slabším soupeřem co do výkonnosti, ale i co do rychlosti. I tento vítěz nad mozkem však není schopen samostatné existence, potřebuje svého konstruktéra i programátora. Jestliže víme, že myšlenky vznikají v mozku a že při nich lze naměřit elektrochemické reakce, nelze říci, že jsme odhalili tajemství vzniku myšlení a že jsme tak našli onoho programátora, který tomuto mozku dodává impulsy a náměty k jeho činnosti. Další, ještě těžší otázkou je vznik citů, které v člověku tak mocně bouří a tak často pronikavě zasahují do průběhu jeho života, a to v každém jinak i při zdánlivě stejné zevní situaci. Myšlení a cítění, které výrazně ovlivňuje vnější chování, teprve určuje výjimečnost člověka – ta pak souvisí i s jeho vzhledem. Mohli bychom tedy říci, že člověka dělá člověkem to, co produkuje jeho city a je i iniciátorem pro vznik myšlenek. Ze všech orgánů v těle by mohl v úvahu přicházet jako zdroj těchto činností pouze mozek. Přesto, že jsme jej částečně prozkoumali a podařilo se nám zjistit, co má přibližně která část na starosti, zdroj těchto výjimečností se nám zjistit nepodařilo. Mozek je u různých jedinců v principu stejný, s výjimkou anomálií, což neodpovídá takové různorodosti projevů lidí. S ohledem na naše současné znalosti mozku se tedy nezdá, že by on byl příčinou těchto výjimečností. V budoucnosti můžeme jistě očekávat ještě mnohé významné objevy při výzkumu funkce mozku. Přesto se mi ale zdá logické a věrohodné vysvětlení, které jsem se směl dovědět, a sice že mozek jako nejvyšší orgán těla je pouze výkonným nástrojem a že je řízen vlastní duchovní podstatou člověka. Mnozí by chtěli hmatatelnější důkazy, zde však narážíme na problém nutných zákonitostí. Smysly našich těl, ale i mozek sám mají své možnosti. Jistě by nikdo neočekával, že pouhým okem může spatřit bakterie, infračervené záření nebo pohyb neutronů. Přesto očekáváme nebo požadujeme spatření a prokázání druhu, který je jiné, mnohem éteričtější podstaty. Důkazů bylo přece v historii podáno mnoho, ale z uvedených důvodů to budou vždy důkazy nepřímé a uvěřit jim proto může jen ten, kdo k tomu má uschopnění vycházející z jisté zralosti. Použijeme-li příkladu z této kapitoly, pak jim může uvěřit a pochopit je až onen čtyřicetiletý člověk, zatímco pětileté dítě se jim bude posmívat. Nahlédneme-li do vědeckých metod a teorií, z nichž se pak následně odvíjí obecně uznávaný názor veřejnosti, zjistíme, že i věda musí používat v některých případech nepřímých metod. Např. při výzkumu elementárních částic není možné je z důvodu jejich velikosti, rychlosti a dalších faktorů pozorovat přímo. Je možné zaznamenat dráhu jejich pohybu, ale nikoliv je samotné. Z této dráhy je poté možné odvozovat charakter samotných částic. Tyto se nechovají jen jako běžná hmota, ale současně mají

i charakter vlnění. Takovýchto příkladů nepřímého dokazování bychom jistě mohli nalézt více.

Zralému člověku, který o těchto věcech přemýšlí bez předsudků, budou pak dostačovat tisíce zdokumentovaných případů z klinických smrtí, z nichž vyplývají důkazy o naší podstatě a které byly shromážděny dr. Raymondem Moodym, Elisabeth Kübler–Rossovou a dalšími. Nedá se zmást vědeckými vysvětleními o odkysličení mozku a podobně. Obzvláště v knize **O smrti a životě po ní** od E. Kübler–Rossové jsou popsány případy, které podle mého názoru přesvědčí každého, kdo logicky uvažuje a není spoután dogmaty nebo nezvolil úmyslně taktiku pštrosa. Domnívám se, že každý, kdo hledá vysvětlení své existence, bude těmito sepsanými fakty dotčen alespoň natolik, že ho to podnítí k novým úhlům pohledu a dalšímu hledání.

Uvedu pár slov o autorce, aby bylo zřejmé, že se zde nejedná o žádnou mystiku či šarlatánství. Švýcarská lékařka E. Kübler–Rossová působila více než dvacet let v nemocnicích ve Spojených státech amerických a vyučovala na několika univerzitách. Stala se známou po celém světě svými výzkumy v oblasti thanatologie (nauka o smrti i o okolnostech okolo ní). Její knihy jsou s oblibou čteny nejrůznějšími vrstvami obyvatelstva. Ona sama získala mnohá uznání a vědecké tituly. Stovky hodin strávila s umírajícími a pečlivě zaznamenávala všechny jejich reakce, z čehož nakonec vznikla i uvedená kniha. Seřazování i zpracování údajů bylo prováděno vědeckými metodami.

Vychází z *přibližně dvaceti tisíc zdokumentovaných případů* lidí, kteří byli prohlášeni za klinicky mrtvé a opět byli přivedeni k životu. Jednalo se o lidi různých národností, vzdělání i věku. Byly zaznamenány případy z různých končin celého světa. Charakter těchto zážitků byl stejný, ať se jednalo o lidi nevěřící nebo o příslušníky různých náboženství. Tím byl jednoznačně eliminován vliv víry na průběh klinické smrti a líčení jejich prožitků. Dokonce se prokázalo, že nezáleží ani na druhu neštěstí, kterým byl člověk k tomuto zážitku přiveden. Důležité je i to, že více než polovina případů se týkala zážitků, které se dostavily po náhlém zdánlivém úmrtí, kdy dotyčné osoby nemohly mít čas, aby se na cokoliv připravily nebo něco očekávaly. Výsledkem mnohaletého pozorování a výzkumů jsou následující autorkou uvedená fakta.

V okamžiku úmrtí lidé prožívají oddělení nesmrtelné podstaty, kterou můžeme nazvat také duší, od jejího dočasného domu – fyzického těla. Po opuštění fyzického těla neprožívají pocit rozdělení, strach ani paniku, ale i tento stav cítí jako jednotu. Přitom sledují bez bolesti a osobního zájmu své fyzické tělo a dění kolem něho. Tak mohou sledovat oživovací pokusy a jasně vidí činnost i slyší rozhovory svých záchránců.

Také sama autorka prožila tyto stavy, což ji utvrdilo ve správnosti pozorování. Tato pozorování byla podložena řadou vědeckých experimentů, které byly prováděny ve spolupráci s Robertem Monroem, autorem knihy **Muž se dvěma životy**. Na pokusy dohlíželi i vědci z Menningerovy nadace. Dnes stále více badatelů opakuje tyto výzkumy a potvrzuje jejich pravost, přestože je obtížné sloučit je s obecně uznávaným vědeckým názorem.

Velice významná a přesvědčivá jsou pozorování zážitků z klinické smrti lidí dlouhodobě nebo *od narození slepých*. Tito dokázali detailně popsat činnost lidí, kteří je zachraňovali, včetně velmi podrobného popisu jejich oblečení. Tyto popisy obsahovaly také skutečné barvy a vzory až do takových drobností, jako je vzorek na kravatě. To přece nelze pouhým rozumem vysvětlit...

Toto množství důkazů ve formě ověřených výpovědí je alespoň pro mne dostačující k potvrzení mnohými lidmi uznávaného faktu, že člověk je duchovní podstatou, jež přechodně obývá toto pozemské tělo. Ovládá je pomocí mozku, který jako nejvyšší orgán působí na orgány nižší a jimi pak řídí celé tělo. Působení duchovní podstaty se projevuje v již naznačených rovinách, v citech, myšlenkách, řeči a činech. Ty si mohou však protiřečit. To ostatně dobře známe z praxe, což naznačuje, že pochody v nitru člověka mohou být složitější, než se na první pohled zdá.

Nyní se podívejme jen na jednu z uvedených rovin, na myšlení. Pozemskými činy se zabývat nemusíme, ty jsou každému ihned patrné. U myšlenek je to však jiné. *Na myšlenky clo neplatí*, toto heslo nás usvědčuje z toho, že tuto oblast bereme na lehkou váhu. Myšlenky jsou pro nás *nic*. Ale již existence telepatie, o níž je přece dosti důkazů, ukazuje, že myšlenka existuje a je možné ji vysílat i přijímat třeba i z opačné strany země. Musí tedy mít nějakou formu, a tím i hmotu. Pokud by někomu připadala úvaha, že myšlenka má svou energii a hmotu fantastická, pak mu předkládám jeden neméně zvláštní vědecký poznatek. Při zkoumání vakua se dochází k poznatkům, že prázdný prostor ve smyslu naprosté prázdnoty vlastně neexistuje. I tzv. vzduchoprázdno představuje určitou energii. V tomto smyslu se pak hovoří o energii vakua. Tomu, že i myšlenka existuje ve formě energie napovídají současné technické představy, že by se počítače daly řídit myšlenkami a že by se myšlenky daly zviditelnit na obrazovce. Je-li tomu však takto, pak za ně neseme stejnou odpovědnost, jako za naše činy. Snad je to ještě horší nebo nebezpečnější, protože působnost myšlenek je mnohem větší. To však pro nás znamená, že svým myšlením můžeme v dobrém či ve zlém ovlivňovat kohokoliv na této zemi, a možná jde toto působení ještě dále.

Dovolte, abych zde citoval z knihy **Následky nehmotného znečišťování**

životního prostředí od dr. Friedberga Kargera, vědce pracujícího v oboru plazmové fyziky, který pracuje v Institutu Maxe Plancka v Garchingu u Mnichova jako vedoucí výzkumu termonukleární fúze:

Mnozí zacházejí se svými myšlenkami tak, jako se dříve zacházelo se rtuťovými bateriemi: jednoduše se bezstarostně vyhazovaly. Ale člověk je odpovědný i za své myšlenky. Protože si toho většina lidí není vědoma nebo to nechce vědět, zachází s myšlenkami lehkomyšlně, bezohledně a neodpovědně. Tím lidé nepřetržitě poškozují a otravují své jemnomotné prostředí. Je obtížné posoudit, jaká předchozí provinění se ještě lidem vymstí. Z ilegální a nezajištěné skládky jedovatých látek odnášejí spodní vody škodliviny dál, a ty pak někde na zeslabeném místě vystoupí na povrch. K otrávám tedy dochází mnohem později a jinde, než došlo ke znečištění. Právě tak může někdo myšlenkou svést někoho slabšího (často označovaného za „duševně narušeného“), který má slabší vůli, k činu, který by tento sám nikdy nevykonal. V poslední době jsme takové případy zažili.

Podobně, jak to známe z chemie, totiž, že se do sloučenin spojují jen určité látky, tak se také spojují jen myšlenky *stejněho druhu*. Současně však zůstávají spojeny s tím, kdo je stvořil, tedy s dotyčným člověkem, k němuž pak proudí tato síla znásobená. Obzvláště u nedobrych myšlenek je to často zjevné. Člověk je pak pod takovým tlakem těchto myšlenek, že ho opravdu *napadají* a plodí u něho stále silnější špatný projev. Sílu jednotného myšlení můžeme pozorovat i u projevu davu. Tyto davové projevy bývají označovány jako davová sugesce, ale ve skutečnosti je to projev jednotného myšlení, které vyvolává řečník. Mocná síla stejných myšlenek působí zpětně na zúčastněné, a to tak silně, že jsou doslova ovládáni. Nemusí to však být vždy jen ve smyslu násilí. Vzpomeňme si na krásnou atmosféru bratrství a lásky, která vládla v davech na náměstích v našem státu při tzv. *sametové revoluci* v roce 1989. Proto je pro člověka nesmírně důležité dbát na čistotu svých myšlenek. Ušetří si tím mnoho trápení, jehož příčinu marně hledal. Velké nahromadění stejnorodých myšlenek vyvolává zpětně veliký tlak na lidstvo, který může vyvrcholit až do nějakého zevně viditelného projevu. Tak např. neustálé zbrojení s myšlenkami na válku může vyvolat časem takový tlak na určité skupiny lidí, kteří jsou tomuto působení vlivem svého způsobu uvažování více otevření, že může k válce dojít. Každý se může sám zamyslet nad nezodpovědným přístupem politiků různých, především nacionalisticky orientovaných stran, kteří v mnohých lidech ještě rozdmýchávají jejich myšlenky nenávisti a nesnášenlivosti. Ale

můžeme si i povšimnout naší řeči, která přece úzce souvisí s naším myšlením. Kolikrát za den se člověk setká se zdánlivě nevinnými výroky typu *já bych ho zabil, já ho přerazím* a podobně. Stačí si toho jen jeden den všimat a člověk se zhrozí jak a co říkáme. Měli bychom si tedy dávat větší pozor na to, co se v nás odehrává a co z nás vychází.

Toto poznání o působení našich myšlenek není nic nového. Jak jsem již několikrát naznačil, byly dřívější generace lidstva moudřejší a vnímavější než my dnes, i když neměly naše technické znalosti. Např. již Konfucius se údajně ptal svých bližních: „*Komu jsi ublížil, že jsi onemocněl? Ke komu jsi vyslal křivou myšlenku?*“

Z uvedeného též vyplývá, že je velmi dobré vážné a čisté myšlenky v sobě udržovat a systematicky o daném tématu přemýšlet. Tím se jejich síla stupňuje a ony pak silněji přitahují stejné dobré myšlenky. Nevyslovovat je tedy ihned, ale v mlčení znásobit jejich sílu. To pak člověku přinese opět velmi mnoho dobrého, samozřejmě jen pokud je náplní myšlenek dobro. Čistotu myšlenek nelze však získat myšlením, ale tím, že v sobě necháme probudit ušlechtilost, která je skrytá hluboko v naší podstatě. Ona pak formuje myšlenky do krásných tvarů sama. Než k tomu však dojde, musí se člověk zbavit mnohých zlovyků, které ho zotročují a jeho myšlenky formují do nenávistných, závistných a jiných ošklivých útvarů.

Člověk – rozporuplný tvor

Ano, koupit se dá všechno, i láska, přátelství, pravda, čest. Ale jen prodejná láska, prodejné přátelství, prodejná pravda a prodejná čest.

J. Žáček

Že člověk není tvor jen tělesný, ale snoubí se v něm dva póly, je patrné z jeho chování. Stačí, když člověk pozorně sleduje sebe a své bližní. Zřetelně rozpoznává dva póly. Někdy se projevuje v člověku stránka dobrá, která má na mysli jen blaho druhých. Projevuje se tzv. dobrosrdečností, citem, srdcem a láskou. Jindy se však v něm ozývá sobectví či chladná vypočítavost. Výroky typu *v člověku je anděl i ďábel* sice zachycují dva protichůdné póly, ale nic nevysvětlují a přemýšlejícího člověka mohou těžko uspokojit.

Jak jsem již naznačil můžeme pozemského člověka chápat jako duchovní podstatu oděnou do pozemského těla nebo jinak řečeno do tělesné schránky vybavené mozkiem, jehož produktem je rozum. Vlastní hybnou silou, vlastním *programátorem* je duchovní podstata neboli duch. Ten se již tisíce let vyvíjí od zárodku k sebevědomé bytosti. S vývojem ducha souvisí i vývoj jeho pozemské formy. Jeho vyšší podstata přetváří i pozemské tělo ve smyslu zušlechťování k dokonalejšímu tvaru i projevu. To však samozřejmě musí jít ruku v ruce s vnitřním zušlechtěním, které se projevuje v tom, co obvykle nazýváme morálkou, úctou k životu i k člověku. Vždyť každý, kdo chce být hoden nést jméno *člověk*, by měl mít vepsánu ušlechtilost nejen na svém těle, ale především ve svém nitru. Když se však podíváme na lidstvo dneška, nezdá se, že by se tento cíl plnil.

Jak již bylo dříve naznačeno, je důvodem těchto dějů nesprávně nastoupený směr vývoje. Člověk svým chtěním začal přehnaně a jednostranně rozvíjet jen rozum, kterého zde mohl a měl používat jen jako pomocného nástroje. Rozum mu zde poskytoval různé výhody, a při užívání těchto výhod člověk opomněl rozvíjet schopnosti ducha. Ty spočívají především v citu, který by, kdyby byl správně rozvinut, dokázal by jít vysoko nad možnosti mozku.

Pro ilustraci můžeme uvést příklad člověka, který při užívání počítače, podlehe jeho „kouzlu“ natolik, že celé dny a noci v sobě rozvíjí jen schopnost práce na počítači. Výsledkem je, že nepoužívané svaly zdegenerují, přetěžované oči vypoví službu, mozek i celé tělo se začne hroutit. Člověk se stává neschopným běžného života a jen jedno jediné mu funguje dobře, jeho spolupráce s počítačem. Jenže ta mu k životu nejen nestačí, ale dokonce mu v životě překáží. Tak podobně se nám podařilo za tisíce let ochromit svou vlastní podstatu, takže je nyní slabá, málo vyvinutá a neschopná projevu. Avšak nástroj, mozek, je vypěstován tak, že je již od narození natolik silný, že nedovoluje duchu příliš mnoho činnosti. Tak se z nás vlastní vinou stali duchovní omezenci, kteří již nejsou schopni poznat sami sebe a tápou při hledání smyslu své existence v různých teoriích. A to ještě jen tehdy, pokud vůbec něco hledají, tzn. v případě, kdy rozum ještě člověku dovolí, aby se v něm ozývala touha něco o smyslu našeho života vyzkoumat. Když však rozum uzná oprávněnost takového zkoumání, snaží se jít po cestách, které jsou vlastní právě jemu. Tedy v rovinách složitých úvah a tajemna, kde jsou možné různé dohady i vlastní teorie. Především však možnosti domnívat se o sobě, že je ve stvoření něčím obzvláště důležitým.

Nechci zde však samozřejmě brojit proti používání mozku a rozumu, to by bylo pošetilé a byla by to snaha o návrat do pravěku. Domnívám se jen,

že rozum používáme nesprávně a již si to ani neuvědomujeme. Používat zde na zemi logiku myšlení je jistě správné a nezbytné, ale toto myšlení by mělo být řízeno a usměrňováno vlastní lidskou podstatou, tedy duchem, který se projevuje citem. Tímto citem by měl člověk odvažovat všechno, s čím se setká, co slyší, vidí a čte. Tak by také mohl vycítit, jestli ho to tísní a mate nebo hřeje a oblažuje. Duch musí stát nad rozumem, protože je moudřejší a má vyšší schopnosti. Jinak je to, jako by se dospělý člověk zcela podrobil vedení malým dítětem. I někteří význační vědci, kteří pracovali převážně rozumem, si uvědomovali význam slova intuice a vyšší vedení. To se může projevovat i ve formě snu. Jako příkladu můžeme uvést autora periodické soustavy prvků D. I. Mendělejeva (1834 – 1907), který v jisté fázi svého výzkumu nemohl dosáhnout nutného kroku kupředu. Mendělejev si byl vědom intuitivních možností poznávání, a protože jich sám neuměl dosáhnout, obracel se na svou ženu. Tato prostá žena, která se vůbec nevyznala v jeho výzkumu mu touto cestou pomáhala ve chvílích, kdy se ocitl se svým rozumem ve slepé uličce. I známý fyzik N. Bohr byl inspirován k definování svého objevu v oblasti stavby atomového obalu snem. Podobných příkladů bychom jistě našli více. Podívejme se však na druhou možnost, tedy když člověk nedbá na to, co se v něm ozývá a nechá se ovládat pouze rozumem.

Nesprávné používání rozumu má mnoho neblahých následků, které nás provázejí na každém kroku. Rozum jakožto produkt mozku měl být jen nástrojem k uskutečňování chtění ducha zde ve hmotnosti. Tento duch jako jiná nehmotná podstata byl a je schopen dívat se na vše z vyššího hlediska. Nemá v sobě touhu po hromadění hmoty ani potřebu znásilňovat druhé či závidět a jiné podobné vlastnosti, vycházející převážně z nesprávné činnosti rozumu. Rozum uvažuje v *racionálních* rovinách, tedy chladnou kalkulací bez citu. Pro tuto kalkulaci je podstatné jen posouzení výhod a nevýhod bez ohledu na druhé či okolí. To je potom *dobro*, které však přináší utrpení druhým. Zamysleme se jen nad morálním úpadkem našeho národa od doby, kdy se zde začaly prosazovat myšlenky typu *účel světí prostředky*, tj. není špinavých a čistých peněz, ale jediné důležitá je vlastní úspěšnost apod. Jiným takovým případem mohou být např. firmy vyrábějící freonové plyny. Spravedlnost z jejich pohledu je to, aby mohly vyrábět tyto plyny co nejdéle, protože z toho mají velké zisky. Že však z toho vzniká smrtelné nebezpečí zvětšující se ozónové díry pro celé lidstvo, je nezajímá. Podobným příkladem mohou být rybolovné firmy, které v zájmu svého prospěchu drancují moře až do jeho úplné likvidace s tím, že varující úvahy o narušení rovnováhy, které povede k velkým problémům lidstva, nechťejí slyšet. Uvedl bych ještě jeden příklad

z dnešní doby, přímo z posledních dnů. Podívejme se na dění v Indii, zemi, která je pro mnohého u nás žijícího člověka zdrojem vyšších duchovních nauk a snahy nepoutat se jen na honbu za hmotným. Uvidíme-li záběry z indických měst, spatříme zástupy rozjásaných a šťastných lidí. Všude se oslavuje, všude je smích. Důvodem tohoto „šťěstí“ však není poznání smyslu života nebo láska k bližnímu. Důvodem je, že se indické vládě podařil v minulých dnech úspěšně provést pokusný atomový výbuch. A tak se Indie stala další zemí, která vlastní atomovou zbraň k ničení ostatních lidí. Teď tedy patří mezi vyspělé země světa a stala se zemí, se kterou se napříště již musí počítat. Vždyť i veliké USA, které se všeobecně považují za ochránce míru v celém světě, uskutečnily takovýto výbuchů podle oficiálních zpráv již více než tisíc...

To je tedy pro člověka důvod k radosti a ke štěstí... K čemu takové štěstí vede, je ihned zřejmé z odpovědi sousedního Pákistánu, který jako reakci na tento indický pokus provedl hned šest takovýchto demonstračních atomových výbuchů. Takových příkladů bychom žel našli velmi mnoho. Jsou typickými ukázkami činnosti řízené jen rozumem. Tímto neblahým jevem je poznamenána celá naše civilizace. Příznačné je i to, že tato chamtivost nebere ohled ani na sebe, protože zničím-li tuto Zemi, zničím tím přece i sám sebe. Zde je vidět vlastnost rozumu, který není pro svůj zájem schopen se dívat na problém s větším odstupem. Zde je tedy vidět jeho malost a neschopnost. O nesprávné cestě, po které lidstvo kráčí, svědčí i různé kulty, které jsou současnému člověku předkládány. Např. kult sexu. Sleduje-li člověk sdělovací prostředky, ale mnohdy i rozhovory lidí, má dojem, že jediné, co dělá člověka člověkem, je jeho sexuální činnost. Jak je to protismyslné vzhledem k současně proklamovanému postavení člověka jako pána tvorstva, který má být vysoko povznesen nad zvířata. Přitom se ale nechává spoutávat a ovládat jen pouhými pudy, tedy přesně jako zvíře, které se však na rozdíl od člověka nestává otrokem takového pudu. Řešením všeho sexuálního běsnění, které se stále více vybijí v násilnostech a zvrhlostech, spočívá podle odborníků v tzv. odstranění *tabuizace*, tedy že by se o těchto věcech mělo mluvit ještě více a do nich zasvěcovat stále mladší děti. To však znamená, že se bude vytvářet stále více myšlenek, které budou směřovány tímto směrem, a ty pak budou stále silněji tlačit na jedince, kteří jsou tomu díky svému zaměření více otevření. Přitom je nepochybné, že sexuální pud má hluboký a vážný smysl protože slouží k rozmnožování druhu, a tím i k zachování života na zemi. To by v nás mělo vzbuzovat radost a vděčnost. My však tohoto daru zneužíváme, protože se nesnažíme pochopit a využít jeho pravý smysl a vytváříme si z něho jen

zotročující návyk. Přirozené tedy křivíme a ve veřejném mínění se snažíme vytvořit z toho normální projev.

Podle mého názoru jsou takové různé výstřelky civilizace jen důsledky nesprávné činnosti rozumu, který již mnohdy není schopen řešit vznikající situace, a tak se experimentuje. Pár let se razí nějaký názor, aby pak byl jinými odborníky odsouzen a nahrazen jiným jediné dobrým řešením. Ale za čas se situace opakuje.

Další takovou nesprávně nastoupenou cestou je nepochopení úlohy ženy. Žena je oproti muži vybavena nejen jemnějším tělem, ale také větším bohatstvím citů. Shodneme se tedy snad na tom, že to je její přirozenou výbavou, kterou by tedy asi měla používat a rozvíjet. Osobně chápu vývoj jako rozvoj těch schopností, které tvor obdržel, ty má podle mého názoru co nejvíce zdokonalovat. Asi bychom se usmívali, kdyby nám někdo tvrdil, že naučí svého psa létat. Na druhé straně by nám možná lichotilo pomyšlení, že třeba někdy v budoucnosti se vědě podaří nějakým křížením nebo jinými zásahy nějakou takovou zvláštnost vytvořit. Otázka však zní: bylo by to k užtku tomuto tvorů a přírodě? Již častokrát se nám ukázalo, většinou až po mnoha letech, že naše zásahy do přírodního řádu byly nedomyšlené, a proto zkázonosné. Nedokážeme totiž rozumem pochopit celý systém přírody se všemi vazbami, a proto může náš pomyslný úspěch vyvolat lavinu problémů, na které pak nestačíme.

Snad vám můj příklad s létajícím psem připadal poněkud přehnaný, ale zdaleka nedosahuje nesmyslnosti reality dnešní doby. Uvedu jeden příklad za všechny. V minulých dnech proběhla sdělovacími prostředky senzační zpráva o úspěchu vědy, když bylo vědeckými kruhy zjištěno, že je možné implantovat muži oplodněný zárodek dítěte včetně placenty, takže by i muž mohl být gravidní a pomocí císařského řezu by mohl i porodit...

Domnívám se, že všechny naše snahy by v první řadě měly vycházet z pozorování již existujících zákonů přírody. Jen budeme-li na ně ve svých snahách navazovat, máme naději, že naše dílo bude mít trvání a nebude způsobovat škody. K tomu patří i rozvíjení již daných schopností a předpokladů. Tak jsou i žena a muž obdařeni různými předpoklady, což vytváří nutnost odlišných činností. To je zřejmé i z toho, že i jejich těla jsou jinak uzpůsobena.

Pohlédneme však na dnešní snahy změnit tato předurčení. Místo aby došlo ke spolupůsobení mezi mužem a ženou, tedy k doplňování jejich různých druhů činností, snaží se žena vykonávat různá mužská zaměstnání i různé druhy mužské činnosti, aby dokázala, že je stejně schopná jako muž. Tím však v sobě potlačuje jemnější složky své bytosti, které mohou časem zakrtnět

jako každý nepoužívaný orgán. Nahlédněme do lékařských statistik. Dočteme se tam, že v období přechodu vykazuje až 40% žen jisté znaky pomužštění. Jistě může někdo namítnout, že to je jen záležitost hormonální, ale já bych chtěl v dalších kapitolách poukázat na to, že tělesné změny souvisí s našimi vnitřními postoji.

Naše snaha, aby zde místo dvou odlišně působících pohlaví bylo lidstvo jednoho druhu (alespoň tedy v působení), mi trochu připomíná představu, jako kdybychom se rozhodli, že příroda je příliš složitá a je v ní příliš mnoho druhů, že by tedy bylo lepší vytvořit druh jen jeden a že všechny ty *přebytečné* zlikvidujeme. Dovedete si to představit, kdyby ta krásná pestrost a různorodost byla nahrazena jednotvárností jen jednoho jediného druhu? Nemluvě ani o tom, jak by asi taková příroda bez vzájemného působení vůbec mohla existovat.

Postavení ženy ve stvoření je důležité a její poslání je vysoké a nezastupitelné. Právě žena je svou jemnější podstatou schopna přijímat vyšší, a tím jemnější záření z kosmu. Má je předávat muži, který je svou hrubší podstatou předurčen pro to, aby tyto vyšší impulsy, které může přijímat jen prostřednictvím ženy, přetvářel do pozemských činností. Tyto úlohy si nemohou vyměnit, protože to nedovoluje jejich vnitřní uzpůsobení. Žena je tedy nositelkou ušlechtilosti a vznešenosti. Ona má svým citem a svým příklonem ke všemu krásnému a dobrému vést a povznášet vše, s čím se setká. Jejím nejvyšším předurčením a cílem je vnitřní čistota a touha tuto čistotu vetkat do celého svého myšlení, cítění a jednání. Ona by měla být pro všechny tvory vzorem vnitřní dokonalosti a ušlechtilosti, a tím by je měla vést, ne tedy tím, že je povede fyzicky jako muž. Žena také rozhoduje o rodině, ale tím i o národu, a to v mnohem větší míře, než se obecně uznává. Tím se budeme podrobněji zabývat v dalších kapitolách.

Co však jsme z tohoto vznešeného poslání ženy vytvořili? Mimo uvedené snahy žen o pomužštění jsou i jiné neblahé směry, které ženu zneuctívají. Jednou z nich je již zmíněný kult sexu, kde se žena nechává dobrovolně snížit jen na objekt sexuálního vybití. Žena je zde postavena na úroveň samice, jejíž existence je nutná jen pro uspokojení přehnaně vybičovaných sexuálních potřeb. Vyrcholením tohoto zneuctívajícího postoje, který se vkrádá do různých běžných diskusí, žertů, ale i knih a filmů, jsou různé tzv. sexuální úchytky, při kterých se někteří jedinci již nedovedou ovládnout. U nich se pak všechno to, co se nám stalo běžnou „*nevinnou*“ zábavou a prolíná se již téměř do všeho, projeví natolik, že je dožene až k násilnému činu. Tento čin však jen přemrštěně zviditelňuje a převádí do násilné podoby představy mnohých *počestných* občanů a základní postoj většiny dnešní populace. Ale je zde ještě jedna

rovina, která ženě dle mého názoru neprospívá. Žena se stala otrokyní módy. Zahazuje svou svobodnou vůli, dar, který jí přináleží, a stává se hříčkou tvůrců a návrhářů oděvního průmyslu, kteří využívají její slabosti ke svým finančním ziskům. Nemluvě o tom, že mnohé odívání žen ještě napomáhá vydražďovat dnešní přehnaně pěstovaný sexuální pud. Že to vše má narůstající tendenci, lze vypožorovat např. tehdy, když ve starších filmech srovnáme odívání tehdejší s dnešním. Velmi podobné oblečení, které jsem viděl ve starém filmu na prostitutkách, jsem pak viděl u nás na ženách a matkách, které si o sobě jistě nemyslí, že by jejich morálka a čest byly špatné. Dříve byl také jasný rozdíl mezi odíváním tzv. *lehkých* žen a *počestných* žen. Dnes se však i tyto rozdíly vytrácejí. Nestojí to za přemýšlení? To vše jsou následky nesprávně nastoupených cest, které započaly tím, že člověk přepěstoval svůj rozum natolik, že tento již nedovoluje jeho duchovní podstatě volný a svobodný projev. Z toho pak vzniká většina přehmatů, které nás dnes sužují.

S pojmem žena by mělo být také úzce spojeno slovo stud. Žel toto slovo nám z našeho slovníku mizí. Pokud je vůbec ještě někdy použijeme, tak spíše ve smyslu útrpného hodnocení někoho, kdo je tak nemoderní, že se ještě stydí. To je ale nesmírná škoda, která nám připravuje mnoho potíží. Tělesný stud je v úzkém spojení s naší vlastní podstatou, tedy duchem. Je jakousi brzdou a ochranou právě proti tomu, co se dnes stává normou běžného chování, tedy proti přebujelé sexualitě, ale i proti jakémukoliv nesprávnému jednání. Stud totiž zušlechťuje pudy, a tím dochází i k povznesení člověka. Jestliže se tedy potlačuje stud, dochází současně i k ochromování duchovních hodnot člověka, a ten se pak stává otrokem svých pudů. Povšimněte si prosím tohoto postřehu: *Míra studu ukazuje na míru duchovní zralosti člověka, a tím i na jeho hodnotu ve stvoření.* Podíváme-li se kolem sebe ve smyslu tohoto výroku, pak to bude asi pro nás smutné zjištění. A žena, která má být strážkyní, opatrovatelkou a podporovatelkou všech našich vyšších a ušlechtilých snah, dbá na stud stále méně. Kdyby jen tušila, jak se tím zneuctívá a snižuje svoji hodnotu, jistě by svůj postoj přehodnotila. Prosím, probouzejme v našich ženách touhu, která je povede k úsilí stát se opět pravými ženami, našimi vzory, aby mezi nás opět mohl zavítat v dnešní době tolik postrádaný pojem – *úcta* k ženě. Úcta, která nevychází z tradic nebo jen naučeného společenského zvyku, ale z hloubi srdce a z vědění o posvátné úloze ženy. Až mezi námi budou pravé ženy, pak ozdraví i morálka celého národa a v širším měřítku i světa. Žena je zrcadlem vnitřního stavu národa. Snažme se tedy ze všech sil, aby toto zrcadlo bylo krásné a hlavně čisté, abychom při pohledu do něj spatřovali vznešené a povznášející hodnoty, které nás povedou vzhůru.

My všichni se příliš necháváme formovat svým okolím a téměř bez boje se z nás stává člověk nového druhu – člověk stádový. Sdělovací prostředky, především televize a reklama, ale i ostatní takto zformovaní lidé, se kterými se stýkáme, z nás vytvářejí nemyslicí tupé bytosti bez vlastní osobnosti, které jen opakuji to, co do nich bylo nalito, a společně se stádem kráčí, aniž vědí kam.

Individualita mizí a to je zjištění velmi smutné. Stáváme se jen nástroji v rukou politiků, reklamních agentů, tvůrců módy a ostatních, kteří jsou zase jen nástroji kapitálu, moci a ambicí k ukojení pocitu vlastní důležitosti. To se mi zdá velmi nedůstojné pro pojem, kterým se sami označujeme – homo sapiens, tedy člověk *moudrý*...

Zůstaneme-li ještě u zmíněných starých filmů, zjistíme, že tehdejší člověk nám dnes připadá poněkud naivní, prostoduchý, sice ne tak sebejistě chytrý jako ten dnešní, ale také ne tak ambiciózní a toužící po moci a úspěchu. Jen zločinci jsou zde líčeni jako chytrí lidé, kteří svůj rozum používají ke spřádání svých piklů. I z těchto postřehů lze vypožorovat změnu postojů člověka.

Změny v postoji lidstva můžeme vypožorovat i na běžných věcech, se kterými se setkáváme denně. Když se například podíváme na dnešní architekturu, zjistíme, že jí vládne především účelnost – tedy rys rozumu. Naopak když pohlédneme na staré stavby, nalézáme mnoho prvků, které jsou z pohledu účelnosti naprosto zbytečné, a jejich vytváření je proto, jak bychom dnes řekli, *neekonomické*. A přece právě tyto „*zbytečnosti*“ tvoří krásu, která nás přitahuje i oblažuje. Vnímání krásy souvisí s duchem člověka, zatímco ryzí účelnost převážně jen s jeho rozumem. Ještě jeden postřeh bych zde uvedl. Když se podíváme na materiály, kterých člověk používá ke své činnosti, nalézáme stále více příklon k umělým hmotám. Tedy k materiálům, které v této podobě v přírodě neexistují. I to by mohla být ukázka, že se stále více odkláníme od přirozeného k umělému. Jistým varováním by pro nás mohlo být to, že tyto materiály odmítá zpracovat, tedy rozložit i příroda, a jejich likvidace se pro lidstvo stává problémem. Jistěže jsou mnohé výrobky z umělých hmot užitečné a např. v lékařství pomáhají zachraňovat životy, ale můžeme si položit otázku, zda bychom neobjevili jiné, přirozenější materiály, kdybychom s přírodou lépe *spolupracovali*, místo toho, že ji chceme *ovládat*.

Přitom je vidět, že mnozí lidé tuší, že tam kdesi v minulosti bylo v naší činnosti mnoho zdravějšího a přirozenějšího, a tak se snaží obklopit se alespoň napodobeninami dřívějších krásných projevů člověka.

Jsme sice stále chytřejší, ale moudrost nám chybí.

Duch působí naprosto jinak. Projevuje se tzv. dobrosrdečností, citem,

intuicí, vnitřním hlasem nebo svědomím, také však touhou po ušlechtilém a krásném. Tedy tím, co člověka vede k dobru v širších souvislostech, s ohledem na druhé i na svět, ve kterém se nalézá, také pak na mnohem širší časový horizont než jen na krátký prospěch okamžiku. Zde se nám více začíná ujasňovat pojem dobra, kterého jsem již několikrát použil jako vzoru, ale i cíle pro naše usilování. Dobro, které nám často předkládá společnost, nebo i někteří jednotlivci není oním *dobrem*, o kterém se zde zmiňuji v souvislosti s duchem. V dalších kapitolách se pokusím tento pojem upřesnit v jiných souvislostech. Došlo totiž ke zkřivení významu slov, a proto není jednoduché jednoznačně vysvětlit jejich obsah, vždyť pod stejnými slovy často chápeme každý něco jiného.

Tímto roztržiděním bychom mohli zhruba rozlišovat, v kom z nás je duch ještě živý, tedy se projevuje, a v kom je již zcela utlačen, kde se tedy ujal vlády již jen rozum. Jak to vypadá, když se vládcové nedovedou dohodnout a harmonicky spolupracovat, se můžeme přesvědčit na působení politických stran či parlamentu. Že to celku nepřináší užitek, je zřejmé, a když pak zvítězí strana mající jen sobecké ambice, a přitom ani nemá schopnost vést, znamená to pro národ tragédii. Podobné je to však i s námi. Vždyť naše vnitřní nedostatky se zobrazují do všeho kolem, podobně jako nesoulad mezi manželi se projeví na výchově dětí a rozervané rodiny pak vytvoří rozervaný národ. Z malých nedostatků se skládají velké problémy a vlastní zdroj, příčinu, je vždy třeba hledat uvnitř v jádru.

Jak již bylo řečeno dříve, může druh poznávat jen svůj či nižší druh, nikdy ne vyšší. Z toho pak vyplývá, že u člověka, který se dává řídit jen rozumem, není naděje, že pochopí duchovno nebo ducha. Rozumem je nikdy nemůže nalézt. Dají se jen vycítit, vytušit. Pouze vnější projevy ducha lze vypořadovat i rozumem. To ale vyžaduje pozorné a nezaujaté pozorování, bdělé zkoumání a zvažování. Kdo není ochoten na to vynaložit tuto nutnou práci, ten nikdy nemůže pochopit ani sebe, ani svět, v němž se nalézá, a zůstane sám sobě cizincem. Slepé přijímání cizích názorů také nemůže vést k prohlédnutí a pochopení, protože převzaté se nestává vlastnictvím, ale jen cizí, vypůjčenou, neprožitou věcí. Touto prací na sobě a v sobě může také člověk oživovat svého rozumem utlačeného ducha, dodávat mu sílu k pohybu, a tím i k životu...

Že k tomuto náhledu došli i význační lidé pracující na poli vědy, svědčí volná citace výroku známého francouzského filozofa, matematika a fyzika Blaise Pascala (1623 – 1662): *Rozumové vědění nejde za hranice pravděpodobnosti, a nemůže tedy vyřešit záhady života. Proto je důležitá intuice srdce, neboť ono má svoje pravdy, které rozum nezná.*

Člověk a nemoc

Před každým svým výrokem se ptejte: „Budou moje slova budovat, nebo bořit?“

E. Wheat

Nemoc! To je téma, které často pomalu a bolestně vede člověka ke snaze o pochopení sebe sama a zákonitostí, ve kterých se nachází, a to většinou až tehdy, když všechny běžné rozumové i lékařské snahy selžou. Nikoho nepřekvapí, že zvíře, které neplní povinnosti, jež mu ukládá příroda, tj. povinnosti týkající se ostražitosti, starání se o výživu, srst, peří atd., zahyne. Bude-li takových nedbalých jedinců více, vyhyne celý druh. Člověku je též samozřejmé, že i on musí jíst, pít, dýchat, spát i pohybovat se, chce-li si zachovat život. Nepřemýšlí o tom, že to vše je součástí přírodních zákonů, jejichž nedodržení znamená zničení jeho pozemské existence. Nepřemýšlí o tom, protože mu to připadá samozřejmé, neboť to může pozorovat každý den, každou hodinu, a nedodrží-li tyto zákony, přijde zpětný účinek ihned nebo velmi brzy. Tudíž souvislost příčin a následků je zřejmá. Jestliže se však následky od příčin vzdálí na delší časový úsek, hledají se již souvislosti obtížněji. Jestliže bude, dejme tomu, někdo kouřit, opíjet se či holdovat nějaké vášni, může příchod tohoto zpětného nárazu trvat léta. Je-li jeho tělo odolné, pak se dokonce mohou tyto následky projevit až v takovém věku, že je lze přičíst na vrub stáří. Přestože se zde příčiny a následky vzdálily, logické uvažování musí člověka dovést ke stejnému principu. Když připustíme, že jádrem člověka je jeho duchovní podstata, která jej oživuje, pak se nám pohled na vznik nemocí změní. Nemoc přece musí souviset s člověkem, tedy s jeho vlastní podstatou, a zde musíme také hledat její příčiny. To však již není tak jednoduché, i když princip by měl být vždy prostý a přirozený jako vše v přírodě. Je třeba se tomu znovu učit, a to pozorováním svého okolí i sebe sama. Jsme přece součástí přírody, a proto pro nás musí platit stejné zákonitosti. Tak si člověk časem znovu oživí svou schopnost tyto věci chápat. Tím získá možnost ovlivňovat svoje problémy i svůj život nejen vnější a mnohdy velmi potřebnou změnou, jako je třeba změna stravování, ale především změnou vnitřních postojů. Jedná se zde vždy o nepochopení a nepřizpůsobení se zákonům, jimž je naše existence bez výjimky podrobena. Že nás obklopují zákony a že jsou pro nás velmi důležité, se dovídáme již v základech školní fyziky. Kromě těchto známých

fyzikálních zákonů, které bývají vztahovány většinou vzájemnému působení hmoty, existují však ještě i další zákony, které s nimi sice souvisí, ale jejich působnost zasahuje i hluboko do našeho nitra.

To jsou ty zákony, o nichž zřejmě přemýšlel i Albert Einstein, který je znám na svou dobu revolučním myšlením, jež je dodnes základem mnohých vědeckých výzkumů a poznatků. Toto je jeden z jeho údajných výroků: *Je zřejmě pohodlnější si myslet, že vše na světě probíhá vždy v souladu s takzvanými fyzikálními zákony. Mnohým z nás pak vůbec nevadí, když se jisté hmatatelné okolnosti na Zemi a ve vesmíru nedají fyzikálními zákony poměřit. Myslí si proto, že postačí, když se ještě nějaké další fyzikální zákony v dohledné době „vynaleznou“ či „odvodí“, aby všechno okolo nás i nad námi konečně interpretačně klapalo... Obdobné názory pragmatických prostředků však musíme striktně odmítnout, protože na Zemi i ve vesmíru platí rovněž doposud zcela neprobádané zákony duchovní, zákony lásky, zákony osudu. Ony zákony, které si tolik přáli poznat, komentovat a vysvětlovat už apoštolové...*

Pokusme se nyní nad těmito zákony zamyslet. Mnohé z nich byly dřívějším generacím alespoň do jisté míry známé, což lze vypožorovat v různých orientálních způsobech léčitelství, ale i v mnohých našich příslovích, kde se projevovala tzv. *lidová moudrost*. Pravda však také je, že když se ohlédneme zpět do historie, zdá se, že se tím lidstvo zase tak mnoho neřídilo. Dnes se naše poznání rozšířilo, což však není ani zásluhou rozumu, ani správného vývoje člověka, ale je to pouze dar, neboť jen tímto způsobem můžeme získat to, co přesahuje naše možnosti. Díky tomuto daru se však můžeme dnes o těchto zákonech dovědět i něco více.

Tak tedy např.: *Vrána k vráně sedá, rovný rovného si hledá*. Toto přísloví je odvozeno či vypožorováno ze **zákona stejnorodosti**, který říká, že vše stejné se k sobě přitahuje, nestejně se odpuzuje. V praxi to můžeme vypožorovat na tom, že když se někde sejde skupina lidí, brzy se rozdělí na menší skupinky podle stejných sklonů, temperamentů, zájmů nebo zlovyků. Tak se přátelé pijáci, zloději, žvanilové, ale i lidé ušlechtilých zájmů. O tomto zákonu jsem se již zmiňoval v kapitole, kde jsme se zabývali myšlenkami člověka. Myšlenky se podle stejného druhu spojují se stejnorodými myšlenkami, jež putují vesmírem. Dobro přitahuje dobro, zlo zase jen zlo.

O tomto zákonu možná věděl, nebo ho měl vypožorován v životě, i M. Gándhí, jak o tom svědčí i tento jeho výrok:

Radost, kterou způsobíme druhému, má podivuhodnou vlastnost: odrazem se neoslabuje, ale vrací se k nám košatější a zářivější.

Když se člověk pokusí obejít tento zákon, ať z neznalosti nebo protože chce všechno vědět lépe, pocítí následky, které mu zřetelně ukáží, že jde po nesprávné cestě. Než byly například objeveny *krevní skupiny*, bojovali lékaři při transfúzích krve u svých pacientů se smrtelnými komplikacemi, protože se pokoušeli spojovat nestejnorodé, a tím vlastně nevědomky postupovali proti jednomu ze základních přírodních zákonů. Každé přestoupení zákonů přináší bolestné následky, a to nás přivádí k dalšímu zákonu.

Tím je ***zákon zpětného působení***. Ten bývá v příslovích vyjádřen výroky *jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá* nebo *jak jsi zasil, tak sklidiš*. Zde je to patrné i v praxi. Kdo zasil pšenici, nemůže očekávat, že mu vyroste např. kukuřice.

I zde se můžeme vrátit k našim úvahám o působení myšlenek, které podle zákona stejnorodosti usilují k sobě, spojují se a zesilují tím svůj účinek, který se pak za určitou dobu vrací k člověku, jenž myšlenku vytvořil. Myšlenka s ním zůstává svou energií spojena tak dlouho, pokud ji vyživuje, tj. pokud jí dodává energii stejným způsobem myšlení. Zpětný účinek je pak mocnější než vyslaná myšlenka, protože spojením s ostatními vzniká centrála, jejíž síla je součtem všech spojených myšlenek. Tedy přesně tak, jako když z jednoho zrna vyroste klas, který obsahuje mnoho zrn. Zde také vidíme, jak se zákony doplňují a spolupůsobí. Ten, kdo zasévá i sklízí, je člověk sám. On má také možnost volby druhu osiva, zda tedy zaseje obilovinu, ze které bude mít užitek on i okolí, tj. dobrou a laskavou myšlenku, nebo bude pěstovat bodláčí bez užítku či snad dokonce drogu, která zničí život jemu i druhým. V případě myšlenek to můžeme pozorovat někdy i sami na sobě. Některé myšlenky se nám doslova tlačí do hlavy a nutí nás k provedení určitých činů. Někdy musíme s takovou myšlenkou doslova svádět těžké boje. Zde tedy můžeme mít námět ke zkoumání a pozorování. Než se však myšlenka vrátí, putuje vesmírem a ovlivňuje vše, co jí to dovolí, tedy i lidi mající v sobě nějakou podobnost. To samozřejmě trvá nějakou dobu, a proto nemůžeme očekávat, že zpětné působení nastane ihned. O znalosti tohoto zákona, vyzorované zřejmě ze života, může svědčit přísloví: *Boží mlýny melou pomalu, ale jistě*.

Dalším základním zákonem ovlivňujícím naše bytí je ***zákon tíže***. Ten je pozorovatelný ve fyzikálních jevech, ale i v běžném životě, např. v tom, že dřevo ve vodě plave, ale kámen se potopí. Zatížíme-li však dřevo do určité váhy např. kovem, může se ve vodě vznášet nebo i klesnout ke dnu. Tento zákon je velmi důležitý pro naše duchovní podstaty. Právě proto, že jsou mnohem jemnější a lehčí než toto naše pozemské okolí, dotýká se jich tento zákon ještě pronikavěji. Svým příklonem k hmotnému, k hromadění majetku či jinými

návyky vznikne jistý sklon, který se na ducha přivěsí a vytvoří kolem něho těžší obal, čímž se jeho tíže zvýší. Můžeme si to zhruba představit tak, jako když na vznášející se balón budeme navěšovat závaží, a on pak bude tímto vlivem stále více klesat. Podobně je to i s naší duchovní podstatou neboli s duchem. Až se uvolní od tohoto pozemského těla, což se stane po úmrtí, mohl by díky své lehčí podstatě vystoupit do úrovně, která by odpovídala jeho vlastní tíži. Je-li však obtěžkán zmíněným obalem, děje se mu podobně jako potápěči v těžkém potápěčském obleku opatřeném závažím.

Když už jsme použili tento přírám, můžeme v něm ještě chvíli pokračovat. Podobně jako v moři žijí v různých hloubkách různorodí tvorové přizpůsobení měnícím se podmínkám tlaku, světla atd., jako se mění teplota, barva i průhlednost vody, která je směrem dolů stále chladnější a temnější, ale naopak směrem vzhůru je stále více prozářena a ohřívána paprsky světla, jež proudí shora, tak podobně působí i zákonitosti ve sférách, do kterých je duch vynesena nebo do kterých klesá. Protože i tady vše řídí stejné námi zmíněné zákony, bude se zde, tedy v každé určité úrovni, do které vstoupí, setkávat podle zákona stejnorodosti se vším a se všemi, kteří jsou s ním stejní, a to až do nejmenších odstínů. Proto se zde musí sejít lidé stejných sklonů, nectností nebo naopak ve vyšších sférách stejných ctností. To opět bude podle zákona zpětného působení přinášet všem účinky, ke kterým dali dříve podnět. V případě nesprávných vlastností, jako je např. závist, nenávist apod., to bude jistě trpké prožití. Přitom však je zde ještě jedna rovina, kterou nesmíme opomenout. Právě tímto vzájemným prožíváním může časem v člověku vzniknout nechuť k takovýmto zlovykům, a tak se jich znenáhla zbaví. Jak dlouho to bude trvat, záleží jen na jeho zatvrzelosti, nebo mírněji řečeno, na velikosti této jeho slabosti. A v tom spočívá pro každého veliká milost, veliké dobro, protože tím zraje a mění se. Právě proto, že to vše neřídí žádná osoba, ale samostatně a neomylně působící zákony, jež jsou neúplatné a neomylné, spočívá v tom nejvyšší spravedlnost, kterou si člověk ani neumí představit. Zde na zemi je to jiné, zde se setkávají různí lidé různých zralostí, sklonů nebo i předností. Proto se může zdát, že zde panuje nespravedlnost. Je to však jen proto, že se na vše díváme z příliš krátkého časového úseku, a proto nám unikají souvislosti, které teprve později vytvářejí smysluplný celek.

Velkým a mocným zákonem je ***zákon pohybu***. Tento zákon ovlivňuje vše ostatní a spolupůsobí se všemi zmíněnými zákony. Pohyb je vše, bez pohybu by nebylo ničeho. Pohlédneme kolem sebe i do svých těl: všude kypí pohyb, ať již mezi planetami ve vesmíru či v koloběhu přírody, ve vývoji i zanikání, střídání dnů i ročních období, obnově buněk, pohybu elementárních částic

v atomech. Vše oživuje pohyb, a kde pohyb ustává, tam je smrt. Pozorujeme jen sami sebe a své okolí. Stále nás něco pohání k nějaké činnosti, a tím i k pohybu. Kdo se chce vzepřít tomuto tlaku a chce jej zastavit, bývá tímto zákonem rytmického pohybu odvržen. Příkladem může být člověk, který se intenzívně věnuje nějaké činnosti a potom jí z nějakého důvodu zanechá, aniž ji nahradí jinou. Takový člověk začíná chátrat, mnohdy onemocní a často i zemře. Vzniká zde totiž nerovnováha mezi pohybem kolem něho a pohybem jeho samotného. Podle dalšího zákona, o kterém budeme přemýšlet dále, musí dojít k vyrovnání. Brání-li se tomu člověk, je silnějším zákonem překonán.

Jeden z mnohých projevů tohoto základního zákona je i z něho vyplývající zákon přizpůsobení, který říká, že vše, co se neužívá horlivě *správným způsobem*, musí časem zakrnět a být zcela odvrženo, a to i z každé hmotné formy. Vždyť každá forma se vytváří jenom podle druhu pohybu. Nejlépe to můžeme pozorovat v přírodě, protože ta zůstává ve své podstatě přirozená, pokud se člověku nepodaří přeformovat ji jinak.

Vzpomeňme na zvířata, kterým zakrněla část těla, která nebyla používána. V případě tučňáků nebo pštrosů jsou to křídla. U některých u dna žijících ryb došlo ke změně druhu dýchání, tedy zakrnění plovacího měchýře. Jistě bychom takových příkladů našli mnohem více, protože vždy se vytváří a udržuje jen ta část a ta schopnost, která se správně používá. To se také vymstilo duchovním podstatám našich osobností, které se tisíce let připoutávaly ke hmotě. Doslova se do ní zavrtávaly a jejich schopnosti pohlížet vzhůru a chápat to, co je nad hmotou, jsou dnes slabé a zakrnělé, protože nebyly používány. Že se nám dokonce tímto způsobem podařilo zdeformovat i velmi důležitý orgán našeho pozemského těla, o tom ještě budeme hovořit v další kapitole. Proto je pro nás tak těžké se v těchto věcech orientovat, což je důvodem tolika nejasností a zmatků.

V předchozích kapitolách jsem se též zmínil o ***zákonu rovnováhy*** (zákon dávání a přijímání), který můžeme pozorovat ve fyzice, ale i na našich tělesných funkcích. Díky tomuto zákonu mohou jít hvězdy svými drahami, ale i člověk ovládat své tělo. Tento zákon se projevuje i v našem běžném životě a my jej musíme respektovat. Aby se člověk mohl nadechnout, musí nejprve vydechnout, tedy chce-li přijímat kyslík, musí odevzdat kysličník uhličitý. Aby mohl přijímat potravu, musí vyprázdnit střeva, a tím vrátit půdě látky potřebné pro jiné organizmy. Z toho vyplývá základní, již dříve zmíněný rys zákona, že jen tehdy se může přijímat, když se *předtím* dává, tím teprve vzniká rovnováha. Proto je též možno označit tento zákon jako zákon dávání

a přijímání. Že byl tento zákon velmi opomíjen, je zřejmé, když se zamyslíme nad naším kořistnickým postojem k nešťastné znásilňované přírodě. Ale přece i zde jsme mohli tyto zákonitosti vyzorovat. Nedá-li se půdě potřebná péče, je úroda malá apod. Tento zákon je v úzké souvislosti se zákonem zpětného působení, což si již lze logicky odvodit. Ale tento zákon má ještě jeden důležitý rys. Vyrovnáním dáváním a přijímáním vzniká pohyb, který, jak jsem již naznačil, je životně důležitý pro všechny tvory. Stačí si jen vzpomenout na zvířata v přírodě, která by bez pohybu velmi brzy zahynula. Ale i naše těla bez pohybu rychle zleniví a ztloustnou, ztratí pružnost a jsou náchylnější k onemocnění. Naše duchovní podstata, není výjimkou, protože je také součástí stvoření. I ona musí podléhat působení tohoto zákona. Proto i pro ni platí, že bez trvalého tvořivého pohybu není žádného pravého pokroku a žádné radosti ze vzestupu.

Z uvedených poznatků lze také vyzorovat, jak se působení zákonů proliná a doplňuje: stačí se jen pozorně dívat kolem sebe a vyvodit si z postřehů pro sebe závěry.

Dodržování tohoto zákona rovnováhy zůstalo námi používáno žel již jen v těch rovinách, které jsou nezbytně nutné pro naši pozemskou existenci, jako jsou uvedené příklady dýchání, vyměšování aj. Tento zákon ve formě citu pro rovnováhu se však měl projevovat v mnoha dalších rovinách. Jeho nedodržování zasahuje do vztahů mezi lidmi, rodiči i dětmi, ale i národy. Všude tam, kde není dávání a přijímání v rovnováze vzniká nespokojenost, protože se jedné straně nedostává správného vyrovnání. Toto vyrovnání a harmonie by se měly projevovat i v rovnováze mezi pozemskou a duchovní činností. Kdo se snaží žít životem plným plodné práce, ale bez vyššího duchovního cíle, žije také jednostranně, zrovna tak, jako někdo, kdo by celé dny trávil jen hloubáním a pozemské povinnosti by zcela ignoroval.

Jistě by se dalo přemýšlet ve smyslu těchto zákonů nad tím, jak nás nyní příroda zavaluje různými ničivými katastrofami. Jistě bychom zde mohli nalézt účinky zákona zpětného působení, zákona pohybu, ale i poukaz na porušený zákon rovnováhy. Tyto zákony se projevují v mnohých formách a působí v největším, stejně jako v nejmenším dění. Bez nich by nebylo ničeho, ani nás.

Ale vraťme se k názvu této kapitoly. Nemoc je tedy projevem zákona zpětného působení a ukazuje nám na našem těle jako na obrazovce druh našeho pochybení. Různí léčitelé, jakož i některé filozofie, se zabývají pozorováním a zkoumáním schémat, která naznačují vztah druhu nemoci k druhu pochy-

bení. Neboť příčina nemoci vychází z jádra člověka tedy z jeho ducha, a to i tehdy, když se zdá, že se jedná o záležitost jen hmotnou. Vždyť i nepozornost, která je příčinou mnoha problémů, ukazuje na nebdělost či lenost, tedy na nepohyblivost ducha.

Na toto téma byla napsána již řada knih. Při jejich studiu můžeme zjistit, že se jejich autoři mohou v hodnocení jednotlivých příčin rozcházet, protože každé posuzování je vždy vázáno na osobnost autora, jeho zkušenosti a znalosti i celkový životní postoj. Je proto nutné všechny informace nepřijímat slepě, ale pečlivě je zkoumat a porovnávat s vlastním praktickým pozorováním. Nejdůležitější přece není, zda existují nějaké rozdíly, ale zjištění, že tyto základní vazby existují a fungují. To může člověku velice pomoci v jeho snaze ovlivnit své zdraví i průběh svého života. Touto tematikou se zabývá i MUDr. Ivan Rusnák, primář interního oddělení v Liptovském Mikuláši. Opět se zde nejedná o mrtvé teorie, ale jsou to desítky či stovky vypořizovaných souvislostí z klinické praxe. Tyto postřehy se však netýkají jen nemocí. Ony se projevují ve všem, až do toho nejmenšího. Dovolte, abych uvedl několik příkladů z přednášek MUDr. Rusnáka. Chtěl bych znovu zdůraznit, že všechny příklady je potřeba chápat jako podnět pro vlastní pozorování. Nelze z nich tvořit naprosto pevná schémata, i když zákony působí univerzálně. V některých případech zasahují do působení ještě další vazby, které zde nechci z důvodu přílišné obšírnosti uvádět. Snažím se zde uvádět jen to základní. Ostatní si může čtenář vyhledat v literatuře, ze které vycházím a doplnit si je vlastními postřehy.

Z přednášky „Lékařská etika“:

O našich tělesných nemocech rozhodují naše vnitřní citové stavy, naše emoce, které jsou projevem ducha. Když duch žije ve správné poloze, je tělo zdravé, když má špatný postoj, projeví se po čase tento postoj chorobou. Např. strach je akutní cit, který se v tělesném projeví určitým pochodem. Vyloučí se hormon adrenalin, ten stáhne cévy, člověk zbledne, stoupne mu tlak, rozbuší se mu srdce. Dlouhodobě působí takový stav velmi negativně a má za následek vznik chronických chorob.

Co to vůbec je chronická choroba? Chronická choroba vyjadřuje, že nemocný člověk nemá dlouhodobě vyřešen základní problém, tedy neumí se zbavit své chyby. Nemoc ho stále a bolestně upozorňuje „zbav se toho“, doráží na něj stále víc a více. Lékaři mu dávají léky, nemoc se přechodně uklidní, ale to je jen dočasný účinek. Když člověk nezmění onu příčinu, choroba se stále vrací.

Uvedu pro ilustraci jeden případ.

Přišla k nám žena s rakovinou prsu. Při vyšetření se však zjistilo, že je těhotná. Bylo jí proto doporučeno umělé přerušení těhotenství. Ona se ale rozhodla, že ani v této situaci nemá právo ničit život a začala se snažit řídit se podle přírodních zákonů neboli zákonů stvoření, můžeme i říci zákonů života. Choroba se zastavila, bolesti ustoupily

Další z mnohých případů denní praxe: v rodině, kde mají tři dcery ve věku 17, 21 a 24 let, trpí velmi závažnou chorobu jater. Je to choroba dědičná, jejíž podstatou je, že pacientům chybí bílkovina, která váže měď. Ta, když není vázaná, je velmi toxická a způsobuje ztvrdnutí jater, poškození mozku a očí. Je to choroba, kterou nedokáže nikdo na světě vyléčit a dá se jenom udržovat ve slušném stavu, aniž by se bílkovina vytvářela. U těchto dívek byl průběh takový, že do věku 16 let byly úplně zdravé, do té doby nebyly totiž ještě duchovně zodpovědné. Milost jim dávala možnost naučit se nedělat chyby, ale ony se to nenaučily, alespoň ta nejstarší ne. A proto přesně ve věku 17 let se jí choroba projevila. Snažil jsem se jí vysvětlit zákonitosti, až poznala, že ve věku dospívání začínala dělat velké chyby. Ona sama dokázala ve svém jednání nalézt špatné postoje hlavně v oblasti vztahu k příteli. Učili jsme se spolu základům správného jednání podle zákonů. Stala se z ní mladá žena, která pochopila princip, který je velmi jednoduchý. Dříve se v tomto směru dopouštěla velkých chyb. Dědičnost jí však poskytla příležitost si to plně uvědomit. V dětství byla naprosto zdráva, avšak v dospělosti, tedy v době, kdy začala být již plně odpovědná za své jednání, okamžitě onemocněla, protože nedbala zákonů života.

Ale to by k úplnému pochopení nestačilo. Když však po čase přišla i druhá sestra a pak i třetí, mohl jsem jim již na základě těchto zkušeností říci: „Když budete pozorně a přísně žít podle zákonů, nikdy se u vás choroba nebude moci projevit.“ A tak tomu i je. U nejmladší se nemoc neprojevila vůbec, ale přitom je vyšetřením zjištěno, že i u ní je předpoklad vzniku této choroby. Je citlivá a nábožensky založená, a proto pro ni bylo velmi jednoduché přijmout zákony, podle kterých se snaží žít. Při vyšetřeních se nyní dokonce s překvapením zjistilo, že to, co se nikde na světě nepopsalo, tedy že tato bílkovina se může zvyšovat až do normálních hodnot, se u těchto děvčat děje. Z toho plyne poučení:

Když budeš přísně dodržovat zákony, nemusí se u tebe projevit dokonce ani dědičné choroby, které byly do doby dospělosti nepoznatelné.

Žel, my lidé se již jen v bolesti dokážeme dostat do stavu vnitřního ro-

zechvění, které nám dává spojení s pomocí, ale ti, kteří se dokáží s důvěrou obrátit vzhůru, dostávají takovéto krásné odpovědi. Tudy by se měla ubírat cesta pro budoucnost.

Kdo v sobě přechovává pevné chtění k dobru a snaží se o čistotu svých myšlenek, ten se uzdraví na těle i na duši.

To je univerzální recept pro zdraví hlavně v době, než onemocníme vážně, pak je to samozřejmě již těžší. Je jen třeba si uvědomit, co je to dobro. Je to bezvýhradné respektování zákonů stvoření.

Je třeba též poznamenat, že podle stupně duchovní zralosti se řídí i vracení zpětných následků. Kdo je na počátku poznání, dostává nemoc za velké chyby, ale ten, kdo je v poznání výš, dostane tutéž nemoc za minimální chyby, dokonce jen za letmé pomyšlení. Uvedu svůj příklad. Asi před dvěma roky byla u nás na návštěvě příbuzná. Já jsem jí nepříliš taktně vyčítal její chyby. Viděl jsem, že se jí to dotklo, ale přesto jsem se jí neomluvil. Byl jsem úplně zdravý a za hodinu po jejich odchodu jsem ztratil hlas bez jakýchkoliv předchozích příznaků. Protože jsem již „věděl“, dostal jsem o hodně přísnější, ale přesto laskavou odpověď: „Jak jsi mohl, ty víš a neudržel jsi se!“ „Dostal jsi tvrdou odpověď, patří ti to, dej si příště větší pozor a běž se omluvit,“ to byl můj závěr. Čím je člověk duchovně vyspělejší, tím větší má odpovědnost a za zdánlivé maličkosti dostává mimořádně přísnou odpověď. Když se nezbaví nectnosti, která tu „maličkost“ vyvolala, může tato kdykoliv vyrůst do původní velikosti, proto se jí musí zbavit až do posledního prášku. A na ten poslední prášek je upozorňován velmi těžkou chorobou, možná o mnoho těžší, než ten, který je ve vývoji pozadu a udělá mnohokrát těžší chybu. Je milován, je mu pomáháno, aby si svůj vývoj nepokazil.

Na jednom vědeckém pokusu bych vám nyní chtěl předvést další účinky působení zákonů v praxi. Při výzkumu arteriosklerózy se používá pokusných zvířat, která se krmí tučnou potravou, aby se v nich docílilo vysoké hladiny cholesterolu. Připravovalo se stovky takových zvířat, konkrétně králíků, a zjistilo se, že v jedné skupině, přestože byli krmeni naprosto stejně jako skupiny ostatní, byl výskyt arteriosklerózy podstatně nižší, asi jen třetinový. Hledaly se souvislosti vzniku této anomálie, protože to byli králíci ze stejného rodu. A víte na co přišli? Že se o tuto skupinu králíků staral ošetřovatel, který je měl rád. Povykládal si s nimi, pohladil je.

Vědci tomu samozřejmě neuvěřili, ale nenašli žádnou jinou souvislost. Pokus tedy zopakovali podle stejných pravidel a opět se stejným závěrem. Opět neuvěřili, tak ho zopakovali znovu a výsledek byl opět stejný. Co z toho plyne pro nás lidi? Že ne cholesterol rozhoduje o rozvoji arteriosklerózy, ale

způsob života. Vždyť to na nás úplně křičí: Lidé, žijte v lásce, buďte k sobě pozorní, pomáhejte si, pohlad'te se, ať již rukou nebo pohledem či dobrým slovem, povzbud'te se, a budete zdravější. Můžete mít vyšší cholesterol, ale ten vám neublíží, on je jen výstražným prstem: když nebudeš žít v lásce, velmi rychle dostaneš infarkt, a když k tomu kouříš – ještě rychleji, když se nepohybuješ, ještě rychleji. Žij v lásce a nemusíš se bát cholesterolu. Kdo však chce žít v lásce, ten ji musí dávat druhým...

Choroby nás upozorňují – lidé probud'te se, otevřete své duchovní oči a pochopte, kde děláte chybu. Můžeme jen litovat tzv. „zdravé darebáky“, kteří vědomě konají zlo a nic jim není. Byla nám dána přímá cesta, kolem níž vedou ostnaté dráty. Ty nás bolestivě upozorňují: „Tudy nechod'!“ Choroba je tedy na jedné straně něco, co bolí, ale současně je to i něco, co nám brání, abychom nepropadli do oblastí temna. Tyto ostnaté dráty bolesti nás v milosti upozorňují: „Lidé změňte se, hledejte!“ „Zdraví darebáci“ jsou již za těmito dráty, oni padají a nic necítí, jim milost Boží nepomáhá bolestí, oni ze své svobodné vůle směřují k duchovnímu zatracení.

Z přednášky „Maminko, tatínku, proč jsem takový, jaký jsem?“:

Když člověk mluví o svém těle, říká: „To je moje noha, to je moje ruka, hlava, moje tělo.“ Naše „já“ se již v těchto slovních výrazech od těla odděluje. Já jsem já a mám tělo, ruku, oko, hlavu. Z toho jednoznačně vyplývá, že naše „já“ není naše tělo. „Já“, tedy naše duševní či lépe řečeno duchovní podstata, je něco odděleného od našeho těla. Naše tělo je jen pomůcka pro naše skutečné „já“, pro našeho ducha, aby se zde v této hmotnosti mohl učit a dozrávat. Přicházíme sem jednoznačně poznávat zákony života, abychom se stali znalými, a toto bohatství si při odchodu odnášíme. Neodnášíme si zlato ani vkladní knížky, ani auta, ale právě poznatky z prožití, které se vrývají do našeho ducha. A proto máme celou dobu od narození až po odchod, kterému říkáme smrt, správně využít.

Být jen chytrý, inteligentní nestačí. Inteligence je funkce rozumu; ale skutečné prožívání s radostí, štěstím, spokojeností, ale i smutkem, bolestí – to již není funkce rozumu, ale je to funkce ducha. Když budeme velmi rozumoví, ztratíme schopnost citově prožívat. Inteligentně se dá i vraždit, sice až v krajnosti, ale přece dá. Ti starší ví, kdo to byl Göring, jeden z šéfů nacistické říše. Ten měl IQ kolem 150, byl na hranici geniality, co však prováděl, o tom nemusíme mluvit. Rozum nemůže být tou nejvyšší hodnotou, má být jen pomocníkem

v této sféře žití, ale nikdy rozhodujícím. Když on bude rozhodovat, potlačí ducha. Představme si takový příklad:

Zkusme si sebe představit jako automobil. To, co vidíme na sobě, je karoserie a motor; vpředu sedí řidič, náš mozek, rozum. Jak si ale jistě pamatujete ze starých filmů, v automobilu seděl vzadu pán a přes okénko dával příkazy řidiči. Ten pán auta, pán těla, prikazuje řidiči, tedy duch prikazuje tělu i mozku. Pán vzadu býval od řidiče oddělen sklem, které bylo možné zatáhnout. V dnešní době pán vzadu podřimuje, tedy náš duch spí, a řidič si jezdí, kudy chce. Takovými cestami, které si vybral on, ale které nejsou správné. Takže náš rozum se dostal na první místo, on zvládá všechny situace, ale přestává je řešit podle vyšších principů, podle principů dobra a podle zákona, abychom nikomu vědomě neublížili. Kromě toho měl onen pán splnit ještě jednu úlohu, měl se naučit správně žít, tzn. pochopit ony zmiňované zákony života. Ty mu byly našeptávány přes „zadní sklo“, on je mohl vycítovat, vnímat co je dobré a co je zlé. Kdyby to byl dodržoval, bylo by vše v pořádku. Řidič však zatím zavřel okénko vpředu a také zatáhl tmavou záclonku vzadu. Pán – duch zůstal u většiny lidí izolován, usnul a dokonce se dá říci, že u mnohých lidí usnul velmi tvrdě. Řeknete si, ale jak je to možné, vždyť auto jede? Ano, mnozí lidé v dnešní době jsou sice rozumově velmi činní, a dokonce jsou to velmi významní lidé, kteří mají velké množství titulů před jménem a za jménem; ale duchovně již nežijí. U lidí, kteří hledají, se ale ten pán probouzí a cítí, že tu něco není v pořádku. Konečně se v nás probouzí to, co dlouhé roky spalo, a snaží se otevřít okénko vpředu a záclonku vzadu vytáhnout vzhůru, aby zasvítilo zezadu světlo a aby konečně mohl onen pán začít dávat řidiči jasné příkazy.

Je to jen hrubý příklad, ale tak přibližně vypadá obraz vztahů mezi duchem a rozumem.

Aby řidič zde na zemi mohl řídit auto, musí mít řidičský průkaz. Až potom může vyjet na cesty. Ale ten náš řidič v nás nemá řidičský kurz, a proto si jezdí jak chce, my vzájemně narážíme, neumíme se vymotat z některých situací, a nakonec onemocníme. Lékaři nás postaví na nohy, my se uzdravíme, ale protože neznáme pravidla života, na první křižovatce opět havarujeme. A zase to začíná od začátku... Je již nejvyšší čas, abychom začali poznávat tato pravidla života, která jsou velmi jednoduchá a srozumitelná každému člověku, který poctivě chce. Stačí k tomu tak málo, a přece tak mnoho – poctivě chtít. A kdo poctivě chce, tomu bude dáno. Přitahuje totiž k sobě takové situace života, které mu pomáhají v jeho růstu.

Z přednášky „Emoce a jejich vliv na vznik nemocí člověka“:

Uveďme si zde pár praktických příkladů z působení zákonů v každodenním životě.

Přišel za mnou můj kolega se svým přítelem právníkem, který byl velmi rozčilený. Stalo se mu toto: byl na nákupu v obchodním domě, kde si chtěl koupit vysoce citlivý film. Vešel do příslušného oddělení, ale nenašel ho tam. Nakoupil asi za 500,- korun a když vycházel ven, řekli mu: „Pojďte s námi a ukažte nám vše, co máte u sebe.“

On tedy vyložil na stůl vše, co měl, náprsní tašku, peněženku, hřeben... a film.

„Pane doktore, vy jste ten film u nás ukradl,“ řekli mu. On se bránil, že ten film má z domu, ale nevěřili mu. Zavolali policii, a vyšetřování trvalo celé odpoledne. Velmi ho to vnitřně rozčilo a nakonec odcházel domů velmi roztrpčen, že se zrovna jemu mohlo něco takového stát, taková nespravedlnost, křivé obvinění!

Já jsem ho nechal vymluvit. Protože je ale zákon univerzální a platí pro každého, mohl jsem se ho zeptat: „Pane doktore, vy jste přece advokát. Neobhajoval jste nikdy někoho, o kom jste věděl, že nemá pravdu, a ten proces jste přesto vyhrál proti tomu, kdo pravdu měl?“

On se na mne podíval, z toho napětí, co v něm bylo, se ztratilo asi 80%, a řekl: „Máte pravdu, něco takového jsem zažil.“ A já mu říkám: „A víte teď, jak se cítil ten, kdo pravdu měl? Tak, jako vy teď. Už to nikdy neudělejte.“

Byl asi minutu tiše a bylo vidět, jak se mu ulevilo, jako by mu padaly ze srdce těžké kameny, a pak začal vyprávět následující příběh:

„Před dvěma lety jsem pracoval na ministerstvu vnitra jako zástupce vedoucího oddělení. A stalo se následující. Vyšetřovali jsme jeden případ, při kterém chtěli podplatit policistu. Do soudního spisu bylo založeno jako důkaz 500,- korun. Těchto 500,- korun se však na našem oddělení ztratilo a my přemýšleli, kdo je mohl vzít. Podezření padlo na jednu mladou ženu. Zavolali ji, ale ona obvinění popřela. Nadřizení však trvali na svém: „To jste musela být vy, dejte si žádost o rozvázání pracovního poměru a my vám nebudeme dělat další problémy.“ Ona řekla: „Dobře, ale já to nebyla.“ Odešla a za rok se zjistilo, že ona opravdu nebyla viníkem.“

Ten advokát, který mi příhodu vyprávěl, mi řekl: „Já jsem tu ženu znal, já jsem cítil, že bych se měl za ni zaručit, ale nechal jsem to tak. Teď už vím, proč se mne v tom obchodním domě nikdo ze zaměstnanců, kteří se kolem mne

seskupili a poukazovali na to, že doktoři kradou, nezastal. Já jsem pochopil, že já jsem se nezastal jí a oni zase mne. “

To působení je dokonalé a bezchybné, jen musíte pozorně hledat. Začněte nejdříve u sebe, nepozorujte druhé, ale v příhodách svého života se snažte přijít na to, proč se vám muselo stát to, co se vám stalo, proč je to tak a ne jinak. V tichu svého nitra si to proberte a objevíte, k čemu máte směřovat, tedy k neomylným zákonům, které nám chtějí bolestí pomáhat.

Tento advokát, přestože prožil velikou bolest, odcházel po půldruhé hodině vysvětlování zdrav...“

Uvedme si ještě jeden případ takového zřejmého a viditelného působení zákonů.

Jeden člověk, bývalý policista, ještě v době své činné služby zažil případ, kdy jeho kolega, tedy také policista, havaroval. Nebyl mezi ostatními populární a rádi by se jej zbavili. Rád se napil, a když mu při vyšetřování odebrali krev, říkali mu: „To jsi si vypil, že?“ Kolega odporoval, že ten den vůbec nic nepil. Když potom odešel, jeden ze skupiny vyšetřovatelů řekl: „Pil, nepil, vždyť je to jednoduché“, vzal jehlu, namočil ji do koňaku a kápnul jednu kapku do odebrané krve. Výsledek rozboru prokázal 1,35 promile alkoholu. Kolega byl samozřejmě propuštěn a ostatní byli spokojeni. Tento můj známý, který mi příběh vyprávěl, byl při tom a měl takový nepříjemný pocit. A víte, co se mu stalo? Asi za dva roky havaroval i on a způsobil někomu dost těžkou újmu na zdraví. Ale v té době nebyl již ani on vítán v jejich kolektivu. Vzali mu krev a on mi říká: „Víš, já jsem předtím za poslední tři dny nevypil ani kapku alkoholu. Když přišel výsledek, zjistil jsem, že mi v krvi našli 1,35 promile alkoholu. Já vím, proč to tak bylo, já vím, jak se to dělá, a neměl jsem žádnou možnost obrany...“

Život nám stále předkládá různé situace. Ty které jsme v minulosti zvládli správně, u těch prožíváme příjemné citové stavy, ale u těch, které jsme správně nezvládli, prožíváme citové stavy nepříjemné, cosi bolestného se nám vrací. Ale když to pozorujeme správně, přestává být pro nepříjemné stavy důvod. Když je totiž člověk znalý zákonů, přijímá klidně a s díky vše; vždyť na tom roste.

Je potřeba si také uvědomit, že i dobří lidé v sobě mohou mít ještě mnohou starou zvyklost, kterou na sebe kdysi dávno přivěsili a která je dnes duchovně svazuje. Může to být třeba jen nějaký zkostnatělý pohled, nemusí to tedy být jen to, co považujeme za zlo. I to se však musí projevit.

V televizi vystupovaly řádové sestry, které se staraly o nemocné lidi v jednom ústavu. A při těchto záběrech bylo vidět, že všechny měly v rukou berle, což ukazovalo na poškození kyčelních kloubů. Jsou to tedy ženy, které jsou vyspělé ve své církvi, ale protože v sobě nesou jistou strnulost, bojí se ve svém poznání postoupit dále. Prokazují však dobro a jsou nemocí upozorňovány, že něco není v pořádku. Jít pomocí cizích názorů a slepé víry je jako jít o berlích. Kdo přijme jakoukoliv víru jen slepě, hluboce ji nezkoumá a nesnaží se jít dopředu ve svém poznání, ten dostane upozornění chorobou.

Na tomto světě není náhod. Ve všem jsou zákonitosti a my soustavně žijeme v následcích svých rozhodnutí z minulosti. Všechna naše rozhodnutí jsou svobodná, ale za všechny neseme následky. Tomu se není možno vyhnout. Sám jsem začal dobře chápat zákon zpětného působení nebo též zákon setby a sklizně po takovéto příhodě. Byli jsme s rodinou na výletě v Liptovské dolině, a když jsme se vrátili k autu, nebylo na něm zrcátko. Řekl jsem si: „Nějaký darebák mi ho ukradl,“ a trochu mne to rozčílilo, ale uvědomil jsem si to a řekl jsem si: „Uklidni se a zamysli se. Když ti ukradli zrcátko, tak jsi musel v minulosti něco nepoctivě získat.“ Po cestě domů mne napadlo: „Ty si nepamatuješ – to mi říkalo mé nitro – , že přede dvěma roky jsi též jel s celou rodinou z výletu kolem družstevního pole kukuřice?“ Začínáte tušit? Do toho kukuřičného pole jsem tehdy vešel a utrl jsem asi pět malých dozrávajících kukuřičných klasů. A tehdy jsem také v sobě slyšel: „To se nestydiš? Vždyť kradeš!“ Dobře si na to pamatuji a přiznávám se tu před celým publikem. Já jsem to ale tehdy nějak od sebe odehnal. Dva roky bylo ticho a potom – sil jsem kukuřici a sklízел zrcátka... Kukuřička byla za korunu, zrcátko za dvě sta, a i když se to nepočítá na hodnotu peněžní, je z toho vidět, jak se vše ještě znásobí.

Když mi nějaký darebák ublíží, vím, že je to návrat toho, co jsem v minulosti udělal, a poučím mne to, co již nemám nikdy dělat. Já mu tedy odpustím a uvědomím si, že to již nikdy neudělám. Samozřejmě, kdybych ho potkal, tak mu to přiměřeným způsobem povím. Já ti odpouštím, ale již to nedělej. Toto je tedy systém zákona setby a sklizně.

Vraťme se však k příkladům s nemocemi.

Každý bolestný citový stav, který není radostí, štěstím, spokojeností a blažeností, tedy zlost, strach, závist, nenávist a jiné, když trvá jistou dobu, vyvolává tělesné choroby. Zdá se, že zlost útočí hlavně na játra a žlučník. Pokusme se zamyslet nad tím, co zlost znamená. Zlost znamená vlastně to, že já chci, aby ten druhý řešil situaci tak, jak chci já, ne jak chce on sám. Víte, kde je chyba? Nám lidem byla totiž dána Stvořitelem svobodná vůle. Ani On nám ji nebere a nechá nás svobodně konat. Jen my si ji navzájem bereme

v okamžiku, kdy se zlobíme. Je to tak složité? Myslím si, že ne. Jako odpověď na to, že jsme konali něco proti zákonu, máme nepříjemný citový stav zlost. Kdo soustavně porušuje tento zákon a opakovaně se soustavně zlobí, získává zvýšenou náchylnost k poškození jater, žlučníku a žlučových cest.

Co znamenají např. nemocné ledviny? Z toho, co jsem se mohl dozvědět a v praxi ověřit, vyplývá, že ledviny jsou promítacím plátnem bolestného citového života v nejbližším okolí. Do ledvinových onemocnění se promítají negativní vztahy mezi manželi, rodiči a dětmi i lidmi v blízkém příbuzenském vztahu. Rozhlédněte se kolem sebe a pozorujte lidi, kteří trpí onemocněním ledvin. Zjistíte, že se jedná o lidi, kteří si myslí, že je nikdo nemá rád, mají strach, že jim ostatní budou ubližovat. To platí skoro vždy. Přitom je potřeba si uvědomit, že zde též současně působí zákon o setbě a sklizni, z čehož vyplývá, že trpět musí ten, kdo v minulosti též svému blízkému, partnerovi, rodičům nebo dítěti způsoboval bolest. Bolest ho má dovést k poznání zákonů, aby již nikdy nemusel chybovat. Podobným způsobem jsme upozorňováni i v případech onemocnění močového měchýře. Zde je reakce ještě rychlejší. V případě, že se jedná o zánět, je to poukaz na konflikty, které zde vždy najdeme. Čím je zánět intenzivnější, tím se jedná o větší konflikt.

A co např. vrozená slepota? Pokusme se uvažovat podle důsledného působení zákonů, jaká je asi příčina, když se dítě narodí slepé. Kolik lidí v dnešní době říká: „Já tento svět nechci ani vidět, je nemožný, je lepší ho nevidět.“ Nechtějí ho tedy přijmout takový, jaký je. Jejich přání se jim splní, narodí se bez zraku. Každý zrakově a sluchově postižený člověk touží vidět a slyšet. Prožitím si začíná velmi vážit toho, co dříve odmítal. To je mechanismus, který ho naučí vážit si zraku, sluchu a všech ostatních smyslů těla. (Mluvíme-li v těchto případech o minulosti, není tím míněna jen minulost v tomto pozemském životě, ale tento pojem se vztahuje k celkové existenci duchovní podstaty člověka, což bude ještě podrobněji objasněno v dalších kapitolách.)

Existují samozřejmě ještě i další možné příčiny vrozené slepoty, ale tyto zde uvedené se nám v dnešní době zcela logicky nabízejí. Příčinné souvislosti si čtenář může vyhledat v příslušné literatuře a ověřit si je vlastním zkoumáním. Jak jsem již dříve podotknul, jsou zde uváděny jen základní postřehy, které si nekladou za cíl podat vysvětlení pro všechny případy a situace.

Mluvíme-li o zrození dítěte, bude vhodné zde upozornit na velikou důležitost příkladu rodičů pro život dítěte.

Vzpomínám si na jednu příhodu z dětství. Když mi bylo asi pět let, byl jsem u své tety. Dala mi svazeček mrkví, abych je rozdělil asi šesti dětem. Podělil

jsem je a nakonec zbylo jen jedno děvčátko a já. V ruce jsem měl jednu mrkev větší a jednu menší. Chvilinku jsem váhal, kterou jí mám dát, ale cosi ve mně se ozvalo a já jsem jí dal tu větší. V té chvíli přišel za mnou můj otec, pohladil mne po hlavě a řekl mi: „Dobře jsi to udělal.“ Uvědomte si mimořádně velikou důležitost toho, co mi otec řekl. Mohl říci i opak, „ty jsi ale hloupý“, ale on mne pochválil a ve mně to zanechalo stopu na celý život v tom smyslu, že je třeba přát druhým dobro a být dobrosrdečný. V té chvíli mi otec dal na celý život návod, jak se mám v podobných situacích chovat. Jestli mám myslet víc na sebe, nebo na ty druhé.

Uvědomme si tedy, že rodiče mají velkou úlohu při správném hodnocení situace. Tím mohou ukazovat dítěti jisté vzory. Dítě začíná být plně odpovědné za každý svůj čin, slovo, myšlenku i citové chťení ve věku pohlavní zralosti. A do té doby bychom do něho měli vložit co nejvíc správných návyků. Vazba mezi rodiči a dětmi je velmi pevná, navzájem si pomáhají a vzájemně mají růst, protože v prožití mohou rychleji stoupat vzhůru.

Vraťme se ještě k oné příhodě s ukradeným zrcátkem. Když známe zákony, nemusíme se trápit, když nám nějaký darebák ublíží. My již víme, že nám ublížil podle zákonů tohoto světa, aby nás očistil od naší viny a zároveň nás upozornil na to, co již nikdy nemáme dělat. A dokonce již na to ani nemáme pomyslet. Samozřejmě je, že onen darebák je podroben neúplatným zákonům, které mu přinesou nutné bolestné vyrovnání.

Když začneme tyto zákony o zpětném působení, o přitažlivosti stejnorodého i o tom, že nesmíme porušovat svobodnou vůli druhých, vědomě používat, náš duchovní růst se velmi urychlí. Do té doby jsme tápali, nevěděli jsme, jak mechanismus života působí, co se to vlastně s námi děje. Byli jsme bezmocní a bezradní. Zdánlivě jsme byli zmitáni osudem a mysleli jsme si, že se s tím nedá nic dělat. Ne! Každý z nás může vzít svůj osud pevně do svých rukou. Toho je možné docílit jediné tak, že pochopíme zákony stvoření, budeme je vědomě používat a nebudeme se cítit ukřivděni, ale zahalíme se do dobrého chťení. Pak se jednou to negativní, co jsme si nastrádali, musí vyčistit a od té doby má každý šanci žít každý okamžik jen ve štěstí. Zdá se vám to možná příliš idealistické, ale ono to funguje, znám mnoho takových lidí...

Můžeme si uvést ještě další příklady k naší úvaze, jak dosáhnout štěstí.

Z přednášky „Epidemie dneška“:

Pacienty bývá jako velmi těžký zdravotní stav označována deprese. Dokonce tak těžký, že lidé, kteří měli možnost vyléčit se z nádorového onemocnění i z deprese, označují deprese jako to horší z obou uvedených nemocí. Tyto deprese bývají součástí jiných chorob, jako např. arteriosklerózy a cukrovky. Jakým

způsobem se dá pomoci lidem trpícím depresemi? (Zde nejsou samozřejmě míněny kritické psychické stavy, při nichž člověk není schopen žádného činu, ale spíše stavy, které označujeme jako smutek, nenálada, apod.) Krásnou pomocí je naučit takového člověka vykonávat aktivity lásky, tedy dobré skutky. Uvedu jeden takový příklad. Při vizitě jsem se setkal s jedním panem docentem, který seděl smutně na své posteli. Ptal jsem se jej, co se mu stalo. Odpověděl mi: „Ale, nic mne nebaví, už aby bylo odpoledne, přijde má žena a trochu mne potěší.“ Já jsem mu na to řekl: „Pane docente, proč byste to tentokrát nemohl změnit? Před nemocnicí je květinářství, běžte koupit květiny a potěšte svou ženu vy.“ Při další vizitě mi s radostí oznamoval: „Víte, že to funguje? Koupil jsem manželce květiny a potěšili jsme se oba.“

Když odcházel po léčení z nemocnice, tak se mne ptal: „Co byste mi, kromě té dávky inzulínu, kterou jste mi předepsali, ještě z té vaší medicíny naordinoval?“ A já jsem mu řekl: „Každý den dobrý skutek.“

Asi za tři měsíce přišel na kontrolu a nadšeně mi sděloval: „Ono to opravdu funguje! Já se vám přiznám, že jsem na vánoce nedodržoval dietu, ale dodržuji to, co jste mi řekl při mém odchodu z nemocnice. Snažím se každý den vykonat dobrý skutek a hodnoty krevního cukru mám v normě.“ (V žádném případě zde nechci nabádat k nedodržování lékařských rad, to by přece mohlo v některých případech vést k ohrožení zdraví nebo i života. Je však nutné spolu s dodržováním rad lékaře současně pracovat na svém novém vnitřním postoji ke všemu, s čím se člověk setkává.)

To se přece dříve učilo i ve školách, že dobrý skutek, skutek lásky, tedy když uděláme něco užitečného pro druhého, se nám vrátí jako radost. Radost je tedy zpětnovazebním oznamovatelem, že jsem předtím konal dobře, že tedy žiji správně. Kdo je zachmuřený, kdo nemá dobrou náladu, nic ho nebaví a je nervózní, ten nežije správně. I když si bude stěžovat na všechny okolo a hledat vinu u nich, fakt je ten, že on nežije správně. Nedokáže dávat okolí skutečné dary lásky.

Příkladem může být např. nemoc cukrovka. Ta je nemocí spíše skeptiků, lidí, kteří často říkají: „Bylo by dobře, kdyby...“ Život se jim nezdá dostatečně sladký, ale zdá se jim kyselý. Proč však se jim zdá tak kyselý? Protože sami nedovedou rozdávat radost.

Ukázkou by mohl být jeden případ z lékařského časopisu. Je to případ děvčátka z USA, které mělo cukrovku. Její ošetřující lékař si s jejím zdravotním stavem již nevěděl rady. Přes veškeré jeho snahy měla stále rozkolísanou hladinu krevního cukru. Pak ji několik měsíců neviděl. Domníval se, že si našla jiného lékaře, když jí on nedokázal pomoci. Oč větší bylo jeho překvapení,

když přišla znovu a měla hodnoty krevního cukru dobré. Na jeho otázky, jak toho dosáhla, odpovídala, že se to upravilo „samo“. Její matka vyprávěla lékařovi, že se odstěhovali do jiné čtvrti a dívka že dostala malé kořátko, o které se s láskou stará. Také pečuje u sousedů o jejich nemocného chlapce. Zamysleme se nad tím k čemu došlo. Láskyplný vztah ke zvířeti se jí vrací zpět, protože zvíře ji má též rádo, a to vytváří stav pohody. Také pění o nemocného chlapce vytváří dívka aktivitu typu „dobrý skutek každý den“. To se jí vrací, protože ji jistě chválí a řeknou jí něco pěkného a milého. To jsou pohlázení, která rozdává a dostává.

Tedy něco takového, jako je láskyplný vztah ke zvířeti nebo touha pomáhat nemocnému chlapci, léčí cukrovku. Zrovna tak, jako ji zlepšují dobré skutky pana docenta. Zamysleme se nad tím!

Po čem touží všichni lidé? Každý chce být šťastný. Podstatná je otázka, jak štěstí dosáhnout. Špatným pojetím tohoto hledání štěstí vzniká drogová epidemie. Zamysleme se nad tím hlouběji. Kouření, alkoholismus a jakékoliv jiné drogy přinášejí stavy blaženosti. My jsme si ale řekli, že člověk může být šťastný a spokojený jen tehdy, když v lásce dává. Pak se mu totéž vrací, avšak mnohonásobně zesílené, a on je šťastný. To je ten správný způsob – dávej a dostaneš. Žij podle zákonů, a když podle nich budeš žít, zákony ti dají ve zpětném působení jen radost a štěstí. Jestliže nedostáváš radost a štěstí, pak někde musíš dělat chybu – musíš něco změnit.

Mnoho lidí nechce tento prostý zákon pochopit, ale přesto by chtěli být šťastní. A tak určitá skupina lidí zjistí, že když si zakouří, je jim lépe. Lépe se jim myslí, cítí se schopnější, prostě cítí se lépe. Víte v čem je podstata? V poslední době se zjistilo, že nikotin není to, co působí tak příjemně na kuřáka. On pouze působí tak, že vyvolává v mozku jisté pochody, které následně způsobí onen povznášející pocit. V mozku se vytváří při stavu blaženosti jisté zcela konkrétní prokazatelné chemické látky, jako jsou endorfiny, serotonin a dopamin.

Díky cigaretě prožíváme tuto radost jen několik okamžiků, potom pomine. Když nekonáme skutky lásky, pak prožíváme stavů radosti málo. My bychom ale chtěli tyto stavy prožívat stále. Zjistilo se, že nikotin prodlužuje životnost chemických působků, pomocí nichž radost vnímáme. Nikotin zabraňuje odbourávání těchto látek, čímž přežívají v organizmu déle. Ten, kdo si zakouří, nemusí vykonávat žádné aktivity lásky, a přitom si vnitřní stavy radosti vyvolává a prodlužuje. Ale je to správné? Je jasné, že ne! Je jen otázkou času, kdy si tímto způsobem přivodí mnoho zdravotních problémů a komplikací. Kuřák má nesprávný přístup k životu, protože věří v něco, co není správné. Víme

jednoznačně, že kouření urychluje všechna nádorová onemocnění, ale kuřák si přesto nedá cigaretu vzít. On cítí, že je v tom jeho štěstí. Sami však vidíte, že toto štěstí je falešné. A podobné je to i s alkoholem a jinými drogami.

Ještě jednou to shrnu. My všichni toužíme po štěstí. Blaženost, štěstí a radost se dá získat jen tím způsobem, že budeme druhým činit něco užitečného. Budeme tedy dávat dary lásky a zato se nám od jiných lidí bude vracet totéž a ještě znásobené. A tehdy budeme prožívat štěstí a radost. Neočekávejme však, že štěstí přijde samo jen tak bez našeho přičinění. Staňme se všichni dárci štěstí a ono nás pak samo tímto štěstím zavalí.

Člověk, který žije podle nejvyšších zákonů, je stále spokojený. Naučí se vše přijímat tak, jak to přichází, protože ví, že se mu vrací jen to, co sám zasel. Vždyť zákon setby a sklizně platí stále.

Kdo žije správně pro toho pak jistě bude platit:

„...ze štěstí zrozen, štěstí rozsévá, aby štěstí i sklízel...”

Nade všemi zákony pak stojí zákon nejvyšší – **zákon lásky**. Z něj vychází všechny ostatní a on jimi postupuje. Budeme-li se snažit důsledně a logicky o všem uvažovat, musíme tuto lásku nalézt ve všech dějích. Vždyť tyto moudré zákony dávají každému tvorů přesně to, co nejvíce potřebuje pro svůj vývoj. Tedy ne to, co si ve svých krátkozrakých představách přeje, ale to, co opravdu potřebuje. Tyto zákony ho na rozdíl od našich postojů nezavrhují. Ony mu stále znovu a znovu dávají příležitosti v nových situacích poznávat, co je správné, a co mu přináší zpětně radost. Ale také mu ukazují to, co je nesprávné, tím, že mu přinášejí nárazy a bolest. Dávají mu to neosobně, každému stejně, a tím i nanejvýš spravedlivě. V tom spočívá neomylná dokonalost, před kterou se musíme s údivem zastavit. Jestliže nás účinky těchto zákonů zasahují bolestně, není to z jejich přání či libovůle, ale je to přesně a přísně odměřené to, co jsme sami vytvořili. My se tedy prostřednictvím těchto dokonalých zákonů soudíme sami a je proto bláhové stěžovat si na nespravedlivý osud. Ba naopak bychom měli v díku přijímat tato poučení, protože nás přísně, ale spravedlivě vychovávají ke skutečnému lidství. Jsou tedy pro nás jako dobří rodiče, kteří nemyslí na sebe, na to, aby byli u dítěte oblíbení nebo se tak ukazovali před druhými, ale vždy mají na mysli jen prospěch dítěte... Je to tedy ta nejvyšší čistá láska, ke které má naše změkčilá a sobecká láska často velmi daleko. Vzpomeňme si na některé projevy naší lásky. Ta mívá, když se nad ní jen trochu zamyslíme, velmi podivnou podobu. Například když darujeme svému milovanému partnerovi k narozeninám

cigarety. Víme přece, že mu to jistě nemůže prospět. Neboť i kdybychom zpochybňovali výroky lékařů o vlivu kouření na vznik rakoviny, zůstávají nám jasná vědecká fakta o vzniku dehtu a jiných složek, které do sebe kuřák při kouření nasává a ještě s nimi zásobuje své okolí. My mu tedy z naší „lásky“ pomáháme, aby se ničil. *Když on to má tak rád...*, to bývá omluva a vysvětlení.

Zde bych se chtěl ještě vrátit ke správnému obsahu slova dobro. Víme, že mezi námi lidmi se tento pojem zdeformoval natolik, že každý mu přikládá jiný význam podmíněný osobním prospěchem. Já se však domnívám, že ve stvoření má slovo dobro jiný a jednoznačný význam. My nazýváme dobrým i člověka, který druhým přímo neškodí, to ale neznamená, že jim opravdu chce dávat něco dobrého. Může to v některém případě znamenat jen to, že člověk je příliš líný na to, aby byl zlý. Domnívám se, že aby člověk mohl být dobrý nebo aby konal dobro, musí se bezvýhradně řídit zákony stvoření. Jen v nich je záruka, že vše, co bude konat, bude přinášet jemu i druhým užitek a bude jim pomáhat v jejich vývoji, a to je teprve dobro pro všechny zúčastněné.

Pokusili jsme se v těchto několika kapitolách zamyslet se společně nad otázkou *kdo jsem* a také nad zákony, které tak mocně a účinně zasahují do našeho bytí. Abychom však pochopili smysl naší existence, musíme se též zabývat otázkami *odkud jsem přišel a kam směřuji*. O to se pokusíme v kapitole následující.

Domov

*Kde domov můj, kde domov můj?
V kraji znáš-li bohumilém
duše útlé v těle čilém,
mysl jasnou, vznik i zdar,
a tu sílu, vzdoru zmar!*

Hymna České republiky - 2. sloka

Přemýšlením o uvedených zákonech můžeme dojít k otázce, odkud pochází duchovní podstata člověka. S přihlédnutím k zákonu tíže a stejnorodosti by měla přináležet do oblasti, která je s ní stejnorodá tak, jako je naše pozemské tělo, zjednodušeně řečeno, z podobného druhu hmoty jako jeho okolí. Tak i okolí duchovní podstaty by mělo být stejným způsobem podobné jejímu složení. Nazvěme tuto oblast nebo úroveň duchovní sférou. Je to sféra, která

odpovídá svou hustotou, tíží nebo éteričností složení této duchovní podstaty. Právě tak jako např. naše pozemské tělo odpovídá v tomto smyslu této části hmotnosti. Duchovní sféra je svým složením mnohonásobně jemnější než to, co se zde považuje za velmi jemné, např. plyny nebo nám známé druhy záření. Proto je také, stejně jako duch sám, pro naše pozemské smysly nezjistitelná a nám těžko pochopitelná. Duch však může duchovně *pochopit*, protože je s ním stejné podstaty. Proto je podle mého názoru nutné, chceme-li dojít k poznání těchto úrovní, používat kromě svého rozumu i jádro své osobnosti, tedy svého ducha.

Mnohé napadne asi logická otázka, proč ona čistá podstata pobývá na této zemi a zaplétá se do různých problémů, které pak těžce a bolestně řeší? Proč nezůstane v duchovní sféře? Pokusím se zde podat vysvětlení, přičemž vycházím z poznatků, které jsem načerpal v literatuře a s nimiž jsem se po důkladném zkoumání ztotožnil.

Základem pochopení našeho pobytu zde na zemi je skutečnost, že všechny bytosti ve stvoření se dělí na dva základní druhy: na sebe-vědomé a sebe-nevědomé. Nevědomé se snaží stát se vědomým, to je pro něj pokrok a cíl jeho vývoje. Tohoto uvědomění může však dosáhnou jen zkušenostmi. Se vzrůstajícím uvědoměním roste ale i jeho odpovědnost, protože v nevědomém není ani odpovědnosti. Ta vzniká až při uvědomování si sebe sama.

Duchovní sféra, přestože je z našeho nynějšího pohledu nevýslovně vysoko a je nepochopitelně éterická a zářivá, není ve skutečnosti vrcholem obrovského útvaru, který nazýváme stvoření. Nad ní je však ještě mnoho vrstev, úrovní či sfér, které jsou mnohem jasnější a jemnější. A úplně na spodním okraji krouží ještě různé druhy hmotností, v nichž je jako jejich malá část obsažen i tento celý náš vesmír, který vidíme z našeho momentálního rozumového pohledu jako nekonečný. V nich pak směrem vzhůru neustále vzrůstá tlak světla, který vše pohání a formuje a je snesitelný v *dané sféře* jen těm podstatám, které jsou mu *přízpůsobeny*. Lidský duch ve své nevědomé podstatě je tam tedy v prostředí, kde on sám ještě může snášet tlak tam panující. Ale i tento tlak je pro něho ještě příliš silný a nedovoluje mu vývoj k sebe-vědomému bytí. Jelikož lidský duch je ve své počáteční formě jen nevědomým duchovním zárodkem, který v sobě má jedinou *neuvědomělou touhu*, a to stát se sebe-vědomým, vzniká v něm aktivita nebo pohyb vedoucí k tomuto uskutečnění. Tato touha ho vede do větší vzdálenosti od zdroje světla, a tím do míst, kde je tlak slabší; tam je mu umožněno vědomé rozhodování, poznávání, a tím i uzrávání. Je to tedy vlastně jakési vypuzení, které probíhá zcela samočinně pod tlakem stále působících zákonů. Obdobu tohoto děje můžeme pozorovat

i zde v přírodě. Například jablko se musí po dozrání odpoutat od svého stromu a pak uvolnit jádra. Ta pak mohou pokračovat ve svém vývoji jen ve správné půdě. Takovouto půdou pro dozrávání ducha jsou různé druhy hmotností a z nich je pro nás tou nejhrubší naše země. K těmto úrovním patří i oblasti nazývané *onen svět*.

Zde na naší zemi se pod tíhou této hmotnosti i tohoto pozemského těla, jakož i v důsledku otřesů vyvolávaných střetáváním s dalšími lidmi, duch učí a zdokonaluje ve svém pomalém vývoji. Vše, co ho obklopuje, působí na něho jako tlak, který je sice slabší než v duchovní sféře, ale dostatečný na to, aby ho burcoval a poháněl k pohybu. V pokusech, omylech i nápravách pak má poznat působení všech zákonů a vědomě se do nich vřadit. Jak již bylo řečeno v prvních kapitolách, číhá tu na něj vážné nebezpečí. A to, že se nechá zotročit svým nástrojem – mozkem – a přivlastní si různé návyky či sklony, které ho zde připoutají a jeho vývoj zpomalí nebo úplně zastaví. Můžeme si to zjednodušeně představit jako situaci dítěte, které by nemělo žádné zlozvyky, bylo by čisté a jeho přáním by bylo být hodné. Setkávalo by se však s různými lákadly a ve své neznalosti by ochutnalo to i ono. Něco by mu však zachutnalo a ono by si tento zážitek chtělo zopakovat znovu a znovu, až by se z toho stal návyk. Ten by pak formoval nejen jeho přání, ale i celý pohled na svět kolem něho. Dítě by s tímto sklonem muselo úporně bojovat tak dlouho, až by ho v sobě přemohlo. Tento návyk by se mu však nenápadně vkrádal i do dobrých předsevzetí, takže by jejich uskutečnění bylo velmi obtížné. Proto je pro nás velmi důležitá rada, že sice smíme při svém putování stvořením ze všeho ochutnat, ale nic se nám *nesmí stát sklonem*. To znamená, že to musíme užívat jen v pravé míře a v tom smyslu, jak to bylo určeno. Teprve pak to nebude způsobovat utrpení spolubližním, a tím i zpětně nám.

Mozek sám o sobě je nezbytným nástrojem pro činnost ducha zde ve hmotné sféře. Chyba se stala v tom, že duch svým chtěním nerozvíjel jeho i svou činnost harmonicky. Řekli jsme si, že jsou zde dva prvky, duch a hmotné tělo. Tomuto faktu je přizpůsobena i stavba mozku, který se skládá ze dvou základních částí: předního mozku a zadního mozku. Jedna část, a to mozek zadní, měla sloužit jako spojovací prvek pro činnost ducha, a druhá, tedy mozek přední, měla uskutečňovat provádění chtění ducha v hmotnosti, a to ve formě myšlenek, řeči nebo pohybů. To uskutečňuje přední mozek, jehož produkt nazýváme rozumem. Jednostranným rozvíjením jen této přední části došlo k oslabování a posléze i zakrnění části druhé, málo používané, což se za tisíciletí projevilo i fyzicky. To lze snadno poznat při pohledu na mozek. Původně se obě části měly rozvíjet současně, tedy harmonicky. Skrze zakrnělou

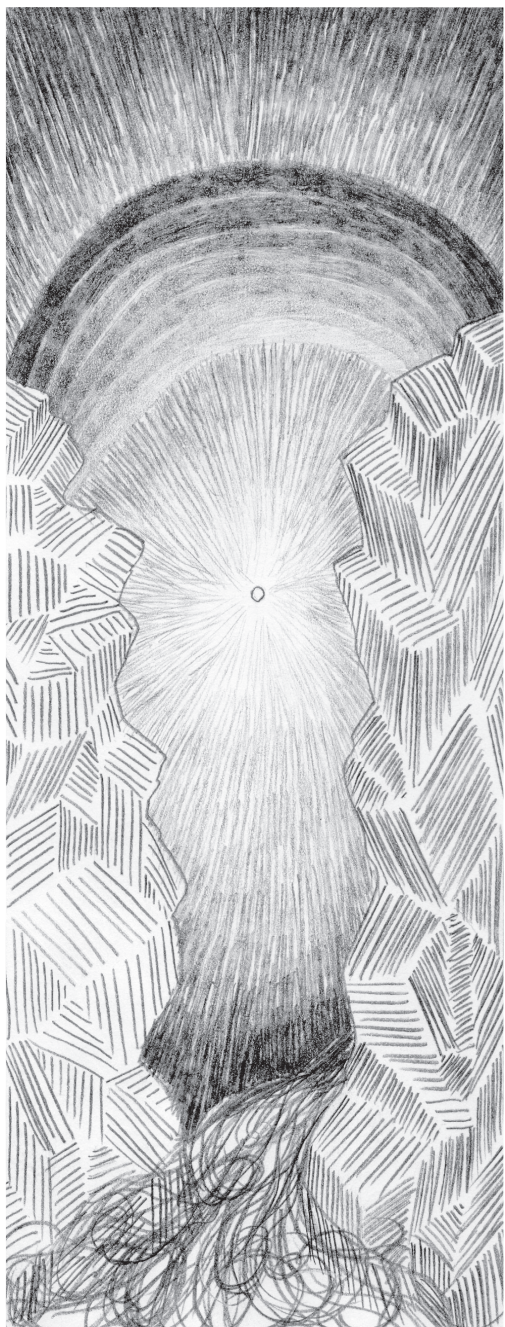
část se duch může projevovat jen omezeně, a tak jeho aktivita klesá, což vede zpětně i ke zpomalování jeho pohybu. Opět se tedy dostáváme ke zmíněným zákonům pohybu i k zákonu přizpůsobení. Dochází k ochromování vlastní podstaty člověka a k zastavení jejího vývoje. Protože se však vývoj odehrává ve hmotnosti, která je podrobena podle zákona pohybu svému vzniku, zrání a zániku, je tím i určena maximální možná délka vývoje člověka. Nelze tedy plýtvat časem na neplatné pokusy a nesčetné opravy.

Naším úkolem, a to každého jednotlivce zvlášť, je dokončit tento vývoj. Při něm duch dosáhne plného uvědomění, přičemž zesílí a bude schopen odolávat vyššímu tlaku. Je třeba si uvědomit, že v jeho duchovní podstatě spočívají všechny předpoklady k tomu, aby tento vývoj dokončil. Jsou v něm tedy *zárodky* všech ctností. Nebude-li je rozvíjet, pak v něm zakrní a on bude jako hluché semeno, ze kterého nic nemůže vyrůst. Bude-li však čistý, oproštěný od sklonů a návyků, bude-li v něm jen touha po čistém a rozvinou-li se v něm všechny předpoklady, které jako dary dostal na cestu, pak ho zákon tíže i zákon stejnorodosti automaticky vynesou do duchovní říše. Zde, znalý všech zákonitostí, bude moci spolupůsobit na správném chodu této části stvoření, což je jeho úkolem a smyslem jeho bytí. Současně však, protože je jeho duchovní podstata mnohem vyšší než tato hmotná část vesmíru, by měl i při pobytu zde na zemi působit jako prvek zušlechťující. Měl by vše, s čím se setká, produchovnit, tzn. povznést. Do všeho by měl vnést jas a míruplné budování, které jako dar spočívá v jeho nitru jakožto součást jeho přirozenosti. Tento úkol neplníme, jak je každému jistě ihned jasné. Ulpíváme svými sklony a touhou po vlastnění na hmotě, kterou *nezušlechťujeme*, ale jen se *k ní poutáme*. Tím ale nemůžeme dokončit koloběh svého vývoje. Má to však i další neblahé následky. Víme již, že volný a lehký duch se může zatěžovat svými sklony tak, že na něm visí jako závaží a stahují jej dolů z jeho zamýšlené dráhy. Právě tak ale může naše společné nedobré úsilí, které jde proti přirozenému vývoji, zatěžovat tuto zemi a přináležející vesmír, a tím je poškozovat. To se samozřejmě neprojeví ze dne na den, ale za tisíce let se to již projevilo.

Je potřeba též poznamenat, že všechno zlo, které vidíme kolem sebe, nebylo ve vývoji stvoření zamýšleno. Vytvořil je jedině člověk, který nesprávným využitím svých sil vytvořil nové, falešné cesty, na nichž zneužívá propůjčené energie k ničení a ne k výstavbě. Veškeré zlo, veškerá vina existuje jen ve hmotných částech stvoření. Ve vyšších úrovních je tlak oživující a formující síly tak veliký, že nepřipustí ani náznak něčeho nesprávného. Můžeme tedy říci, že nám byla propůjčena část stvoření jako velká škola, ve které

se můžeme a máme naučit umění správně žít, abychom mohli vystoupit výše, kde mohou existovat jen ti, kteří to již dovedou. Je tedy nesprávné uvažovat o stvoření jako o něčem nedokonalém proto, že zde mezi námi tak bolestně onu nedokonalost vidíme. Měli bychom si stále uvědomovat, že se nalézáme až na okraji tohoto nepochopitelně velikého díla. Až tam, kam zalétají poslední zeslabené paprsky vše udržující síly. My jsme zde měli vytvořit obdobu těch zářících míst, odkud pocházíme. To krásné, co jsme si byť nevědomě přinesli ve svých duších ze svého domova, jsme měli vetknout do hmotné sféry, ve které se nacházíme. O tom, že jsme místo ráje na zemi vytvořili smetiště plné nemocí a utrpení, není pochyb.

Zde je tedy vidět, že naše odpovědnost je daleko větší, než si vůbec dokážeme představit, a že sahá velmi daleko. Teď však také již víme, že této odpovědnosti nelze uniknout a že zpětné působení nás nalezne, ať jsme kdekoliv. Bylo by tedy velmi záhodno, abychom změnili své postoje a začali urychleně napravovat všechny naše omyly, neboť dalším kupením těchto chyb vznikne val nebo lavina, která nás zavalí a kterou nedokážeme v poskytnutém čase odstranit.

Člověk a svět

*Když jsi hodně smutný, učiň nějaký skutek lásky
a hned ti bude lépe.*

P. Rosegger

Jak vyplývá z uvedených vztahů, člověk je strůjcem a mohl by být i vědomým správcem svého osudu, ale současně se podílí i na budování svého okolí. Kdybychom dokázali pohlížet duchovním zrakem na okolí člověka, viděli bychom velmi rušné dění. Myšlením vytváří člověk, jak již bylo dříve naznačeno, myšlenkové útvary, které s ním zůstávají spojeny. Ale ještě mocnějším prostředkem, kterého nevědomě a většinou chybně používá, je citové chtění. Teprve ono vypovídá o vlastní podstatě osobnosti člověka, tedy o jeho duchu. Citové chtění je povahy tvořivé a formující. Spojuje se zcela automaticky se stále proudící a vším prostupující neutrální silou, která je prapůvodním zdrojem všeho pohybu, všeho vzníkání i zanikání. Bez ní by zde nebylo ničeho. Člověk jako jediný tvor v *této části stvoření* má uschopnění z této síly formovat nebo-li *utkávat* dle svého chtění tvary a útvary. Je-li také je současně obdařen *svobodnou vůlí*, záleží zcela na něm, zda to budou útvary dobrodějné nebo zlé. Vzpomeňme při této příležitosti na mocnou sílu citu, který je výsledkem citového chtění. Jak velice může člověka stravovat nenávisť, závist nebo zloba. Když se tyto nečisté city spojí s neutrální silou i s ostatními stejnorodými útvary, vzroste jejich síla natolik, že se člověk stává zcela jejich otrokem. Je to moc, které téměř nedokáže odolat, protože z větší části překryje jeho svobodnou vůli. Ta je součástí jeho osobnosti, můžeme říci, že je darem, který dostal člověk jako pomocníka na své cesty. Tohoto daru se nemůže zbavit, ale může jej překrýt různými návyky tak, že se tato vůle nemůže již projevit, i když v něm stále existuje. Viníkem je však on, jen on sám vyvolal tento stav. Při světlých citech to probíhá stejným způsobem, jen obsah je jiný. Každý jistě zná z vlastní zkušenosti, jak city lásky a touha pomáhat druhým člověka povznášejí. Člověk úplně *cítí*, jak jeho srdce a celé nitro stoupá vzhůru.

V žádném případě se však nevyhne zpětnému působení, protože tyto útvary ho později ve zvýšené míře zahrnou tím, co bylo jejich hlavním obsahem. Buď ho povznesou nebo stlačí do ještě větší špíny.

Tak člověk stojí uprostřed jemných vláken (tak to dokáží *vidět* nebo tušit někteří k tomu nadaní lidé) a útvarů, které sám vytvořil. Současně je ale jejich

prostřednictvím spojen s dalšími útvary, které stvořili jiní lidé se stejným smýšlením nebo city, a to podle nejvyšš spravedlivých zákonů, o kterých jsme již hovořili. Lidský duch, který je vlastní podstatou naší osobnosti, musí stále něco chtít, to je jeho přirozená potřeba. Protože má ale také svobodnou vůli, je zcela na něm, jaký druh, a tím i podobu bude jeho chtění mít. A tak to z něho neustále vystupuje, prýští a kane, spojuje se a navazuje vlákna, současně přitahuje a přivádí. Člověk stále formuje a je formován. Tím si vytváří svůj „svět“, v němž je pánem a králem, ale také otrokem, vždy podle druhu působení. Tento „svět“ je pevně propojen s jinými „světy“, které se vzájemně buď povznášejí nebo otravují. Toto okolí člověka jsou schopni vidět někteří léčitelé (ale jen málokterí...) a v něm podle druhu útvarů i rozlišovat druh jeho pomýlení nebo druh správného konání. Na každém z nás totiž visí díla jeho skutečného chtění ve zřetelných a jasně rozeznatelných útvarech. Tyto útvary přesně vystihují samotnou *podstatu* našeho chtění, a proto bývají často v naprostém rozporu s tím, co mluvíme nebo s tím, čím se snažíme být, tedy jak se snažíme vypadat před druhými. Nemám však zde na mysli pozorování změn v barevných energetických obalech označovaných jako aura, kde se sleduje onemocnění jednotlivých orgánů nebo lépe řečeno, jejich jemnější podoby. Tato pozorování orgánů ukazují více na stav těla, zatímco zmiňované vyšší okolí ukazuje spíše na *stav duše*. Je zde ovšem jasná souvislost přibližně v tom smyslu, že stav duše se projeví na stavu těla, neboť duch je tím vedoucím a určujícím jádrem a podstatou člověka. Tyto útvary jsou velmi jemné, éterické podstaty, proto je jen málo uschopněných, kteří je dokáží spatřit. I to, co *vidoucí* (tedy lidé, kteří *vidí* tyto jemné útvary) vidí, je rozděleno do velmi mnohých druhů podle hutnosti, ze kterých je onen útvar vytvořen. To je také jedním z důvodů tak velkých rozdílů v tom, co různí léčitelé a jasnovidci vidí. Nemusí se tedy jednat o lež nebo výmysl, ale jen o neschopnost *vidět* kromě nižších forem i ty vyšší. Pro každého je totiž to, co vidí, tím nejvyšším, co může vidět, a proto často ani není schopen připustit existenci něčeho ještě vyššího.

Ale i my, kteří nejsme obdařeni takovými schopnostmi, nemusíme být odkázáni jen na sdělení jasnovidných lidí, ale můžeme se sami snažit o vypořádání těchto dějů v jejich pozemských důsledcích. Vždyť i toto naše jemnější nebo řekněme jemnohmotné okolí je spojeno s naším tělem i pozemským okolím. Přes ně pak můžeme pozorovat i děje, které pouhým okem nelze spatřit. Je jen zapotřebí se to opět naučit. Piší *opět*, protože se domnívám, že kdysi dávno to člověk uměl. Kolik *náhod* nás stále provází: náhodou potkáme někoho, na koho právě myslíme, náhodou nám cosi řekne právě, když o této věci přemýšlíme, náhodou se nám dostane do ruky kniha,

v níž nalezneme odpověď na otázku, nad kterou si již dlouho lámeme hlavu, náhodou se nám něco zdá a ono se to potom zase náhodou stane – existuje přece mnoho podobných *náhod*, stačí si jich jen začít systematicky všímat. I tímto způsobem může člověk vyzorovat, že kolem něho kypí rušná činnost, i když ji přímo nevidí. Může tak i dojít k přesvědčení o existenci zákonů, které nás obklopují. Vždyť bez přesvědčení, které vychází z vlastních poznatků a ne jen z přečteného nebo slyšeného, je vše jen momentální názor, který se hned vzápětí může změnit tím, že člověk uslyší jiný názor a přikloní se k němu. Vraťme se však k dalšímu působení našeho jemnohmotného okolí.

Mnohý člověk by mohl podlehnout beznaději, když si vzpomene na to, že napáchal mnoho chyb a bezpráví. Když si uvědomí, že následky těchto chyb jej obklopují a mnohé se k němu ještě vrátí zesíleny. Co s tím? Dojde-li člověk k poznání, že jeho předchozí život nebyl správný, a začne-li se upřímně snažit žít jinak, neposkytuje tím již oněm útvarům i vláknům energii a ony mohou časem zaniknout. Musí však zcela změnit své postoje, a tím podle zákona stejnorodosti vzniká pozvolna mezi ním a jeho díly oddělující propast. Jestliže však tyto jeho výtvoř, ať již myšlenkové nebo citové, mezitím někomu ublížily, pak se musí samozřejmě podle zákona zpětného působení následky vrátit k němu a on je musí odčinit. Ale ani zde není v pasívní roli, i zde má možnost dopad těchto následků měnit. Jestliže si totiž vytvoří nové světlejší jemné okolí velkou snahou o vnitřní změnu, pak toto jeho okolí, které je jinorodé vzhledem k vracejícím se účinkům, nedovolí těmto účinkům průchod až k němu v plné míře. Tím se mohou účinky změnit na méně bolestné. Je-li jeho okolí mimořádně světlé, mohou se účinky změnit natolik, že již člověka vůbec nezraňují. Jednou z možností, jak velmi zmenšit dopad viny, je odpuštění mezi oběma účastníky. Musí to ale být odpuštění, které dává poškozený opravdu ze srdce a ne z rozumové vypočítavosti.

Je potřeba si též uvědomit, že se vrací vše, co člověk do stvoření *postavil*, tedy nejen to špatné, ale i to dobré. Bylo by tedy polovičaté hovořit jen o vracejících se zlých zpětných působeních nebo, jak někteří říkají, o zlé *karmě*. Již jen toto krátké nastínění nám ukazuje, jak hluboké a cenné jsou rady, které nám říkají, že máme milovat své bližní, neboť to, co konáme pro své okolí, konáme vlastně současně i pro sebe. Podle pravěčných zákonů se nám vše vrátí, ať je to dobré nebo zlé. Naše láska k ostatním lidem se však nemusí projevovat rozdáváním našich hmotných statků, vždyť k našemu majetku patří i hodnoty duchovní. Svým bližním můžeme rozdávat i tím, že si jich vážíme, tím, že jim dobrovolně projevujeme úctu, že jsme k nim tolerantní

i chápaví k jejich slabostem, neboť jsme si současně vědomi i svých chyb, jakož i toho, jak je těžké se jich zbavit. Ale vraťme se k působení našeho *jemnohmotného* okolí.

Toto okolí je ve svých zpětných účincích velmi mocné a podílí se na mnohých životních situacích, do kterých se člověk dostává. Je logické, že ani taková významná událost, jako je zrození, nemůže proběhnout libovolně a že na ni musí mít toto mocné okolí člověka vliv. Nic není náhodné tak, jak to chápeme, nikde se neděje nic bez působení moudrých zákonů. Každé zrození je podmíněno vlákny, která si člověk již dříve spředel s druhými a s určitým prostředím. Proč zde uvádím, že je navázal již dříve, vysvětlím na konci této kapitoly. Tato vlákna ho při zrození mocně přitahují k lidem, kteří s ním mají něco stejnorodého. Tam pak dostává přesně to, co nejvíce potřebuje pro svůj vývoj. Neexistuje duchovní dědičnost nebo dědičnost povahových vlastností. Existuje však duchovní stejnorodost, která může spolu s ostatními faktory sehrát velkou roli při určování podmínek při zrození. Tyto tzv. povahové vlastnosti dítěte tvoří součást jeho vlastní osobnosti, v tomto případě tedy duše. Nacházíme je pak u některého z rodičů, méně často i u příbuzného nebo blízkého známého, kterému matka dítěte *popřává sluchu*, tedy je silněji pod jeho vlivem. Neboť je velmi důležité, komu nebo čemu se matka otevírá v době, kdy se připravuje cesta i příbytek pro nového světoobčana, a jaké proudy ji ovlivňují. To vše vytváří půdu pro příchod duše s určitými charakterovými vlastnostmi.

Každý si může v klidu promyslet, jak veliké možnosti mají tedy rodiče a především matka, jaká moc spočívá v jejich ruce. Moc, která však úzce souvisí s velikou odpovědností. A jaká strašlivá povrchnost se právě v těchto věcech tak často u lidí projevuje. V období, které tak významně ovlivní celý náš další život, kdy bychom měli celou silou své bytosti usilovat o vnitřní čistotu, kdy by celé naše chcení mělo být zaměřeno jen na to, abychom přicházejícímu duchu připravili krásné míruplné místo ve svém středu, se často věnujeme povrchností, ne-li přímo něčemu nedobrému. Zpětným působením k nám pak zavítá duch, který nám způsobí mnoho starostí a přinese velký neklid do našeho prostředí. Ale sami jsme si to tak rozhodli a nemůžeme si proto stěžovat na *nespravedlivý osud*.

I zde však existují některé zvláštní případy, které ovšem neodporují zákonům.

Nemohu však na těchto stránkách všechny tyto možnosti uvádět, protože by to mnohonásobně přesáhlo cíl této publikace, ale i mé možnosti. Vážně hledajícího čtenáře odkazuji na příslušnou literaturu a také na vlastní nutně

zkoumání. Jsem přesvědčen o tom, že kdo upřímně usiluje o rozšíření svého poznání, ten k tomu také dostane dostatek příležitostí. Vždyť i to patří k zákonitostem, které nás obklopují.

Ale i nepřiliš laskavý *host*, který k rodičům takto zavítá, může přinést mnoho užitku. Neboť vzájemným, byť někdy těžkým prožíváním může být smazána mnohá vina. Člověk však může nalézt svoje chyby též na druhých, což mu může pomoci se jich dříve zbavit. Vzájemnou snahou pomáhat si a také láskou může duch nalézat vyšší hodnoty, které jsou pro něj tak důležité.

Zde bych opět rád uvedl několik výňatků z přednášek I. Rusnáka :

Z biologie víme, že vývoj dětského tělípka v prvních měsících až do poloviny pátého měsíce se podobá nejdříve velmi jednoduchým živočichům, potom plazům, ptákům, savcům, pak nejvyvinutějším primátům a nakonec se začne podobat člověku. Při vývoji tělípka se zopakuje celý vývoj jednotlivých biologických druhů tak, jak to kdysi řekl Darwin.

Pak dojde k velké události. Člověk se liší od zvířete tím, že v sobě nosí své skutečné „já“ – tedy ducha. A kdy přichází? Připomenu maminkám, kdy se „to“ děje. Maminka jednoznačně ví, kdy se její dítě poprvé pohnulo. Je to tak charakteristický pohyb, že i porodníci podle něho určují termín porodu. Tento zvláštní pohyb se již nikdy neopakuje. A právě tehdy přichází duch do tělípka.

Pro muže, kteří tento vjem zažít nemohou, se to dá pro představu přirovnat k situaci, kdy usínáme a jsme náhle probuzeni. Úplně to s námi trhne. Je to okamžik, kdy začínáme snít a vycházíme s naší duchovní složkou ven. Když nás vzbudí, obě části se opět prudce spojí, neboť člověk musí fungovat jako celek. Tehdy to s námi trhne, skoro jako bychom na posteli vyletěli do vzduchu. Tento okamžik je podobný tomu, když do těla přichází jeho skutečný obyvatel.

Rodiče vytváří biologický domeček, do kterého se může nastěhovat host milý i ne příliš milý, takzvaná „černá ovce“. Vnitřní naladění maminky je mimořádně důležité. Kdyby to bylo v mé moci, všechny maminky bych izoloval od špatných vlivů tohoto nedobrého světa.

Mluví se o duševní dědičnosti. Když se však do rodiny např. umělce nadaného pro hudbu narodí dítě hudebně nadané, je to jen projev zákona přitažlivosti stejnorodého.

Všichni neustále vysíláme záření: někomu „září z tváře radost“, tomu zase „srší z tváře zlost“. Rovněž i matka vysílá svým duchem určitá záření; představte si to jako paprsek dálkového ovládání televizoru. Druhem tohoto

vyzařování přivolává k sobě maminka děťátko takové nebo jiné. Z toho vidíte, že nastávající matku je třeba chránit nejen tělesně, ale i duševně, a že především ona sama by na to měla pečlivě dbát. Špatná společnost vytváří podobnou atmosféru a do „domečku“, tedy tělíčka, přichází duch podobného druhu. Např. záliba v akčních filmech přitáhne malého agresivního človíčka. Funguje to samozřejmě i naopak. Uvedu pár příkladů.

V naší rodině je mladá žena, manželka mého syna. Je to velmi hodná, milá dívka a kromě tělesné podoby se svým rodičům nepodobá. Proto jsem se jí zeptal, kde se zdržovala její maminka v době těhotenství. Je totiž velmi důležité si uvědomit, že nejen matka a otec rozhodují o tom, která duše bude obývat vznikající tělíčko. Může to totiž být kdokoliv z okolí nastávající maminky, který ji velmi ovlivňuje, ale také např. spolupracovník na pracovišti, někdo z rodiny, někdo úplně jiný než matka a otec.

Ona mi tedy řekla, že její maminka se v té době zdržovala u otce svého manžela. Byl to velmi milý a dobrý člověk, který byl prakticky stále s ní. Učil ji také vařit a pěstovat květiny. Celou dobu čtvrtého a pátého měsíce těhotenství byla pod jeho vlivem. Tak je naše Marianka duchovním dítětem svého dědečka. On naladil její maminku na svoji vnitřní melodii a ona, jsouc naladěna na tuto melodii podle zákona přitažlivosti stejnorodého, přitáhla ducha, který je v duševních vlastnostech velmi podobný dědečkovi.

Zkuste si to ve svém okolí. Vzpomeňte si také na své těhotenství. Pod vlivem jaké osoby jste se nacházely, co jste vnitřně prožívaly. Zkuste to potom vložit do tohoto vzorce. Je to zákon: podle dítěte, tedy jeho vnitřních vlastností, můžete odhadnout, v jakém prostředí žila matka v období 4. – 5. měsíce před porodem. Tento poznatek je nutné uplatnit v praxi. Týká se to hlavně mladých žen, které se chystají být maminkami. Ale i ty ženy, které se k tomu již nechystají, mají zase dcery – budoucí matky.

Všechny nastávající maminky by měly být o těchto tak závažných skutečnostech poučeny, protože o tom, jaké dítě bude, se rozhoduje tímto způsobem.

Zamysleme se při této příležitosti nad možnými důvody, proč nemohou mít některé ženy děti. Má to vždy nějakou příčinu, vždyť nic se přece neděje náhodně, tedy bez důvodu. Je jim dáno prožít tento život bez dítěte. Proč?

V minulých letech byla v těchto zemích přibližně následující statistika. Na sto porodů připadalo osmdesát potratů. Chápete, o čem to vypovídá? Budoucí rodiče se svobodně rozhodli nechtít dítě, došlo tedy k **nechtěnému** početí. Přesto, že duch vstupuje do tělíčka asi až v polovině pátého měsíce, nelze souhlasit s tím, že zničit tento přibýtek je něco správného, že je to běžné. Od početí se připravují možní duchové na vstup, těší se, protože každý z nás sem

chtěl přijít, aby mohl dále dozrávat a odčinil to, co napáchal. Zničením tohoto tělípka se zničí příležitost. Zabit tedy neznamená jen zabítí člověka, ale tady se i zabíjí naděje. To věčné doporučení „nezabiješ“ neznamená jen pozemsky, ale i duchovně ubíjet a zabít naději. Každá žena, která to prožila, si to nese v sobě jako vinu, dokud to neodpyká. Kdo se chce změnit, dostane příležitost. Taková žena, protože je zatížená vinou, může prožitím, tedy touhou po dítěti, které nemůže mít, odčinit svou vlastní vinu z minulosti. Cítíte, že to tak může být? Má krásnou příležitost. Když adoptuje dítě, má překrásnou možnost pomáhat při výchově tohoto dítěte jemu i sobě samé. Na cizím dítěti může odčinit vinu, která vznikla v minulosti, když odmítla své. Stejným způsobem může získat i celá její rodina. Náhody nejsou!

Je třeba si též uvědomit, že tím rodiče také ovlivňují složení národa a v širším měřítku i lidstva. Dovoľte, abych zde uvedl citaci z knihy H. Vollmanna **Brána se otevírá:**

Utrpení není zde na zemi proto, že by je Bůh „připustil“. Nesvědčí ani o nesmyslnosti pozemského bytí. Je živým svědectvím toho, v jak vysoké míře člověk zneužívá svou svobodnou vůli a sám si přivádí všechny nesnáze. Ani to, že země je již po desetiletí přelidňována dušemi, které na ni v houfích proudí z oblastí temna a zde se inkarnují, není z Boží vůle. Je to svévolné, lidmi způsobené porušení pořádku ve stvoření, podle něhož směji na zemi žít jen ti lidé, kteří nenechali touhu po Světle ve svých duších zakrhnět a kteří jsou jako hosté ve stvoření ochotni dodržovat Boží přikázání a zákony. V polovině padesátých let minulého století měla země jednu miliardu lidí. Dnes má téměř čtyři miliardy, což je takové rozmnožení obyvatelstva, které se ani přibližně nedá srovnat s žádnou dějinnou epochou. Nejnížší pudy, bezuzdné vyžívání pohlavních žádostí a hluboce pokleslá mravnost poskytují temným duším stejnorodé kalné záchvěvy a umožňují jim tak inkarnaci, přispívající tak nezměrně k rozmnožení pozemského lidstva. Statistika následujícího případu slouží jako příklad jednoho rozmnožení podle zákona přitažlivosti stejnorodého: Jedná se o potomky alkoholičky, zlodějky a tulačky, která žila na počátku minulého století. Její potomstvo vzrostlo na 834 osob, z nichž se život 709 osob dal úřední pomocí zjistit. Zde jsou výsledky: ze 709 osob bylo 106 nemanželských, 142 žebráků, 64 uživatelů almužen, 181 prostitutek, 76 odsouzených pro zločiny, z toho 7 pro vraždu. Byly vypočteny výdaje, které tato rodina způsobila státu: za 75 let to bylo 5 milionů marek na podporách, vězeňských nákladech a dalším.

Je vidět, že zákony jsou sice jednoduché, ale naučit se jim ve všech situacích tak, aby se pro nás staly tak přirozené, jako např. dýchání, není pro nás lehké a vyžaduje to dlouhou dobu učení. Tato doba se nedá vtěsnat do jednoho pozemského života. I když výuka probíhá i po odchodu člověka v příslušných úrovních, je mnohé možno odpykat, ale i naučit se jen na této zemi. Jedním důvodem je potřeba rozplétat vlákna viny na tom místě, kde byla navázána. Jako příklad by mohl posloužit případ člověka, který by jinému rozbil část jeho domu. Kdyby chtěl napravit tento svůj čin, tedy opravit poničený dům, musel by se k tomuto domu vrátit. Dalším důvodem opětovných návratů na tuto zemi může být i fakt, že toto místo je jediné, kde se setkávají lidé různých stavů zralostí, tedy nestejnorodí. To umožňuje dobrým poznávat zlé, ale i zlým dobré, což by se jim jen mezi stejnorodými nepodařilo. Je to tedy jako velická škola, kde všichni žáci pod moudrým vedením zákonů uzrávají v sobě, ale i mezi sebou navzájem. Že si to někdy navzájem ztrpčují až k nesnesitelnosti, vychází jen z jejich svobodné vůle, která jim byla dána do vínku. Není tu však žádný člověk, který by zde nebyl nějakým vláknem připoután, a proto sem nemusel přijít. Mohl sem ale přijít také dobrovolně z lásky pomáhat ostatním.

Není tedy žádné nespravedlnosti, protože zde není nikdo, kdo by zde být nemusel nebo sám o to neprosil.

Proto není jen jednoho pozemského života, ale člověk se sem vrací tak dlouho, dokud nerozváže všechna stará vlákna a nepokročí dostatečně ve svém vývoji. O tom je mnoho důkazů, ať již z různých osobních prožitků či pozorování, ale i dochovaných historických zpráv. Je známé i to, že toto vědění bývalo obecně známé, a to nejen v zemích Orientu, až do r. 553. Na 5. ekumenickém koncilu v Konstantinopoli bylo v osmi zasedáních v době od 5. 5. 553 do 2. 6. 553 zavrženo učení Órigena z Alexandrie (185 – 254), jehož součástí bylo i učení o preexistenci a o putování duší. Toto zavržení bylo součástí taktického a politického řešení tehdejší konfliktní situace mezi zneprátenými stranami, provedené císařem Justinianem. To je obšírně líčeno v knize **Myšlenka reinkarnace a její odmítnutí 5. ekumenickým koncilem** od autorky Waltraud Grosse. Ale i v bibli, která je pokládána za základ mnohých duchovních nauk, bychom našli mnoho formulací, které poukazují na to, že tehdejší člověk nebyl tak zaujatý proti faktu, že se duchovní podstata člověka opět vrací na tuto zemi, aby pokračovala ve svém nedokončeném vývoji v jiném pozemském těle. Uvedu jen pár zmínek, další by možná pozorný čtenář našel sám.

Matouš 16,13–14: „*Za koho lidé pokládají Syna člověka?*“ *Oni řekli:*

„Jedni za Jana Křtitele, druzí za Eliáše, jiní za Jeremiáše nebo za jednoho z proroků.“

Nebo Matouš 17,12–13: „Avšak pravím vám, že Eliáš již přišel, ale nepoznali ho a udělali s ním, co se jim zlíbilo; tak i Syn člověka bude od nich trpět.“ Tehdy učedníci pochopili, že mluvil o Janu Křtiteli.

A další možný příklad: Marek 6,14–16: *Uslyšel o tom král Herodes, neboť jméno Ježíšovo se stalo známým; říkalo se: „Jan Křtitel vstal z mrtvých, a proto v něm působí mocné síly.“ Jiní říkali: „Je to Eliáš!“ a jiní zase: „Je to prorok, jeden z proroků.“ Když to Herodes uslyšel, řekl: „To vstal Jan, kterého jsem dal stít.“*

A ještě jeden: Jan 9,1–2: *Cestou uviděl člověka, který byl od narození slepý. Jeho učedníci se ho zeptali: „Mistře, kdo se prohřešil, že se ten člověk narodil slepý? On sám, nebo jeho rodiče?“*

Je nesmírná škoda, že se toto vědění vytratilo z běžného povědomí, protože bez tohoto poznání nelze v krátkém pozemském životě nalézt spojitost mezi příčinami a následky, a tak ani nelze věřit ve spravedlnost a vyšší řád. Tím však také nemůže vzniknout pocit zodpovědnosti. Při tomto poznání by jistě mnozí přestali bezohledně drancovat přírodu pro svůj momentální prospěch, protože by si byli vědomi, že připravují sami sobě půdu, do které se pak budou muset zrodit, jakož i poměry, ve kterých budou v tomto případě jistě velmi trpět. Také všechny naše vztahy by musely doznat velkých změn, protože vědění o odpykání by nás často jistě zabrzdilo před bezhlavým a neodpovědným činem. Ale i zdánlivá křivda a nespravedlnost, kterou na nás páchají spolubližní, by se rázem mohla dostat do jiného světla. Nalezli bychom také hlubší a chápavější cestu ke svým dětem nebo rodičům. Teprve s tímto poznáním získává vše smysl, zrození, smrt i bolest, ale také příchod postiženého *nevinného* dítěte nebo jeho odchod v dětském věku. Teprve poznáním a především uznáním tohoto poznání, jakož i všech zákonů stvoření, se stává člověk pánem svého osudu a vládcem svých cest; jinak je třtinou ve větru se klátící či listem zmítaným bouří.

Rád bych zde učinil malou poznámku ke svým citacím z bible. Cituji z ní proto, že je obecně spojována, a to i u nevěřících, se snahou člověka po nalezení vyšších hodnot. Nestavím se zde do role znalce a už vůbec ne vykladače Písma, ale jsem přesvědčen, že je pro nás v dnešní době převážně *rozumového chápání* velmi nesnadné vytušit, co vlastně bylo různými podobenstvími míněno. Lidé, v jejichž době dílo vznikalo, byli sice z našeho pohledu prostší, ale právě proto byli pro způsob obrazného podání vnímavější. Proto je podle mého názoru možné, že různé církve, ale i jednotlivci mohou vykládat stejná

podobenství rozdílně. Neuvádím tedy zmíněné citace proto, abych ukazoval jediný správný výklad, ale spíše proto, abych znázornil, že mohou být i jiné výklady než ty obecně známé.

Když jsem se dotkl povahy lidí v dávných dobách, totiž jejich lepší vnímavosti, chtěl bych se v tomto smyslu zmínit ještě i o dalších zapomenutých poznatcích. Mnoho dnešních lidí, kteří marně hledají vyléčení ze svých nemocí pomocí moderní medicíny, se vrací k moudrosti dřívějších léčitelů a lékařů. Jejich schopnosti nepocházely jen ze zděděných nebo převzatých zkušeností a pozorování přírody, ale i z poznatků, které *přijali* od různých přírodních bytostí, které byly v té době známy. Je přece velmi zvláštní, že v historii různých národů po celém světě bez ohledu na jejich kulturu, jazyk a zřízení nalézáme tolik pohádek, pověstí a bájí, ve kterých se vyskytují bytosti, které dnes nazýváme pohádkové. Sem musíme zahrnout i ty bytosti, o nichž jsem se již zmiňoval a které byly u Římanů nebo Germánů nazývány bohy. Je to široká škála bytostí, které spojuje to, že je nelze vidět pozemským zrakem a že je tudíž vidávali nebo spíše vnímali svým vnitřním zrakem jen ti lidé, kteří k tomu byli vnitřně uschopněni. Dříve takových lidí bývalo více, ale existují i dnes. Celá příroda je naplněna bytostmi, které se zabývají její výstavbou a udržováním. Jsou nám tedy přáteli a pomocníky. My se jim však zle odvěčujeme, když jejich dílo ničíme a jejich existenci jsme odsunuli jen do říše pohádek a bájí. Je to pro nás velmi nešťastné rozhodnutí, protože kdybychom s nimi neztratili spojení, mohli bychom být často varováni před hrozcím nebezpečím, jako např. zvířata, a nemuseli bychom tak často zahynout při přírodních dějích a katastrofách. Také bychom se od nich mohli dozvědět mnohé o vzájemných vazbách v přírodě a mohli bychom tak naše jednání lépe přizpůsobit přírodním zákonům, jejichž součástí jsou i oni. Tak bychom v neznalosti neprováděli neuvážené zásahy, které pak mnohdy ani s nejlepším chutěním a největším úsilím nejsme schopni napravit. Na to je nemusíme přímo vidět, stačí jim důvěřovat a obracet se na ně s prosbou a díkem. Asi tak, jako když lidé, kteří milují květiny a povídají si s nimi, mají vypořádáno, že květiny na to opravdu reagují zlepšeným růstem, krásnějšími a bohatšími květy. Snad by vám tito lidé i řekli, že jejich květiny mají hned lepší náladu, když jim něco pěkného vyprávějí, a možná by se vám i svěřili, že jim květiny odpovídají. A s tím vším úzce souvisí činnost těchto přírodních bytostí. Domnívám se, že bychom se proto měli opět snažit nalézat k nim cesty tak, jako se snažíme hledat cesty ke starým zapomenutým moudrostem v léčení a jiných oborech.

Vraťme se ale k tématu, které jsem rozprávěl, tedy k nejbližšímu okolí člověka.

Tato naše jemnější okolí (která jsem v jisté nadsázce označil jako „světy“) vytvářena naším chtěním se neovlivňují jen navzájem, ale působí i na prostředí kolem nás. Zní nám asi zprvu dosti cizí představa, že by myšlenka nebo cit mohly ovlivňovat přírodu nebo i celou planetu. Ale jen do té doby, než si uvědomíme, že naše představa o pevnosti a neměnnosti hmoty neodpovídá skutečnosti. Stačí se jen zamyslet nad stavbou hmoty tak, jak ji uznává věda. Jak výzkumy pokračují, postupuje se ke stále menším částicím, a tak představa atomu jakožto nejmenší částice byla již dávno překonána. Ale ani elektrony, protony a neutrony nezůstaly tím nejmenším. Při všech těchto výzkumech se dochází k tomu, že nalezené částice jsou v rychlém pohybu a jistých vzdálenostech od sebe. Vše je tedy v pohybu, nic není mrtvá hmota, jak nám to připadá, když hmotu posuzujeme našimi pozemskými smysly. Docházíme tedy od představy nehybné hmoty k pojmům jako energie a záření. To, že jedna energie může ovlivňovat druhou, a to třeba i výrazně, si lze představit již poměrně dobře, jakož i to, že vyšší energie je i účinnější. Vzpomeňme např. na skutečnost, že soustředěné světelné paprsky laseru mohou řezat pevné materiály. Můžeme si také připomenout pronikavé účinky radioaktivního záření na tkáň našich těl. Jistě bychom našli mnoho podobných příkladů.

Jak jsme si již řekli v předchozích kapitolách, mají i myšlenky svou hmotu, a proto mohou ovlivňovat nejen formy v přírodě i zvířata, ale dokonce při velké koncentraci mohou působit i na planety, a tím ovlivňovat celou naši část vesmíru.

Je tedy jen třeba zbavit se strnulé a dnes i nevědecké představy naprosto nehybné hmoty a bude nám vše snáze pochopitelné.

K tomu, abychom se naučili opět poznávat zákony, které nás obklopují, bude zřejmě třeba změnit i naše myšlení. Uvažujeme mnohdy příliš komplikovaně a vytváříme si myšlenková bludiště, ve kterých se zaplétáme a nemůžeme nalézt správné řešení. Domnívám se, že je zapotřebí začít myslet prostě a jednoduše. Tím ale nemyslím, že je nutné zavrhnout inteligenci; zmiňovaná prostota není nevzdělaností, ale spíše by se dala označit jako přímočarost, jednoduchost a nekomplikovanost. Je možno ji vztáhnout ke známému výroku: *Bud'te jako děti*. Máme totiž uvažovat tak jednoduše, nekomplikovaně a nezákladně jako ještě nezkrivené malé děti.

Dal by se k tomu popsat i např. takovýto obraz. K cíli vede přímá a jasná cesta. Je tak přímá a jasná, že nám připadá trochu fádní, asi jako delší trasa dálnice. Kolem této naší pomyslné cesty se vine mnoho menších stezek. Ně-

které hlavní cestu křížují, určitou část cesty běží souběžně, pak se odklánějí vlevo i vpravo. Někdy se po chvíli dokonce otáčí i zpět. Mnohé se protínají navzájem a vytvářejí tak mnoho křižovatek a dohromady pak velké a nepřehledné bludiště. Tyto cestičky nám ale připadají lákavé, vždyť slibují různá dobrodružství a podněcují naši fantazii. Co všechno asi na těchto cestách zažijeme, když působí tak tajemně! Ve skutečnosti je to trochu podobné příměru s dálnicí. Ta je dobře značená, jsou na ní zařízení pro přivolání pomoci, lze se zde i občerstvit. Je také mnohem bezpečnější a kratší než neznámé silničky. Ty jsou místy zcela neudržované, plné výmolů a strží. Člověk zde lehce zabloudí a dlouho hledá cestu zpět. Někdy může i dlouhé hodiny jezdit v bludném kruhu. Je jasné, že takovýmto blouděním se nám zvyšuje spotřeba, ničíme si dopravní prostředek a přijedeme mnohem později k cíli. Máme ale stále možnost vrátit se na místech křížení na tu pravou přímou cestu. Musíme se ale vzdát své dobrodružné představy a mnohdy i pýchy na své schopnosti, když si říkáme: *Já vám všem ještě ukáži. Já nepotřebuji vás ani vaše rady.*

Tento postoj se promítá nejen do našeho myšlení, ale i do celého vztahu k životu.

Přitom by stačilo jen pozorně sledovat život kolem sebe a pokorně hledat nové úhly pohledu. Zde bychom opět mohli použít jeden praktický příklad ze života. Kdybychom poprvé v životě navštívili autobusové nádraží neznající jeho účel, připadalo by nám při zběžném pohledu, že zde panuje chaos a zmatek. Různé autobusy přijíždí zcela náhodně z protichůdných stran a je s podivem, že se nesrazí. Kdybychom však tento zdánlivý zmatek bedlivě pozorovali delší dobu, objevili bychom, že je to vlastně přehledný a uspořádaný řád. Tak bychom vlastním zkoumáním došli k osobnímu přesvědčení o existenci jistých zákonitostí, které nebyly na první pohled patrné. O těchto zákonitostech by nám samozřejmě mohl říci i někdo, kdo se s nimi již seznámil, avšak bez vlastního ověření bychom byli stále v nebezpečí, že se onen informátor mohl mýlit a my s ním. Proto bývá pasivní role nebezpečná, protože se člověk může lehce stát nechtěným účastníkem nebo i šířitelem nějakých omylů. V praxi to ale není tak jednoduché, jak se to na první pohled jeví. Mnohé informace jsou nám předkládány jako pilíře poznání a na nich se pak staví vše ostatní. Člověk je takto přijímá a již o nich dále neuvažuje, prostě je to pro něj fakt. To, že velká část obyvatelstva dané doby uznává nějaký takový fakt do té míry, že je vyučován např. na školách, nemusí však ještě znamenat, že tento fakt je pravdivý. Stačí pohlédnout do minulosti. Za mnohá dnes běžně uznávaná fakta bychom byli dříve veřejně pronásledováni nebo možná i upáleni. Dnešní postoj některých lidí k novým náhledům je, s výjimkou

násilí, podobný. Domnívám se tedy, že je potřebné být k novým poznatkům, ale i domněnkám přístupnější a ihned je nezavrhovat. V mnohých případech platí ono známé *čas ukáže*. Leč nelze vše nechávat jen na něm...

Vše, co nás potkává, bychom měli přijímat jako příležitost k uzrávání. Ne však přijímat přicházející události v tupém odevzdání, ale ve snaze o pochopení. Vše, co přichází, nás má učit a formovat. Pokud v tom nalezneme poučení, které nás povede ke změně pohledu na svět i sebe, pak tato životní situace splnila svůj účel a může přijít další jiného druhu. Pokud ji ale nepochopíme, bude se situace tak dlouho v různých podobách vracet, až se ji jednou naučíme řešit. Formy takových zážitků mohou být různé, ale princip onoho poučení je stejný. Vezměme jako příklad ženu, která si vezme muže despotu a tyрана. Její utrpení dojde jistého vrcholu a ona to již nedokáže snášet a rozvede se. Jejím dalším partnerem je sice jiný muž, ale se stejnými sklony, tedy násilník. Poučení se tedy nedostavilo. Bylo by tedy bláhové se domnívat, že utrpením člověk vždy nutně musí dozrávat a něco odpykávat. To je možné jen tehdy, když člověk při všech svých zážitcích dojde k pochopení, z něhož se poučí.

Třetí tisíciletí

*Šťastný je ten, kdo sní krásné sny, a přece není
rozmrzelý, když se mu nesplní.*

A. L. Balling

V mnohých zvěstováních či předpovědích, ale i náboženstvích je konec tohoto tisíciletí označován za konec jedné veliké vývojové etapy lidstva. Bývá označován jako konec věku Ryb, po němž bude následovat věk Vodnáře.

Tak jako střídající se roční období přináší různé podmínky potřebné pro vzrůst a existenci tvorů, tak i ve vesmíru dochází k různým cyklům, které mají velký vliv na samotná vesmírná tělesa i organizmy na nich žijící. Naše země je součástí spolupůsobení dalších okolních planet. Jejich vzájemné ovlivňování zkoumá astrologie. Ta se také zabývá působením těchto vlivů na člověka a jeho život. Většina z nás asi slyšela o částech roku, ke kterým náleží hvězdná znamení, mnozí možná i vědí, ve kterém znamení se narodili, tedy ve které části *zvěrokruhu* stálo v době jejich narození Slunce. Ale ne každý bude asi vědět o tom, že názvy znamení jsou označovány i velké časové úseky trva-

jící stovky let, které se vztahují k pohybu Země. Zde bychom tedy našli i zmiňovaný věk Vodnáře.

V knize o věštkyni Sibylle, ve výkladech proroctví Nostradama, v bibli, ale i v mnoha jiných spisech je v četných obrazech popisován konec nynějšího věku jako doba velkých a pronikavých změn, která je doprovázena mnoha bolestnými událostmi a utrpením lidstva.

Při našem putování stvořením a snaze o obeznámení se s jeho zákony nám byl ukázán zákon zpětného působení i s jeho některými účinky na jednotlivce. Současně jsme se mohli i poněkud seznámit se zákonem stejnorodosti, podle kterého se vše stejné navzájem přitahuje. Jestliže tento zákon působí tak pronikavě na jednotlivce, pak ve svých projevech musí dopadat i na celé lidstvo. Přitom je jasné, že většina rozhoduje, tzn. že chtění většiny určí velké zpětné působení na lidstvo. Díváme-li se na historii lidstva, je zřejmé, že těch neblahých rozhodnutí je většina. Opět jen pro malou ilustraci uvádím podle H. Vollmanna:

Podle odhadu učiněného v roce 1950 prožilo lidstvo v období 3875 let jen 323 mírových let...

Proto tomu musí odpovídat i zpětné působení. Nalézáme se tedy v období, které se vyznačuje tím, že se veškeré následky vracejí ke svým původcům, tedy k nám lidem. Proto ten kvas, násilí i bouřící se příroda. Inu, jak jsi zasel, tak sklidiš... Můžeme si i připomenout přísloví: *Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne*. My bychom však měli spíše říci: *Tak dlouho se ničí příroda...*, nebo: *Tak dlouho se vyostřují mezilidské vztahy...* a jiné.

Zjištění, že většina rozhoduje, lze sice logicky lehce dokázat, ale to nás nezbaví vznikajícího pocitu bezpráví a nespravedlnosti. V člověku se může ihned vynořit otázka: *Jak já k tomu přijdu, když se snažím žít správně, abych byl zničen např. následky ozónové díry, globálního oteplení nebo jadernými zbraněmi?* Již jsem se snažil vysvětlit, že náhoda neexistuje a že jsme si zrození do této doby a těchto poměrů sami připravili. Jsem však přesvědčen, že každý, kdo se upřímně snaží žít podle zákonů stvoření, nemusí podléhat beznaději. Osud národa může určovat sice většina, ale osud jednotlivce si určuje on sám. Zkusme si vzpomenout na některé až neuvěřitelné *náhody*, o kterých jsme četli nebo slyšeli. Jako např. když havaruje letadlo a při pádu z obrovské výše zahynou všichni cestující s výjimkou jednoho, kterému se nestane vůbec nic. I ve zdánlivě bezvýchodných situacích může být člověku pomoheno. Jen v poslední době jsem takových událostí slyšel několik. V těch-

to situacích říkáváme, že člověk měl prostě *šťestí*. Já se však domnívám, že i takové *šťestí* není náhodné, ale je zasloužené a dává člověku možnost k novému obratu ve svém náhledu na život a svět. A tento nový pohled se u lidí, kteří prožili takové otřesy, také často objeví. Pokud bychom chtěli použít i nějaké podobenství z bible, můžeme si vzpomenout na člověka, který se jmenoval Noe. Těžko si lze představit bezvýhodnější situaci než tu, ve které se nalézal, a přesto byl zachráněn. Musel však důvěřovat a řídit se příkazy, které obdržel. Protože se zde jedná o podobenství, nepředkládám to jako skutečnou událost, ale spíše jako povzbuzující obraz.

Neměli bychom také pouštět ze zřetele fakt, že náš současný pozemský život je v celém našem vývoji jen krátkou, i když velmi důležitou, ale přece jen epizodou. Teprve v celkovém přehledu našeho bytí může mít naše momentální utrpení nebo snad i smrt zcela jiný smysl a z neštěstí, jak se nám to dnes jeví, může být náhle milostivý dar.

Snad tak nějak to myslel známý římský filosof a spisovatel Seneca ve svém výroku: *Život je jako hra: nezáleží na tom, jak dlouho trvalo představení, ale jak dobře bylo zahráno.*

Zde bych rád uvedl ještě pár slov na vysvětlenou k poukazům na neexistující náhodu a nespravedlnost. Mnohý člověk, bude-li o těchto věcech přemýšlet pod úhlem zmiňovaných zákonů, může namítnout, že přece všechno, co člověka potká, nemusí být vždy jen zpětné působení z minulosti. Někde musí být počátek, ze kterého se pak toto zpětné působení odvíjí, a tento počátek by mohl být v některém případě i *nyní* a nemusel by se tedy nacházet vždy jenom v minulosti. S tím musím samozřejmě souhlasit. Když se dnes někdo ze své svobodné vůle rozhodne, že jinému ublíží, vytvoří tak nový špatný čin, který bude muset dříve nebo později napravit. Jistě si dovedu představit možnost, že by tímto svým rozhodnutím mohl ublížit i někomu, s kým není z dřívějšíka spojen, že to tedy je nově vytvořený dluh. Z tohoto pohledu by se mohlo zdát, že jeho oběť trpí nevinně, ale já se domnívám, že je to jinak. V dnešní době se na tuto zemi rodí pouze ti, kteří jsou svázáni mnohými a mnohými chybami a proviněními, které si vytvořili za celý svůj dosavadní vývoj, jenž trvá tisíciletí. Doba, kdy jsme byli jen duchovními zárodky, je dávno pryč a my jsme se vyvinuli v sebevědomé duchovní osobnosti, i když náš vývoj byl zřejmě většinou špatně zaměřený, a proto se chováme tak, jak je to vidět všude kolem nás. Každý z nás sem tedy přichází vědomě se všemi riziky, které k tomu patří, a nelze o nás uvažovat jako o nevinných a čistých tvorech. Spravedlnost spočívá především v tom, že nic nezůstane nepotrestáno a neodměněno. Každý

čin, každá myšlenka a každé hnutí citu přinese člověku své plody. Byla-li setba dobrá, pak to bude i dobrá a oblažující odměna, ale byla-li zlá, pak přinesou moudré zákony tomu odpovídající zpětné působení. Bude-li to ve formě nemoci, neštěstí, zrození do rodiny s příslušnými nepříjemnými poměry, bude-li se člověk setkávat ve svém životě s impulsy hladivými nebo spíše drsnými, to vše si svými postoji stanovuje sám. Jestliže se však do toho vlomí zlé chtění nějakého dalšího člověka, můžeme si být jistí, že nezůstane nepotrestáno a současně je to i pro nás školou, jak se naučit vnitřně i zevně zvládat situace, které jsme se snad dříve nenaučili správně řešit. Osudy nás, poutníků stvořením, jsou dnes tak spleť a vzájemně provázané, že bych se neodvažoval zde podávat nějaké konkrétní vysvětlení, protože by mohlo být zavádějící. Dnešní doba mi připomíná maturitu ve veliké škole života. Ke zkoušce přicházíme všichni, protože k tomu nadešel ten správný čas. Někdo se snažil trochu učit, jiný se jen bavil a nyní má plné kapsy *taháků* a je odhodlán zkušební komisi nějak obelstít. Neseme si s sebou všechno, co jsme se naučili, ale i všechny ty poznámky, rozbitá okna, malé i větší lži i podvůdky. I když na to nechceme myslet a tváříme se hrdinně, chvění okolo žaludku nás usvědčuje... ano, moc jsme tomu učení nedali. A přitom se mezi námi šeptá, že zkoušející jsou moc přísní. Jsou sice prý i spravedliví, ale může to nás *záškoláky* utěšit? Ale i těsně před zkouškou se dá mnohé naučit, obzvláště pod tlakem obav a vědomím osobního dluhu.

Zdá se tedy, že končí doba starých nepořádků a nezájmu o to, co je naším úkolem. Vše nasvědčuje tomu, že nyní budeme donuceni začít se vážně zabývat povinnostmi, které vyplynuly z naší existence. Doba Vodnáře, která podle některých má nadejít a podle jiných již započala, bývá označována jako nový věk, kdy bude člověk konečně žít bez násilí a v harmonii se stvořením. Těžko si však dnes dovedeme představit, co by se muselo stát, aby se lidstvo změnilo. Vždyť ani největší násilí, ani žádná z válek, ani živelní pohromy, ani žádné náboženství s krásnými ideály lidstvo nezměnily. Největší hlasatel Lásky – Ježíš – skončil umučen na kříži spolu se zločinci... Mnozí se tedy mohou oprávněně ptát, co by se muselo stát, aby se člověk konečně stal člověkem?

Záření je základem všeho a s ním úzce souvisí neutrální mocná síla, která vším prostupuje a vše oživuje. Z ní vzniká formováním vše a vše je na ní také závislé v aktivitě, kterou nazýváme život. Její součástí jsou také již uvedené zákony ve všech svých rozličných podobách. Pouhým zesílením této síly, které souvisí s obdobím tvořícím nutný a zákonitý stupeň vývoje, dojde k nesmírnému zesílení tlaku, a tím i pohybu. Toto zesílení není samovolné nebo náhodné. Kdo se alespoň trochu zajímá o vesmír kolem nás,

ví, že každá planeta má své vývojové cykly, které jsou zákonité a přinášejí převratné změny. Jestliže takovýmto etapám podléhají jednotlivé planety, pak je pravděpodobné a logické, že i celý vesmír bude mít svá vývojová stádia s různými formujícími projevy. Zvětšením této uvedené síly dojde i k zesílení projevů zmiňovaných zákonů. Vše, co se pohybovalo nesprávně, bude tímto tlakem doslova vrženo do správných kolejí a do původně plánovaných forem. To při nesprávných postojích vyvolá důsledky, kterým říkáme katastrofy, a to ve všech myslitelných rovinách, kde se pohyb projevuje. Tedy v přírodě, ve státech, rodinách i ve vztazích mezi lidmi. Vše se nejprve ukáže ve své pochybené formě, aby to bylo patrné a potom se to zhroutí. Co bude ochotno se přizpůsobit, bude vtlačeno do správných podob. Co se však nebude chtít přizpůsobit, bude lámáno a ničeno. Míra tohoto tlaku bude určována mírou odporu, a to naprosto neosobně, tak jak zákony stvoření působí. To bude mít vliv nejen na lidi, zvířata a přírodu, ale i na celou tuto Zemi a přilehlý vesmír. Zvýšený tlak však nepomine, ale bude trvat i nadále (to by mělo být součástí změn vyzařování nového časového období), což již nedovolí člověku ani žádnému jinému tvorů jednat jinak, než jak určují zákony. Zpětné účinky budou vlivem tohoto tlaku velmi rychlé, možná že se často vrátí ihned. Tím sice bude prožívání mnohem bolestnější, ale současně i pochopitelnější a přehlednější. Člověk, který se bude snažit pochopit souvislost příčin a následků, to bude mít tímto způsobem velmi ulehčeno a bude moci prohlédnout. Toto je také podle mého názoru jediná možnost, jak by se člověk mohl *polepšit* a začít žít v harmonii se svým blízkým i vzdáleným okolím. Jinou možnost si s ohledem na historii neumím představit. Bude-li vše jen v našich rukou, budeme se i nadále vytrvale snažit jen o sebezničení.

Dobu budoucnosti bychom tedy mohli oprávněně označit za požehnanou. Ale i dnešní doba, která bývá mnohými označována za dobu soudu, je časem plným milosti. Vždyť bez tohoto bytí bolestného poznání sebe sama bychom se zcela zničili bez sebemenší naděje na záchranu. To je každému myslícímu člověku jistě jasné, dívá-li se pozorně kolem sebe.

Stačí jen pozorovat, jak se vše zrychluje, kolik denně přibývá událostí a jak nás vše začíná doslova stlačovat svými účinky. Začátek těchto účinků můžeme většinou i logickým uvažováním a skládáním postřehů i poznatků vypočítat opět u nás samotných. Pod tímto silícím tlakem v nás i v druhých ožívají různé dobře ukryté sklony a slabůstky, které nás samé často překvapí. Jako by z nás někdo nebo něco vytahovalo naše kazy, téměř jako u zubaře, když nám vrtačka odhalí závady schované v zubech a pod nimi. Je to sice nepříjemné, ale pro uzdravení zubu nezbytné. Dalším příkladem by mohl

být obraz, kdy by nás někdo nemilosrdně svlékal před ostatními a ukazoval tak všem naše zanedbané spodní prádlo, které nebylo pod novým pěkným oblečením vidět.

Tato doba by nastala v každém případě, protože je součástí vývojového procesu. Kdyby však člověk tak neselhal, nemusely by pro něj být tyto projevy tvrdé a někdy i ničivé. Kdybychom stáli a působili ve zmiňovaných zákonech, pak bychom byli jejich zesílením jenom povzbuzeni ve své již nastoupené správné činnosti. Vše, co bude usilovat k dobru, má být posilováno a povznášeno, zušlechtováno. Lidé by se měli konečně stát svobodnými, to je vědomě stojícími ve stvoření a v jeho zákonech. Pokud se člověk snaží žít správně, nemá tedy důvod se této doby obávat, má však mnoho důvodů snažit se o to ještě více a upřímněji. Za tvrdost a přísnost této doby i za její ničivé projevy můžeme tedy poděkovat jen sami sobě. Je to jen zesílené zpětné působení, je to jen bumerang, který jsme sami vypustili do prostoru a který se nám po opsání kruhu opět vrací zpět a přináší nám vše, co se na něj po cestě ještě přilepilo.

Je tedy více než na čas volat: *Probud'me se z olověného spánku, který trvá již stovky či tisíce let a do kterého jsme se uvrhli jen vlastní pýchou a leností svého ducha, který místo své práce nechal za sebe pracovat svůj nástroj tak dlouho, až ho tento zcela přerostl a opanoval. Otevřme svá srdce, abychom v přísnosti doby dokázali nalézt lásku, která nám stále ještě podává pomocnou ruku. Je však potřeba si položit závažnou otázku. Co když je to již naposled?*

Opusťme chladné, ale tím i mrtvé postoje, které nám staví před oči falešnou představu, že štěstí spočívá jen v hromadění majetku a že srdce, je jen sval pro pohon krve. Rozbijme konečně okovy, kterými jsme dobrovolně spoutali křídla svého ducha a nechejme z něho vytrysknout všechen vroucí a světlý cit, jehož je ještě schopen. Pak již nebudeme muset přemýšlet, co je správné a co ne. Nebudeme muset pracně vymýšlet pravidla morálky a dobrého chování, která se potom tak snadno přestupují a nedbá se jich, ale budeme docela prostě a přirozeně žít tak, jak se sluší tomu, komu byla darována milost vědomého bytí a byla mu *propůjčena* tato krásná planeta k užívání. Chovejme se konečně jako dobří hosté, kteří užívají jim propůjčeného majetku tak, jak určil majitel, a ne jako sebranka, která vše zničí, a proto musí být z obydlí násilím vyhozena na mráz, aby tam bez povšimnutí zahynula.

Nejprve musíme nemilosrdně odstranit všechny ledové škráloupy a špínu, které nám naším neplodným žitím narostly okolo citu a učinily z nás jen mrtvé loutky ovládané pouze svými vášněmi a leností, která se nazývá *společenský zvyk*. Tuto práci však musí vykonat každý sám za sebe, neboť je to úklid vlastní

špíny ve vlastním obydlí, kam druhý nemá přístup. Můžeme a máme si však pomáhat navzájem a posilovat se, protože součet našich nectností tvoří špínu této země a je proto naší společnou hanbou...

Nejlepším a nejúčinnějším začátkem je udržovat své myšlenky čisté, tím je potřeba začít. Mysleme prostě jako čisté malé děti, bez záludnosti a bez taktiky. To je základní stavební kámen nového člověka, kterým mnohý z nás touží být. Kdo však nepoloží základní kámen, nemůže samozřejmě ani začít se svou stavbou. Co je nám platné, že se přísně ohlížíme po stavbách druhých a vidíme jejich nedostatky. Pomůže to snad naší stavbě? Obrátme proto raději pohled na své staveniště, je-li tam v pořádku to, co se nám nelíbí u druhých. Když budeme pozorní, můžeme právě přitom vyzpozorovat další zákonitost, která říká, že to, *co se nám nelíbí na druhých, máme sami v sobě obsaženo také, a to v ještě větší míře!* Neotálejme, protože na světových hodinách odbíjí dvanáctá, a proto je nejvyšší čas stát se člověkem. Nejlepším pomocníkem je nám k tomu ten přítel, na kterého jsme úplně zapomněli, přestože je to přítel moudrý a často se nám snažil pomoci. My ale na něj nikdy neměli čas, nikdy jsme mu nepopřáli *sluchu*. Jeho hlas je tichý, i když velmi naléhavý, proto je třeba pozorně naslouchat, když nám šeptá svou radu. Je to hlas, který bývá nazýván *vnitřním hlasem* či *svědomím*. Ale námi vybudovaná civilizace se všemi svými vynálezy se snaží s velkým hřmotem přehlušit vše jemné, co k nám volá z přírody i z nás samých. Zalykáme se v kouři, výparech, hluku, pojídáme chemikálie a jedy. Do očí a mozků si pouštíme vymyšlené příběhy, ve kterých vždy zvítězí člověk, ale v životě nás položí i obyčejná chřipka. Ani černé brýle ani řvoucí sluchátka na uších nám již dlouho nepomohou uzavírat se před pravdou. A až stane přísně a nesmlouvavě před námi a bude požadovat vyúčtování... co pak?

V našem nitru je místnost, která nám byla dána jako pomoc a posila. Je to prostor, který předčí všechny katedrály a stavební skvosty, protože je živý. Je to chrám pro našeho ducha, je to místo kudy k nám proudí světlé paprsky i moudré rady, kde můžeme nalézt mír i lásku. Zde tedy sídlí a odtud na nás volá hlas našeho přítele, který hovoří v čistém citu, a přes něj pak hlas všech dobrých sil vesmíru. Tato místnost však musí být čistá, plná touhy po dobru a světle. Teprve potom se zde náš přítel může cítit *jako doma* a pomáhat nám. Tím se tato místnost stane chrámem a my teprve lidmi. Pak snad teprve budeme moci vytyšit, co znamená slovo Lásky, a budeme se snažit, místo abychom o ní jen mluvili, ji konečně i žít...

Láska

*Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými,
ale lásku bych neměl, jsem jenom dunící kov
a zvučící zvon.*

*Kdybych měl dar proroctví, rozuměl všem
tajemstvím a obsáhl všechno poznání, ano, kdy-
bych měl tak velikou víru, že bych hory přená-
šel, ale lásku bych neměl, nic nejsem.*

*A kdybych rozdál všechno, co mám, ano, kdy-
bych vydal sám sebe k upálení, ale lásku bych
neměl, nic mi to neprospěje.*

(Korintským 13,1–3)

Při našich úvahách o zákonech stvoření jsem napsal, že nejvyšším zákonem, jemuž je vše podřízeno a který je nade vším, je zákon lásky. Nalézt tuto lásku v dějích, které nás obklopují, není však pro nás tak jednoduché. Díváme se na vše jen z pohledu krátké pozemské chvíle a prospěchu současného okamžiku, ale zákony stvoření působí přece ve stvoření jako celku s ohledem na celkové bytí, které je složeno z milionů takových okamžiků. Vedou tedy k cíli s tím, že momentální nezdar může být jen prostředkem ke konečnému úspěchu. Vždyť to známe i z našeho života. Některé naše vytoužené, ale nesplněné přání se ukáže časem jako naprosto scestné a jeho nesplnění je to jediné, co nám prospělo. Jistě si sami vzpomenete na různé takové příklady. Protože se ale snažím pro snazší pochopení vždy uvést i nějaký příklad, uvedu jeden z možných i nyní. Dejme tomu, že si velice přejete jet v neděli na turistickou výpravu, která si určila jako *důležitý* cíl zkoumat kráter nějaké ještě činné sopky, ale v pátek si zlomíte nohu a nemůžete se proto této cesty zúčastnit. Málokdo by si asi v této situaci řekl, že ho potkalo štěstí. Jeho názor se ale ihned změní, když se dozví, že onu výpravu, na kterou se tak mnoho těšil, zavalila láva z náhlého, nepředvídaného výbuchu této sopky a všichni pod ní zahynuli. Tu je již na místě děkovat za onu *náhodu*, která mu sice způsobila bolest, ale zachránila mu život.

A tak se my všichni při posuzování oné veliké lásky, která vše tak moudře řídí, stavíme do pozice onoho „*pátečního*“ pohledu, který není schopen vidět nedělní situaci. Moudrosti a prozřetelnosti, která vytváří zákony, jež

vykonávají vše, k čemu jsme dříve dali popud, a tím také dává vzniknou všemu, co nás oprávněně potkává, bychom měli děkovat od rána do večera a být jí vděční; my jí však nerozumíme, a místo toho, abychom se o to poctivě snažili, raději jsme si pro ni vymysleli jméno *náhoda*. Tedy něco, co nemá smysl, logiku, a proto se tím ani nelze zabývat. Tím jsme si však uzavřeli opět jednu bránu k poznání a unikají nám tak veliké souvislosti, čímž se stáváme jen nešťastníky, kteří jsou libovolně zmítáni osudem sem a tam s pocitem, že vše je beze smyslu a spravedlnosti. To je pro nás velmi osudný omyl, který nám přináší jen zklamání a bolest. *Není takovýchto náhod !* O tom se může přesvědčit každý, kdo začne *systematicky* tyto *náhody* ve svém okolí i u sebe sama *pozorovat a skládat je k sobě*. Záhy s velkým překvapením zjistí, že to, co považoval za *hříčku okolností*, má krásnou a jasnou logiku a v tom také může spatřit moudré vedení, které postrádal, i působení oněch mnohokrát zmiňovaných zákonů stvoření.

Dalším důvodem, proč nechápeme tuto velkou lásku, je to, že jsme k tomuto pojmu vytvořili jiný obsah, který nám více vyhovoval. My chápeme lásku jako něco, co je nám příjemné a co se nám líbí a co jen splňuje naše přání a představy. Pravá láska však je něco zcela jiného. Ona bere ohled jen na to, co člověku *prospívá*, co je mu tedy ku prospěchu bez ohledu na to, zda se mu to líbí nebo ne.

Mnozí jistě máte zkušenost s lidmi, kteří krásně znějícími slovy lichotí naši ješitnosti a říkají nám věci, které se nám líbí a krásně se nám poslouchají. Po čase se však vždy ukáže, že to nebylo k našemu prospěchu, že nám to *neudělalo dobře*, jak jsme se domnívali a že to také nebyla láska, která k nám takto promlouvala. Nebo jiný příklad – velmi milujete své dítě a chcete pro něj jen to nejlepší, snesli byste mu *modré z nebe* a žádná oběť pro něj vám nepřipadá těžká. Když však pozorujete své okolí, zjistíte, že dětem, kterým se z *lásky* vše dovolí a splní se jim každý jejich rozmar, to rozhodně neprospěje, ale může to dokonce zničit celý jejich další život. Jen laskavá a spravedlivá přísnost z nich vychová poctivé a hodnotné lidi. A přesto očekáváme a požadujeme, aby zákony stvoření, mají-li být námi uznány jako projevy lásky, nám dovolily vše, co si přejeme, a to jen proto, že jsme zde v pozici rozmazleného dítěte, které chce jen jediné – splnění svých přání – a dožaduje se toho neodbytně a neurvale, vyhrožujíc, že při nesplnění svých *oprávněných požadavků* se stane nezpůsobným či nevychovaným, zkrátka zlým.

Vzpomeňme při této příležitosti na to, jak se lidstvo odvděčovalo těm, kdo mu přinášeli často za těžkých osobních obětí pomoc a záchranu. Nechci

vzpomínat ty stovky a snad i tisíce upálených a umučených, kteří přinášeli či šířili Pravdu, chtěl bych uvést jen dva příklady za všechny. Jedním z nich je Mojžíš, který vyvedl izraelský lid z poroby a dal mu Desatero, což byly zákony stvoření zformulované v tehdy pochopitelné podobě. Přesto, že dnes v tomto aktu jasně vidíme velikou pomoc pro tento lid, byla situace, jak se můžeme dočíst v různých spisech, tehdy jiná. Při každé sebemenší příležitosti se projevovala nespokojenost a reptání, často i snaha vracet se ke starým zvykům. To vyvrcholilo postavením zlatého telete *vlastní moudrosti*, která nedbá vyšší vůle, protože se domnívá, že je sama již dost moudrá a nepotřebuje, aby jí někdo radil. Nepřipomíná nám to něco?

Další, ještě osudnějším nebo spíše ostudnějším je náš postoj k Ježíši, který byl ztělesněním Lásky. Ježíš přinesl ve svých podobenstvích, ale i v celém svém životě vzor pro to, jak má člověk žít, myslet a jednat, aby na sebe nevaloval těžká zpětná působení, a tím mohl být i šťasten. Rozséval dobro, uzdravoval těla i duše a vedl lidstvo k vyššímu a čistšímu pohledu na svět a jeho postavení v něm. Byl tedy ztělesněním lásky a dobra, které také jen k dobru vede. Co však bylo odezvou za to, že rozdával sám sebe? Od tehdejších představitelů náboženství sklízel jen nenávist, která však vykvétá jen ze strachu. Báli se o svůj vliv, báli se jeho obliby, a tím jak se domnívali i jeho moci, protože nedokázali, ale ani nechtěli uvažovat jinak než tak, jak byli zvyklí mezi sebou a proti druhým.

Opět je to ukázka neblahého a temného působení rozumu, který postrádá jakýkoliv cit. A tak jsme Lásku přibili na kříž jako zločince a skutečného zločince jsme osvobodili a pustili na svobodu. Každý, kdo má v sobě jen špetku citu, to musí cítit jako naprostou zrůdnost a dokonce rouhavý výsměch spravedlnosti. Těžko by nám asi v naší současnosti připadalo spravedlivé, kdyby byl popraven naprosto nevinný člověk a kdyby se touto vraždou jeho vrahové stali vnitřně lepšími lidmi. A přesto je to v tomto případě takto hodnoceno. Pak by ale naše lidská spravedlnost byla spravedlivější než ta, která vše řídí a k níž skrytě nebo otevřeně upínáme své naděje, když se zde na zemi nemůžeme domoci práva. To není logické a vždy zde zůstává skutečnost, že vůči nevinnému Ježíši to bylo naprosto nespravedlivé jednání. Kdo uvěřil v moudrost zákonů stvoření, jejich nepodplatitelnost a neomylnost, ví, že *kdo seje vítr, ten sklízí bouři* nebo *kdo oral svévolí, bude sklízet bezpráví*, a proto si také dovede spočítat, že se za to na lidstvo nemůže snést požehnání, jak se často nelogicky tvrdí. Vždyť i v samotné bibli, ze které se odvíjí učení většiny církví hlásajících tyto myšlenky, můžeme nalézt dostatek důkazů, že

za spáchané bezprávi přijde vždy trest. Např. Matouš 5,26: *Pravím ti, že odtud nevyjdeš, dokud nezaplatíš do posledního halěře.*

O tom, že ukřižování Ježíše nebylo nic správného, mohou svědčit i následující výroky, které popisují chování přírody v tu dobu:

Matouš 27,45:

V poledne nastala tma až do tří hodin.

Matouš 27,51:

A hle, chrámová opona se roztrhla vpůli od shora až dolů, země se zatřásla, skály pukaly...

Ani dnes přece nebereme takovéto úkazy jako projev radosti nad námi nebo velké milosti.

Ještě varovněji a současně jednoznačněji vyznívá *podobenství o zlých vinařích* (Lukáš 20,9–16):

Jeden člověk vysadil vinici, pronajal ji vinařům a na dlouhou dobu odcestoval. V stanovený čas poslal vinařům služebníka, aby mu odevzdali podíl z výnosu vinice. Ale vinaři ho zbili a poslali zpět s prázdnou. Poslal k nim ještě jiného služebníka; oni i toho zbili, zneuctili a poslali zpět s prázdnou. Poslal ještě třetího; i toho zbili do krve a vyhnali. Tu řekl pán vinice: „Co mám dělat? Pošlu svého milovaného syna, na něho snad budou mít ohled.“ Když ho však vinaři spatřili, domlouvali se mezi sebou: „To je dědic. Zabijme ho, a dědictví bude naše.“ A vyvlekli ho ven z vinice a zabili. Co tedy s ním udělá pán vinice? Přijde, zahubí ty vinaře a vinici dá jiným.

Kdo bude o těchto věcech důkladně přemýšlet a pozorně sledovat dění kolem sebe v malém i velkém, ten musí nalézt dokonalost, (samozřejmě ne v našem jednání)... Současně ale jistě dojde k tomu, že dokonalé dílo nemohlo vzniknout samo od sebe a z ničeho. Vždyť by to bylo nelogické. Dokonalé může vzniknout jen z dokonalého. A tak i velké postavy v lidských dějinách, lidé s velkým rozhledem a velkými znalostmi došli po letech usilovného zkoumání a pozorování, a to i v oborech vědy k názoru, že nad celým tím dokonalým a nádherným dílem musí být někdo, kdo jej vytvořil. Vždyť i v samotném názvu *stvoření* nalezneme poukaz na to, že toto dílo nevzniklo samo, ale bylo někým stvořeno.

Proč se tedy tak mnoho lidí, kteří jsou ochotni a schopni pozorovat působení této dokonalosti ve stvoření nebo třeba jen ve fyzikálních zákonech či v přírodě, brání uznat existenci Stvořitele tohoto díla?

Je-li pravda, že v každém z nás je duchovní podstata, která má vyšší schopnosti než náš současný rozum, museli bychom se přece s její pomocí na této

skutečnosti sjednotit. Domnívám se, že příčina této neschopnosti spočívá ve třech skutečnostech. Jednak je to již zmíněná neschopnost mozku proniknout nad prostor a čas, nad svou podstatu a něco z toho pochopit. Dále je zde také již zmíněná skutečnost, že naše duchovní podstata je tímto mozkiem nebo jeho produktem příliš utlačena a nemůže se již volně projevovat. Že tedy naše posuzování vychází z větší části jen z rozumových úvah nebo z pocitů (které také souvisejí s mozkiem), na kterých se naše duchovní podstata podílí jen minimálně a mnohdy vůbec ne. Ale je zde ještě jeden dosti významný fakt. Tak jako jsme smysl slova láska znetvořili a dali mu úplně jiný obsah, tak se to dělo i s pojmem *Tvůrce všech věcí*.

Protože On je vysoko nad svým dílem stvoření, ve kterém teprve je kolébka vzniku našich vyšších podstat, je a musí být následkem druhové odlišnosti dokonce i pro ně nepochopitelný. Vždyť hranice druhu jsou nepřekročitelné, jak se to dá vyzorovat i zde ve vědě. V naší duchovní podstatě spočívá touha, ale i schopnost poznávat Její v *Jeho dílech*. Tedy poznávat Jeho vůli v jejich projevech. Tuto schopnost jsme však díky lenosti nerozvíjeli, zůstala v nás jen těžko definovatelná a těžko pochopitelná touha. To však časem vedlo k tomu, hlavně po vzniku náboženství a církví, že jsme Její *zlidštili*. Zjednodušeně řečeno, udělali jsme z Něho nejvyšší vystupňování jen svého vlastního druhu. To musí vyvolávat v člověku, který ještě používá cit, kdo se tedy dokáže zaposlouchat do svého nitra, rozpory a musí ho to od této představy odpuzovat. K tomu samozřejmě přispívají různé představy, které předkládají církve a jež nemohou logicky myslícího člověka uspokojovat. V těchto představách je Stvořitel líčen jako člověk a to je velmi zavádějící. I vžitá představa, že Stvořitel toho, koho miluje *trestá a pokouší*, musí moderního člověka odrazovat. My sami se trestáme, protože nedbáme Jeho příkazů, které jsou ve skutečnosti moudrými radami *nutnými* pro naše dobro a náš zdárný vývoj a které nám byly již mnohokrát darovány. Tedy ne On je krutý, ale jen my a stále jen my. Naše malost i naše nepochopení Mu podsouvají takový způsob jednání, který přece nemůže souhlasit s pojmy jako dokonalost, láska a harmonie. To jen my, protože jsme se nesnažili dosti upřímně o pochopení Jeho vůle spočívající v Jeho zákonech, si musíme vytvářet pojmy, které jsou blízké našim slabostem, jako libovůle, oběti, sebetřýzeň a jiné. Stvořitel po nás dle mého názoru nežádá ani tupou odevzdanost, ani slepou víru, to by nám přece nedaroval svobodnou vůli, schopnost posuzování a rozhodování. Slepá víra, jak již napovídá tento výraz, by spíše mohla být přiřazena k nemocem než k ctnostem. Slepou víru také vyžaduje jen to, co je nemožné, protože to, co možné je, podporuje ihned vlastní přemýšlení a pozorování. Vše, co je přirozené, musí

vést k logice a směřovat k pravdě. Pak není zapotřebí se utíkat k výrokům: *O tom se nesmí přemýšlet, to by bylo rouháním...* a podobně. Jedině vlastním zkoumáním, vycítěním a přemýšlením se dá dospět k živému přesvědčení, a tím také k živé víře, tedy k takové, která již není slepá. Zkřivené dogma může tedy být příčinou toho, že mnozí v tomto odporu zacházejí příliš daleko, a místo aby odmítli strnulé formy, které se jim předkládají, odmítnou i samu podstatu. Svou roli zde hraje i strach z různých církevních a sektářských spolků, které se žel často podvědomě spojují i se samotnou vírou. Víra a náboženství však nejsou totéž, i když by teoreticky vzato mohly stát vedle sebe. Z historické praxe je však patrné, že se to v širším měřítku nedařilo. Není zde samozřejmě řeč o jednotlivcích, protože ti, ať se již hlásí k čemukoliv, mají svou vlastní odpovědnost za každý svůj čin, za každou myšlenku i za každý cit, který v nich žije. Tato odpovědnost je nepřenositelná a je ryze osobní, nelze ji tedy přenést na celek, a to ani v tom dobrém smyslu ne. Domnívám se, že není dobré spojovat víru ve Stvořitele s náboženstvím a církvemi. Jakmile začnou něco organizovat a vytvářet lidé, vždy se do toho přimíchají jejich přání a představy o tom, co je dobré a správné, a tak se z původně krásné ideje často stane něco naprosto jiného, co s tím původním má společnou opět jen formu, ale obsah je již jiný.

Podle mého názoru je zapotřebí neustále si uvědomovat, co je smyslem lidského bytí. Neříkám nyní jen tohoto pozemského života, ale celého bytí. Jistě to není nalezení příslušnosti k něčemu, k někomu, ať je to sebekrásnější. To jsou jen doplňky a střípky celkové mozaiky. Mohou být krásné, povzbuzující, ale *smysl bytí* je něco jiného. Tímto smyslem je nepochybně *vývoj*. Stačí se jen dívat do přírody kolem nás. K vývoji však u myslících tvorů musí nutně patřit poznání. Bez poznání není pochopení a bez pochopení nelze hovořit o vědomém dodržování zákonitostí, které tento vývoj podmiňují. Pokud budou společnosti a společenství všeho druhu zachovávat tyto zákonitosti včetně nezbytného zákona pohybu, pokud v nich bude vnitřní živost a připravenost přijímat nové podněty, potud budou moci být svým členům oporou v jejich *osobním vývoji*. V poznání se nelze zastavit u nalezeného, ale stále je nutné hledat nové impulsy. Zastavení je smrt, jen pohyb vpřed je život. Jsou-li ve společenstvích zachována tato pravidla a jsou-li *jádrom a smyslem* jejich existence, pak jsou jistě pro člověka přínosem. Ale jen tehdy. Církev, náboženství, ale i celá společenská zřízení jsou dílem lidí se všemi jejich chybami a nedostatky a jako na takové je potřeba na ně pohlížet. Nelze jim jistě upírat jejich dobré snahy i jejich činnost zaměřenou k pomoci bližním, jen je nutné nestavět je do role, která jim nepřísluší. Tím však zde proti nim v žádném případě nechci vy-

stupovat, nejsem zde v roli kritika. Ba naopak jsem pro toleranci a hledání cest k sobě, všichni jsme přece lidští duchové, kteří se zde učí, jak se stát lidmi bez chyb. Jakou si kdo zvolí cestu, je zcela jeho věcí a nikdo nemá právo mu v tom bránit, pokud svým chováním neubližuje druhým a nesnaží se jim bránit v jimi zvolené cestě. Pokud zde zmiňuji církev a její příslušníky, nemám na mysli nikoho konkrétního, snažím se pouze hledat principy, kde mohlo dojít k nesprávným postojům. Chci jen jasně formulovat své přesvědčení, že je dle mého názoru třeba utvořit jasnou oddělovací čáru mezi Stvořitelem a člověkem, a tím i církvemi a společenstvími všeho druhu. Jakmile totiž začneme nějakým způsobem spojovat Jeho jméno s námi, nepatrnými a tolik chybujícími lidmi, pak zákonitě musí dojít ke snížení tušení Jeho velikosti. Vše, co nejsme schopni pochopit, si automaticky přizpůsobujeme nějakým nám srozumitelným formám a pojmům. Jestliže jsme si ono nám nepochopitelné takto přizpůsobili, pak dalším krokem je to, že o tom budeme velmi často hovořit, a tak se nám tento pojem stane běžným, dokonce se z něho může stát součást pořekadel a běžné mluvy. Tím pak v člověku, protože toto slovo tak důvěrně zná, vzniká *dojem, že zná i jeho náplň*, tedy obsah. Všimněte si prosím svého okolí, vždyť i dětem se stalo jméno Stvořitele jen prázdnou frází, kterou prokládají své hovory, a to aniž by věřili v Jeho existenci. Jak ale potom může člověk vůbec dojít ke snaze o vytušení toho nejdokonalejšího, nejnádhernějšího, které svými nepatrnými schopnostmi nebudeme nikdy schopni pochopit, ale při nejčistším chtění a pokoře jen tušit, a jak může dojít k opravdové úctě?

Mnohý člověk odmítá přijmout existenci Stvořitele, přestože jeho nitro ho k tomu tiše nabádá. Pripadá mu nelogické, že by dokonalý všemohoucí Stvořitel vytvořil něco tak chybujícího, jako je člověk, a že by dopustil takové bezpráví, zločiny a ničení všech hodnot, jak to zde již po tisíciletí probíhá. Vždyť by přece ve své všemohoucnosti mohl vytvořit člověka bez chyb; jaký má smysl všechno to utrpení, které se zde odehrává? Proč to všechno dopustí, je to Jeho přání? Tak uvažuje mnohý hledající člověk a nemůže dospět k uspokojivému závěru. Mnohdy se pak raději znovu nechá pohltit vírem konzumního života, který sice nenabízí žádný vysoký cíl, ale alespoň předkládá různé požitky a radosti a nevyžaduje zřeknutí se našich slabostí i nectností. Naopak, z těchto nedostatků vytváří normu *moderního člověka*.

To vše vychází však jen z nepochopení a neznalosti zákonů stvoření, tedy vůle Boží.

Člověk Jej nemůže osobně poznat ani se s Ním setkat. On je ve své nepochopitelné dokonalosti a nepřístupnosti vysoko nad svým dílem, svým stvořením. Ani se přímo nezajímá a nestará o jednotlivého nepatrného človíčka –

i to je jen naše malá představa, ve které se rádi hřejeme, a je to současně Jeho snižování do nám pochopitelné *přátelské* formy. Při trošce přemýšlení by přece od Něho, stvořitele úžasného, obrovského díla, jehož velikost ani ve své duchovní podobě nebudeme nikdy schopni obsáhnout a pochopit, nikdo nemohl očekávat takové rozptýlení a zdůvěrnění, aby znal a zajímal se o každou naši myšlenku a usiloval o to nebo nás snad přímo přemlouval, abychom již konečně byli dobří – a věřící. To jsou jen naše zformovaná přání, která by se, přísně pozorováno, mohla docela dobře nazvat i Jeho znevažováním. Vždyť bychom nemohli snést ani přiblížení k tak nesmírné tvůrčí mocnosti, jakou musí být On, Stvořitel, z jehož pouhého vyzařování vzniklo vše, nejen tento maličký vesmír, který nazýváme nekonečným... Kdybychom dokázali alespoň částečně vytušit velikost tohoto stvoření, pak by rychle zmizely naše představy o nás a naší důležitosti, ale i o Něm. Vždyť celý náš obrovský vesmír je jen malou částí až na okraji tohoto nepředstavitelně velikého díla. A On, tvůrce tohoto díla, je až v obrovské vzdálenosti od jeho počátku. Celé toto kolosální dílo je přitom menší než okruh Jeho přímého vyzařování. To nelze pochopit, je to dokonce i těžko představitelné, tají se přitom dech a člověka se zmocňuje dosud nepoznaná bázeň... Necítí pak člověk ve svém srdci, že je správnější, abychom již nečekali, že On se bude přibližovat nám, ale že my sami musíme usilovat k Němu, a to ze všech svých sil? To však dle mého názoru jde jen upřímným hledáním Jeho vůle, která až sem k nám proudí. Při tomto hledání bychom neměli zapomínat na to, že cesta k Lásce musí také láskou vést. Jen ten může tvrdit, že našel cestu k poznávání lásky Stvořitele, kdo našel lásku k Jeho dílu, tedy ke všem tvorům, celé přírodě, této zemi, ale i ke svému tělu. Také ke všem neviditelným pomocníkům kolem nás, kteří se tolik snaží, aby to zde na zemi bylo krásné alespoň jako v době mládí lidstva. V tom smyslu bych také chápal onen biblický výrok – *cokoli jsi učinil tomu nejmenšímu, mně jsi učinil*.

Hledání Stvořitele všech věcí spočívá však v hledání Jeho vůle. Tato Jeho vůle ve formě dokonalých zákonů proudí celým Jeho dílem, řídí je, formuje a udržuje jako životodárná síla, jako milující vůdce i jako spravedlivý, přísný a nesmlouvavý soudce. Kdyby sem tato oživující míza přestala proudit, nastal by konec všech dnů. Vše by uvadlo, uschlo a zahynulo, tedy přestalo existovat. Celé to veliké dílo by se rozpadlo v trosky – v nic, protože jen On je život a vše ostatní je jen pohyb Jím vyvolaný.

Tvorům, kteří se řídí těmito zákony, přinášejí Jeho zákony jen radost a štěstí. To, že zde existuje i bolest a utrpení, je jen naší vinou, protože jsme sami ze své svobodné vůle zbudovali nové cesty, které vedou mimo cesty původní

a správné. Na těchto našich nových cestách kráčíme, nebo se o to alespoň snažíme, proti síle zákonů Božích. Je to ještě mnohem pošetilejší a nicotnější, než kdybychom se rozhodli běžet proti uragánu nebo zemětřesení, ale výsledek je podobný. Z těchto nádherných a mocných zákonů, tedy z vůle Stvořitele, vzniklo vše a všichni, je v nich tedy láska, добрta a mír. Tyto zákony jsou tím nejmocnějším ve stvoření, a proto zde není nikoho, kdo by mohl jít proti nim, aniž by si vážně uškodil. Jak vidíme z naší historie, je možné tyto zákony po nějaký čas křivit, ale tento čas je z hlediska stvoření nepatrným okamžikem. Díváme-li se kolem sebe, můžeme dojít k názoru, že tento okamžik končí a že bude nutné urychleně hledat cesty zpět k souzvuku, protože pokračování v námi nastoupeném směru nemohu nazvat jinak než sebevraždou. A přitom by vlastně stačilo tak málo...

Ona nedokonalost, chyby a všechny zlé projevy můžeme nalézt jen ve hmotných částech stvoření. Tyto různé druhy hmotností se nacházejí až na konci stvoření v nesmírné vzdálenosti od zdroje oživujícího vyzařování. Zde je právě touto obrovskou vzdáleností, kterou nebudeme asi nikdy schopni pochopit, ani si představit, snížen tlak tohoto světla. Tímto sníženým tlakem a naší svobodnou vůlí je nám umožněno volit i jiné cesty k uskutečňování svého vývoje. Těmito falešnými způsoby jsme vytvořili pojmy, které vůbec nebyly chtěny ani zamýšleny. Vytvořili jsme zlo, nenávisť a další špatné principy, které lze shrnout do hromadného pojmu temno. Temno je tedy něco, co ve stvoření vůbec nemělo existovat. Vzniklo jen proto, že nám po nějaký čas byla propůjčena tato malá část stvoření a bylo nám v ní dovoleno žít podle vlastního rozhodnutí. Byl nám darován dostatečný čas, abychom v půdě této hmotnosti dozráli k ušlechtilosti. Je to velmi podobné, jako když se do dobré půdy zaseje osivo. Již v průběhu jeho růstu může být pozorovatelné, jaká bude zřejmě úroda. Ale až při žních se zjistí, kolik zrna správně vzešlo a kolik bylo zmařeno. Doba žní se však přiblížila a nyní my sami pod zvýšeným tlakem ukazujeme naši hodnotu. To, co dnes pozorujeme kolem sebe, jsou plody celého našeho vývoje. O jakosti těchto plodů se může každý přesvědčit sám, když se rozhlédne okolo sebe. Nedokonalost, se kterou se denně setkáváme, jakož i všechno zlo není tedy důkazem nedokonalosti Stvořitele nebo snad toho, že neexistuje, ale spíše znakem Jeho nepochopitelné trpělivosti, kterou s námi doposud měl. Přes všechnu naši zlou vůli, přes všechny naše zlé skutky nám stále dával nové příležitosti poznat Jeho vůli, a tím se naučit žít tak, jak On určil. Není však důvod se domnívat, že to tak musí jít do nekonečna. Vývoj každé planety, každého druhu má své vývojové etapy a také svůj čas. Jistě tomu tak bude i u vývoje člověka.

To, co se nám na první pohled jeví jako chaos a anarchie, jsou jen projevy naší svobodné vůle a také neochoty poznat a podrobit se řádu stvoření. Za tisíce let nám bylo nesčetněkrát pomáháno, abychom tyto zákony poznali, ale vždy to po veliké námaze k tomu určených pomocníků skončilo nezájmem většiny lidstva. Ta menšina, ve které se ještě ozvalo volání jejich ducha a která se snažila přijmout a pochopit, byla většinou potlačována a utiskována. V dalších generacích bylo čisté učení křiveno lidskou pohodlností nebo neschopností rozumem pochopit to, co bylo podáno z vyšších úrovní. Jestliže nám Stvořitel daroval svobodnou vůli jako součást naší bytosti a také jako součást svých zákonů, tedy své vůle, pak nám ji i při našem selhávání neodejme, ale nechá nás, abychom si podle zákona zpětného působení sami připravili svou budoucnost – buď v zesíleném vyzařování konečně nalezneme cestu k uskutečnění svého poslání, nebo se připravíme o poslední příležitost a celé úsilí o náš vývoj bude zmařeno. Vše je tedy v našich rukou a myslím, že mohu říci, že již stojíme oběma nohama v době, kdy se rozhoduje vše.

Bylo by tedy velmi nespravedlivé pro naši neznalost obviňovat Stvořitele nebo pochybovat o jeho existenci. Pochybujeme snad o tom, že existuje vzduch? A přece ho nevidíme – o jeho existenci se přesvědčujeme jen nepřímou a to také jen tehdy, když se o to snažíme. Můžeme klidně tvrdit, že vzduch neexistuje, ale nic to nezmění na tom, že bez něho nemůžeme žít. Podle mého názoru je zapotřebí podívat se na vše novým pohledem, protože to od nás nová doba vyžaduje. Vše se má stát novým, což však pro nás především znamená příkaz, abychom se novými stali my sami. Všechny staré názory a úhly pohledu nás přivedly do dnešní doby, a že to nemohly být postoje správné, o tom svědčí vše kolem nás. I při všem zmatku a chaosu, který jsme zde uměle vytvořili, zůstává však naděje na změnu a záchranu, přestože tomu naše minulost příliš nenasvědčuje. Láska Stvořitele však stále bdí a je připravena ku pomoci, ale jen pro ty, kteří ji usilovně a bděle hledají celou vroucností svého srdce, tedy svého ducha...

V duchovní podstatě člověka, tedy v každém z nás, je schopnost a touha poznávat vůli Stvořitele a zákony v ní spočívající, ale i potřeba se jí podřídít. Protože je toto uschopnění darem, který jsme dostali jako pomoc pro svůj vývoj, stává se to současně i naším závazkem, neboť schopnosti je třeba správně užívat a rozvíjet. Nestačí tedy v sebeodevzdání říkat: *Bud' vůle Tvá*, když se tuto vůli vůbec nesnažíme poznat. V každém z nás je neuhasitelná touha po poznání této vůle. Tato touha je v každém člověku, ale mnozí z nás ji při svém putování překryli různými přáními a návyky. Protože se jí však nelze zcela zbavit, zůstal nám z této původně čisté a jen vzhůru vedoucí touhy

pouhý neklid. Ten se snažíme v sobě buď umlčet nebo náš rozum, který tento nedefinovaný popud přijímá, jej převede do jemu známých pozemských pojmů. A tak vznikne honba za majetkem nebo překotné cestování, které v duchovním smyslu mělo člověka vést k cestě za poznáním sebe sama a světa, ale rozum nás pak vede jen k hledání turistických atrakcí.

Kdo tuto touhu zcela nezasypal pod tíhou zkřivených názorů a představ nebo kdo ji znovu z těchto trosek vyhrabal a snaží se ji oživit, ten to musí ve svém nitru pocítit. Ten pak, vnitřně k tomu puzen, začne hledat a také nalézat. Neboť teprve ten, kdo hledá, může nalézt. V této větě je tedy obsažena podmínka. Poznání nám nevlétne samo do pokoje jako cizokrajný krásný pták, pokud nemáme všechna okna otevřená a toužebně a bděle jej nevyhlížíme. Samozřejmě to nyní po staletích zanedbávání nebude tak jednoduché a člověk toho nedosáhne bez zvýšené námahy. Bude-li se však o to člověk upřímně snažit v čistém a vážném úsilí, pak toho jistě dosáhne. Odměnou pro něho současně bude i to, že tímto zvýšeným úsilím donutí svého ducha k pohybu, který je pro něho životně důležitý. Pohyb začíná být přísným požadavkem této doby. Důležité však je nalézt, jaký druh pohybu vede k duchovnímu probuzení, neboť pohyb, který je vyvíjen např. při honbě za pozemským prospěchem, to jistě nebude. Hledání cíle této vnitřní touhy může tedy být záchranným prostředkem proti duchovnímu spánku. To však až na výjimky není cesta, která by vedla středem kostelů, církví a ceremonií. Je to cesta, která vede přímo ze srdce člověka přes jeho čistý cit, lásku k bližním i celému vesmíru k pozorování, zkoumání a skládání si různých poznatků do veliké mozaiky poznání. Vždyť i sám Ježíš – největší učitel církví, ale i celého lidstva nám radí (Matouš 6,5–6): *A když se modlíte, nebudte jako pokrytci, ti se s oblibou modlí v synagógách a na nárožích, aby byli lidem na očích; amen, pravím vám, už mají svou odměnu. Když se modlíš, vejdi do svého pokojíku, zavři za sebou dveře a modli se k svému Otci, který zůstává skryt; a tvůj Otec, který vidí, co je skryto, ti odplatí.*

A tam někde až na konci nebo spíše na začátku poznávání sebe sama, až za hranicí, kde se rozplyne pýcha na vlastní vědění a člověk pozná, že je jen nepatrným tvorečkem, který zde smí pobývat jen díky nepochopitelné Lásce, tam teprve ve svém nitru neklamně pozná, že *On je*.

To je však to nejvyšší poznání, kterému bude většinou předcházet klopotné hledání sebe sama v tomto obrovském světě, mnoho nálezů a jejich následných ztrát, mnoho klopýtnutí i zklamání nad sebou i druhými. Po tomto velikém úsilí nalezne člověk onu tak málo používanou, a proto zarostlou cestičku,

jejíž jméno je pokora a na níž se dozví, že ve velikém díle stvoření jsme jen docela maličkými tvory, mnohem menšími než zrnko písku na velké poušti, a že náš Pán a Stvořitel nás k ničemu nepotřebuje a že je proto více než na místě mu stále za tuto milost našeho bytí děkovat. Ne však spínáním rukou nebo nikdy neustávajícími modlitbami, ale celým svým životem, který budeme řídit podle Jeho zákonů, a tím budeme neustále dokazovat, že Jej uznáváme a milujeme. Asi tak, jako o tom hovoří kniha **Ve světle Pravdy – Poselství Grálu** od Abd-ru-shina:

Uctíváte Boha v pravém a nejčistším smyslu tehdy, když v radostném tvoření využíváte všeho, co vám stvoření poskytuje. Neboť takto působit můžete jenom tehdy, když zákony ve stvoření znáte a jim rozumíte a když podle nich především skutečně jednáte! Teprve potom daruje vám stvoření všechno krásné, co v sobě chová. Dává to radostně a vám ku pomoci.

A pak, až budete takto působit podle zákonů ve stvoření, budete tím také již změněni a zcela jiní, než jste byli dosud. Budete potom lidmi, kteří jsou Bohu milí, lidmi, jakými jste vždy měli být, budete lidmi podle vůle Boží, protože budete jeho zákony žít!

Nebude již možno něco vám vytýkat. Budete stát zářivě a radostně ve stvoření, všude, kde budete, ať již na zemi nebo v jiné úrovni. Nebudete dělat nic jiného než vzdávat Bohu chválu svými činy, neboť taková díla se rovnají chvalo zpěvu, který je živý a zachvívá se ve všech zákonech tohoto stvoření.

To je cíl tak krásný, tak vznešený, a přitom pro vás tak snadno dosažitelný, že se proto snažím prorazit vám svým poselstvím k němu cestu.

Stanete se lidmi! Tvořícími lidmi, k nimž bude všechno ve stvoření proudit, protože se budete se stvořením zachvívát v jásotu nejvyššího štěstí.

To je potom lidské bytí ke cti Boží!

Toto poznání, vychází-li z pravého vnitřního přesvědčení, jež vzniklo z mnohého prožití, je pak cenným pokladem, onou kouzelnou lampou, která nám může osvětlovat další cesty i po odchodu z této pozemské pláně a usnadní nám další hledání zákonitostí ve vyšších úrovních, protože hranice našeho poctivého hledání a nacházení jsou bez konce...

Dík

Z předchozích kapitol vyplývá, že cesta k poznávání zákonů stvoření, a tím i vůle Boží, je ryze osobní a nelze ji uskutečnit jako skupinovou. Přesto však není třeba se obávat osamělosti, vždyť sám není nikdy nikdo z nás. Jsme stále obklopeni pro nás neviditelnou pomocí, jen po ní v pokoře vztáhnout ruku. Ale i my, kdo se zde na této zemi setkáváme a opět rozcházíme, si můžeme a máme pomáhat laskavostí, trpělivostí i tolerancí. Dobré slovo, laskavý a chápající pohled, ale i podporující myšlenka, která pohladí trpícího a chybujícího bližního, může vykonat zázraky. To jsou duchovní dary, které jako krásné květiny můžeme vysazovat do vyprahlých srdcí toužících a hledajících, a tím si vzájemně pomáhat v hledání světla, které náš duch v této době tak bolestně postrádá.

Naše úvahy jsem začali na této naší milé, pro nás veliké, a přece z hlediska stvoření tak maličké Zemi. Porozhlédli jsme se po dění kolem nás, vyslali jsme vzpomínku domů a v závěru jsme odvážně, a přece v jisté bázni pohlédli přímo vzhůru. Tam vysoko, v oslepujícím světle a neuvěřitelné kráse jsme blaženě vytušili zdroj vši dobroty a moudrosti i lásky – Stvořitele všech věcí. Pokusili jsme se Mu vzdát alespoň nepatrný dík za milosti, kterými nás denně tak bohatě obdarovává. Možná alespoň v některých z nás vzniklo tušení dokonalosti, která nás v obrovských kruzích obklopuje, tím zářivější a krásnější, čím výše lze vystoupit. Snad v nás také vykvetlo přání změnit své postoje tak, abychom již nerušili a nepřekáželi, ale abychom se mohli vědomě vřadit do věčně se pohybujícího dokonalého soustrojí a stát se tak byť nejnepatrnějším, ale správně a radostně se otáčejícím kolečkem. Snad v nás také vyvstala žhavá touha, abychom se i my směli jednou vrátit do svého domova, světlých říší, kde smí pobývat jen ode vši viny očištění, zralí duchové, kteří kolem sebe šíří jen radost, lásku a štěstí.

Pokud jste ve svém nitru vycítili, že jsem se k vám snažil hovořit svým srdcem, splnilo se mi přání, se kterým jsem k tomuto spisku usedl. Respektuji cesty vás všech i právo svobodné vůle každého člověka. Snažil jsem se zde nehovořit proti někomu, ale často jsem hovořil proti něčemu. Ale to *něco*, tedy různé pokřivené pojmy, slabůstky i přání vlastním i já. Tak jsem zde tepal i sebe.

Pokud jste z těchto stránek zaslechli důvěrné a milé volání domova a vaše touha po poznávání nabrala sil k novému letu, pak vězte, že vše, co jsem vám

zde mohl rozestříť, není jen mé. To vše, co jsem vám (kromě svých postřehů a citací dalších lidí) mohl nabídnout ze *zákonů a stavby* velikého díla stvoření a ještě i mnohem, mnohem více, jsem načerpal v knize, které si nesmírně vážím, protože teprve ona mi dokázala odpovědět na všechny otázky, které mi neodbytně kladlo nitro. Pro ty, kteří se touží dozvědět z tohoto pramene více, uvádím, že tato kniha se jmenuje **Ve světle Pravdy – Poselství Grálu**, jejíž autor psal pod pseudonymem Abd-ru-shin. Předal jsem vám zde jen malou část toho, co jsem sám v této knize našel, a jen to, co jsem byl schopen pochopit, přičemž si každým dnem znovu uvědomuji, jak obrovské je dílo stvoření a jak maličké je i při naší veliké a upřímné snaze celé naše poznání a to, co považujeme za vysoké vědění. Jsem rád, že jsem se s vámi mohl podělit o to, co naplnilo mou duši.

Přeji vám všem mnoho štěstí na vašich světlých stezkách.

Literatura:

Abd-ru-shin, *Ve světle Pravdy – Poselství Grálu*, Stuttgart 1990, tisk
SIGNET Brno 1993

Grosse Waltraud, *Myšlenka reinkarnace a její odmítnutí 5. ekumenickým
koncilem*, Praha 1994

Kübler–Rossová Elisabeth, *O smrti a životě po ní*, Praha 1997

Rusnák Ivan (veřejné přednášky konané v letech 1997 a 1998):

*Maminko, tatínku, proč jsem takový, jaký
jsem?*

Lékařská etika

Emoce a jejich vliv na vznik nemoci člověka

Epidemie dneška

Vollmann Herbert, *Brána se otevírá*, Praha 1970

Všeobecná encyklopedie ve čtyřech svazcích, Praha 1997

Bible – Nový zákon, ekumenický překlad, Praha 1990

Zdeněk Fritz,
„Člověk a svět“

v roce 1999 vydal autor vlastním nákladem jako svou první publikaci.

Název druhé publikace
„Křižovatky“,
vydáno v r. 2000

Název třetí publikace
„Devět stupňů ke štěstí“,
vydáno v r. 2007

Všechny publikace je možné získat na adrese:

Zdeněk Fritz
Bylinková 3
783 01 Olomouc, Nemilany

Všechna práva jsou vyhrazena.

Copyright © 1999 Zdeněk Fritz

Jazyková redakce: Hana Florianová–Miškovská

Obálka: Zdeněk Fritz

Ilustrace: Renata Antošová